

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	4
1. Lý do chọn đề tài	4
2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	5
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	5
4. Ý nghĩa của việc nghiên cứu đề tài	5
5. Phương pháp nghiên cứu	6
6. Bố cục khóa luận	6
CHƯƠNG 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY	8
1.1. Lịch sử hình thành và phát triển	8
1.2. Khái niệm và đặc điểm	9
1.2.1. Khái niệm	9
1.2.2. Đặc điểm	11
1.3. Điều kiện phát triển	12
1.3.1. Cơ chế chính sách	12
1.3.2. Tài nguyên du lịch	14
1.3.3. Cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật và dịch vụ du lịch	19
1.3.4. Nguồn nhân lực	24
1.3.5. Sự hỗ trợ của các chủ thể tham gia	25
1.4. Vai trò của loại hình du lịch homestay	28
1.4.1. Góp phần đa dạng hóa loại hình du lịch	28
1.4.2. Giáo dục ý thức bảo vệ tài nguyên du lịch	29
1.4.3. Chia sẻ lợi ích từ du lịch với cộng đồng địa phương	31
1.4.4. Tăng cường giao lưu văn hóa và nâng cao nhận thức cho cộng đồng địa phương	32
1.5. Du lịch homestay trên thế giới và ở Việt Nam	33
1.5.1. Du lịch homestay tại một số quốc gia, khu vực trên thế giới	33
1.5.2. Du lịch homestay tại Việt Nam	36
Tiểu kết chương 1	
Error! Bookmark not defined.	

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

CHƯƠNG 2. ĐIỀU KIỆN PHÁT TRIỂN LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY TẠI HUYỆN ĐẢO LÝ SƠN - QUẢNG NGÃI.....	40
2.1. Khái quát về huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi.....	40
2.1.1. Vị trí địa lý.....	40
2.1.2. Lịch sử tên gọi	40
2.1.3. Điều kiện kinh tế, văn hóa, xã hội.....	42
2.1.4. Hoạt động du lịch của huyện đảo Lý Sơn	45
2.2. Điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - Quảng Ngãi	47
2.2.1. Điều kiện tài nguyên du lịch.....	48
2.2.2. Điều kiện cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật và dịch vụ du lịch..	62
2.2.3. Điều kiện nguồn nhân lực	68
2.2.4. Điều kiện hỗ trợ của các chủ thể tham gia	69
2.3. Đánh giá điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - Quảng Ngãi.....	80
2.3.1. Thuận lợi	80
2.3.2. Khó khăn	81
Tiểu kết chương 2.....	79
CHƯƠNG 3. ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP NHẪM KHAI THÁC HIỆU QUẢ CÁC ĐIỀU KIỆN PHÁT TRIỂN LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY TẠI HUYỆN ĐẢO LÝ SƠN - TỈNH QUẢNG NGÃI	840
3.1. Định hướng phát triển du lịch và du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn	840
3.1.1. Định hướng phát triển du lịch của tỉnh Quảng Ngãi.....	840
3.1.2. Định hướng phát triển du lịch homestay của huyện đảo Lý Sơn	895
3.2. Giải pháp nhằm khai thác hiệu quả các điều kiện phát triển du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn	938
3.2.1. Giải pháp về cơ chế chính sách, tổ chức quản lý.....	938
3.2.2. Giải pháp về quy hoạch, đầu tư	894
3.2.3. Giải pháp về cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật và dịch vụ du lịch	940
3.2.5. Giải pháp về quảng bá, xúc tiến	951
3.2.6. Giải pháp về nhân lực	972
3.2.7. Một số giải pháp khác	994

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

3.3. Một số kiến nghị.....	103
99	
3.3.1. Đối với Bộ VH-TT & DL	99
3.3.2. Đối với UBND tỉnh	99
3.3.3. Đối với UBND huyện.....	104
3.3.4. Đối với các doanh nghiệp kinh doanh du lịch	105
Tiểu kết chương 3.....	106
KẾT LUẬN	107
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	108

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Ngày nay trên thế giới du lịch đã và đang trở thành một ngành kinh tế dịch vụ phát triển. Ở Việt Nam du lịch là một ngành công nghiệp còn non trẻ và đầy tiềm năng, hứa hẹn nhiều cơ hội phát triển hơn trong tương lai. Tuy nhiên nó cũng tiềm ẩn nhiều những hậu quả tiêu cực trên nhiều phương diện mà đòi hỏi chúng ta phải có những biện pháp để khắc phục kịp thời. Và nếu như hiện nay, các vấn đề về tài nguyên thiên nhiên và những tác động của hoạt động du lịch đối với môi trường tự nhiên đã được quan tâm thì các giá trị văn hóa xã hội cũng với những tác động mà du lịch đem lại cho tài nguyên văn hóa và cư dân bản địa, đặc biệt là các di sản văn hóa truyền thống của dân tộc cũng đã bắt đầu nhận được sự chú ý quan tâm của các cấp, ngành ở Việt Nam.

Phát triển du lịch thường đi đôi với việc đa dạng hóa các loại hình du lịch và bảo vệ tài nguyên thiên nhiên. Vì vậy, đã xuất hiện các yêu cầu nghiên cứu về phát triển loại hình du lịch mới, du lịch bền vững. Và vì thế các loại hình du lịch mới ra đời nhằm bảo vệ môi trường tự nhiên, văn hóa của người dân bản địa cũng như góp phần đa dạng hóa loại hình du lịch. Điển hình như: du lịch xanh, du lịch có trách nhiệm, du lịch homestay, du lịch mạo hiểm, du lịch khám phá... trong đó du lịch homestay góp phần quan trọng để nâng cao hiệu quả của mô hình du lịch có trách nhiệm, đa dạng hóa loại hình sản phẩm, đảm bảo cho sự phát triển bền vững.

Xuất phát từ nhận định trên UBND huyện đảo Lý Sơn đã có những chủ trương xây dựng chiến lược phát triển du lịch gắn với bảo vệ môi trường và xóa đói giảm nghèo tại huyện. Lý Sơn có vị trí thuận lợi, có tài nguyên du lịch phong phú cộng với lượng khách ngày càng tăng. Nhưng thực tế Lý Sơn vẫn chưa phát triển được một cách bài bản và chưa có chiến lược lâu dài. Bên cạnh đó các cơ sở vật chất, có sở hạ tầng, kỹ thuật phục vụ cho du khách còn nhiều yếu kém. Nếu muốn phát triển các loại hình du lịch homestay thì bắt buộc nhà nước phải đầu tư vào lĩnh vực này tuy nhiên nó đòi hỏi một nguồn ngân sách rất lớn. Loại hình du lịch homestay trên thế giới và tại Việt Nam đã có nhiều thành tựu đáng kể, nhưng đối với Lý Sơn đây là một loại hình du lịch khá mới mẻ, đòi hỏi Lý Sơn phải có các biện pháp để phát triển bền vững hơn loại hình du lịch này. Chính vì thế mà tác giả chọn đề tài ***“Tìm hiểu điều kiện phát triển loại***

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi” để làm đề tài khóa luận tốt nghiệp, nhằm tạo ra hướng du lịch mới lạ làm hài lòng khách du lịch và tìm ra những tiềm năng du lịch còn giấu của đảo Lý Sơn.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục đích: Tìm hiểu các điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn nhằm tạo nên một loại hình du lịch hấp dẫn tại tỉnh Quảng Ngãi, góp phần vào phát triển kinh tế của địa phương.

2.2. Nhiệm vụ: Để đạt được mục đích nghiên cứu, đề tài tập trung giải quyết một số nhiệm vụ sau:

- Tìm hiểu cơ sở lý luận và thực tiễn về loại hình du lịch homestay trên thế giới và ở Việt Nam;

- Tìm hiểu và bước đầu đánh giá các điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi.

- Đề xuất các giải pháp và kiến nghị nhằm khai thác một cách có hiệu quả các điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu: Khóa luận tìm hiểu về các điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- Về không gian: Đề tài khóa luận chủ yếu tập trung nghiên cứu trên địa bàn đảo Lý Sơn - Quảng Ngãi nơi có các điều kiện thuận lợi để có thể phát triển loại hình du lịch homestay.

- Thời gian: Đề tài được thực hiện trong thời gian từ tháng 4 đến tháng 6 năm 2013.

4. Ý nghĩa của việc nghiên cứu đề tài

4.1. Ý nghĩa khoa học

Đề tài đã tổng quan phân cơ sở lý luận và thực tiễn về loại hình du lịch homestay trên thế giới và ở Việt Nam, là nguồn tài liệu tham khảo cho công tác giảng dạy, học tập của giảng viên và sinh viên ngành du lịch.

4.2. Ý nghĩa thực tiễn

Đề tài nghiên cứu, đánh giá các điều kiện phát triển du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn (tỉnh Quảng Ngãi), qua đó là một gợi ý cho các cơ quan quản

lý nhà nước, các doanh nghiệp du lịch trên địa bàn tỉnh và huyện trong việc quy hoạch và đầu tư phát triển loại hình du lịch này, góp phần thu hút khách du lịch đến huyện đảo Lý Sơn ngày càng nhiều và mang lợi ích kinh tế cho địa phương.

5. Phương pháp nghiên cứu

5.1. Phương pháp thu thập và xử lý tài liệu

Phương pháp này được sử dụng để thu thập các nguồn thông tin, tài liệu sẵn có từ các sở, ban ngành liên quan như tài liệu thống kê của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh, Tổng cục thống kê, các giáo trình, các đề tài nghiên cứu trước, từ cộng đồng địa phương, từ các tổ chức kinh doanh du lịch trên địa bàn tỉnh và huyện, các bài viết trên sách báo, tạp chí, internet... Trên cơ sở các tài liệu thu thập được, tác giả thực hiện xử lý để có thể dung đúng mục đích nghiên cứu của đề tài đặt ra.

5.2. Phương pháp thống kê mô tả

Phương pháp này được sử dụng trong việc thống kê các số liệu của hoạt động du lịch như lượng khách, doanh thu, chỉ tiêu kinh tế... là những số liệu mang tính định lượng. Trên cơ sở khai thác từ những nguồn khác nhau, các số liệu được đưa vào xử lý và phân tích, mô tả để rút ra được những kết luận, đánh giá có tính chất thực tiễn cao.

5.3. Phương pháp thực địa

Trong quá trình nghiên cứu tác giả đã đi thực địa tại đảo Lý Sơn - Quảng Ngãi và đã thu được nhiều thông tin bổ ích. Phương pháp này giúp tác giả tiếp cận vấn đề một cách chủ động, trực quan, kiểm tra, đánh giá một cách xác thực để có được tầm nhìn toàn diện về vấn đề nghiên cứu. Các hoạt động chính trong tiến hành phương pháp này là: Quan sát, mô tả, điều tra, ghi chép, chụp ảnh, quay phim, gặp gỡ trao đổi với chính quyền địa phương, các ban quản lý tài nguyên, các cơ sở quản lý chuyên ngành ở địa phương và cộng đồng sở tại.

6. Bố cục khóa luận

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo và phụ lục, phần nội dung chính của khóa luận gồm 3 chương:

Chương 1. Cơ sở lý luận và thực tiễn về loại hình du lịch homestay.

Chương 2. Điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Chương 3. Định hướng và giải pháp nhằm khai thác hiệu quả các điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi.

CHƯƠNG 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY

1.1. Lịch sử hình thành và phát triển

Năm 1970, du lịch homestay dựa vào cộng đồng xuất phát từ du lịch làng bản xuất hiện và khách du lịch tham quan làng bản, tìm hiểu về phong tục tập quán, cuộc sống hoang dã, lễ hội, cũng có thể một vài khách du lịch muốn tham quan hệ sinh thái, núi non mà thường gọi là du lịch sinh thái. Thường thường các chuyến du lịch này được tổ chức tại các vùng rừng núi còn mang tính tự nhiên, hoang dã, hệ sinh thái đa dạng, địa điểm hiểm trở, nhiều núi cao vực sâu nhưng lại thưa thớt dân cư, các điều kiện sinh hoạt, đi lại và hỗ trợ rất khó khăn, nhất là đối với khách tham quan, những lúc như vậy khách du lịch cần có sự giúp đỡ như cần có người dẫn đường để khỏi bị lạc, cần nơi để nghỉ qua đêm, đồ ăn... đã được người bản xứ tạo điều kiện giúp đỡ, cung cấp các dịch vụ. Lúc đó, khách du lịch có sự hỗ trợ của người dân bản xứ - đây là tiền đề cho sự phát triển loại hình du lịch cộng đồng homestay.

Trên thực tế, phát triển du lịch homestay có sự tham gia của cộng đồng địa phương đã có một quá trình hình thành và phát triển ở các nước du lịch phát triển như Châu Âu, Châu Mỹ, Châu Úc... Sau đó dần được hình thành và lan rộng không chỉ với một khu, một vùng du lịch, nó đã tạo ra sự phong phú, đa dạng các loại sản phẩm, dịch vụ phục vụ khách du lịch. Từ đó, du lịch homestay ở tại nhà dân phát triển mạnh ở nhiều nước phát triển như Châu Phi, Châu Úc, Châu Mỹ La Tinh vào năm 80 – 90 của thế kỷ trước. Du lịch homestay ở tại nhà dân bắt đầu phát triển mạnh ở các nước Châu Á, trong đó có các nước khu vực Asean như: Indonesia, Philippin, Thái Lan.

Năm 1995 du lịch homestay tại Việt Nam đã bắt đầu được khá nhiều người chú ý kể từ khi có chương trình tàu Thanh niên Đông Nam Á, cập cảng lần đầu tiên ở TP. HCM.

Năm 1997 du lịch homestay dần phát triển ở nước ta, trải qua hơn một thập kỷ phát triển du lịch homestay đã dần khẳng định được vị thế của mình trong ngành du lịch nước nhà cũng như du lịch quốc tế.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Năm 2002, Việt Nam đón các đoàn khách từ Nhật, Thái Lan và Mỹ du khách từ con tàu Thanh niên Đông Nam Á, và các ngôi nhà cổ gần 100 năm tuổi trên đường Trần Hưng Đạo, quận 5, TP.HCM là nơi được chọn là nơi đón khách du lịch. Và du khách lúc đấy đã có những cảm nhận rất khác biệt về đất nước, con người Việt Nam.

Năm 2006 du lịch homestay tại Việt Nam bắt đầu trở thành một loại hình được đông đảo lượng khách du lịch tham gia và mang lại lợi ích kinh tế khá cao cho ngành du lịch nước nhà.

1.2. Khái niệm và đặc điểm

1.2.1. Khái niệm

Trong từ điển tiếng Anh (Oxford), “homestay” chỉ người từ nơi khác, vùng khác đến ở tại nhà dân nơi mình đến, học tập, tìm hiểu văn hóa, lối sống của vùng đất mới. Thuật ngữ này xuất hiện đầu tiên trong lĩnh vực giáo dục khi việc hợp tác quốc tế về giáo dục trở nên cấp thiết và vấn đề du học trở nên phổ biến. Năm 1980, đã xuất hiện những slogan ấn tượng như:

“Open your home to the world and the world become your home” - (Hãy mở cánh cửa nhà bạn ra với thế giới và thế giới sẽ trở thành ngôi nhà của bạn.)

Hoặc *“Become part of my family”* - (Hãy là thành viên của gia đình chúng tôi nhé).

Khái niệm du lịch homestay là một khái niệm mới. Không chỉ tại Việt Nam mà trên thế giới, khái niệm này vẫn đang trong quá trình tranh luận để đi đến thống nhất vì nó đã và đang được hiểu dưới nhiều góc độ khác nhau và nghiên cứu với nhiều tên gọi khác nhau như “du lịch nghỉ tại gia” hay “du lịch ở nhà dân”. Trong lĩnh vực du lịch, homestay không chỉ là một phương thức lưu trú mà đã phát triển thành một loại hình du lịch. Loại hình du lịch homestay nghĩa là mục đích chính trong chuyến đi của khách du lịch là được ở nhà dân bản địa để thông qua đó tìm hiểu, khám phá những nét văn hóa độc đáo, đặc sắc của địa phương. Nhà dân không chỉ là cơ sở lưu trú mà trở thành một tài nguyên du lịch nhân văn hấp dẫn và độc đáo.

Ở một số nước mà loại hình du lịch homestay tương đối phát triển như Ailen hay Thái Lan, khái niệm du lịch homestay được hiểu: *“Là một loại hình du lịch cộng đồng, dành cho các đối tượng khách thích được trải nghiệm cuộc sống cùng với các hộ gia đình tại nhà của họ, nhằm tìm hiểu về cộng đồng và*

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

phong cách sống của người dân địa phương cũng như nâng cao hiểu biết về điều kiện tự nhiên và những nét độc sắc thông qua các hộ gia đình đó”.

Ngoài ra, tại Việt Nam loại hình du lịch này cũng dần phát triển và đã có một số khái niệm của một số tác giả được đưa ra trên các tạp chí hay bài viết như:

Theo tác giả Vũ Lê Minh: *“Homestay là hình thức du lịch bền vững, quảng bá văn hóa, con người và cảnh đẹp một cách chân thật, rút ngắn khoảng cách giữa khách du lịch với cư dân bản địa. Du lịch homestay đặc biệt phù hợp với quốc gia đa văn hóa như Việt Nam.”*

(Du lịch homestay hút giới trẻ - báo Vietnamnet.vn)

Theo báo Quảng Nam: *“Hiểu một cách bình dân thì homestay là hình thức du lịch nghỉ ngơi và sinh hoạt với cư dân bản địa ngay chính trong nhà của họ, hiểu rộng hơn, homestay là cách mà nhiều du khách lựa chọn để có cơ hội trải nghiệm cuộc sống, tìm hiểu văn hóa của từng vùng, từng miền một cách cận kề nhất”.*

(Du lịch homestay tại Hội An – Hoian.vn)

Theo ông Haji Sahariman Hamdan - Chủ tịch Hiệp hội Homestay Malaysia: *“Homestay là loại hình du lịch mà du khách sẽ được ở và sinh hoạt chung nhà với người dân bản xứ như thành viên trong gia đình, để khám phá phong cách sống của người dân, trải nghiệm cuộc sống thường ngày của họ để biết được văn hóa của người dân nơi đó”.*

Theo tác giả Khánh Hải: *“Homestay là loại hình du lịch mà du khách sẽ ở chung và sinh hoạt chung với người dân địa phương như thành viên trong gia đình, thông qua hoạt động tập thể đó để trải nghiệm các giá trị sống và văn hoá của mảnh đất mà du khách đặt chân đến”.*

(Làm du lịch homestay khó hay dễ - vietnamtourism.gov.vn)

Theo tác giả Minh Đức: *“Du lịch homestay “Bạn sẽ ăn, ngủ vui chơi và học hỏi tại nhà người dân, nơi mà bạn đến trú trong thời gian tạm gác tất cả cho chuyến du lịch. Loại hình du lịch homestay dành cho những người thích khám phá, trải nghiệm và tìm hiểu về phong tục tập quán của nhiều nền văn hoá khác nhau”.*

(Du lịch kiểu homestay – dulich.tuoiitre.vn)

Các khái niệm trên tuy có những sự khác nhau về ngôn từ nhưng tất cả các khái niệm trên đều thống nhất về nội dung chung đó là: du lịch homestay là du lịch sống cùng với người dân, ở với người dân và sinh hoạt cùng với người

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

dân, để có thể hiểu thêm về văn hóa bản địa nơi mà du khách đến thăm và loại hình này rất thích hợp cho người thích trải nghiệm cuộc sống, muốn hòa mình vào thiên nhiên và muốn thử thách mình trong một môi trường sống khác nơi ở thường xuyên của mình.

Hay hiểu theo cách khác: Homestay là một kiểu tìm đến một vùng quê yên tĩnh, có không gian thoáng đãng, cảnh vật thiên nhiên thơ mộng để “xả òc” ra khỏi tâm hồn mà đời sống thành thị đã để lại. Du lịch homestay là để học yêu những điều bình thường, yêu những mảnh đất vô danh, nơi chưa bao giờ được vinh danh di sản kiến trúc hay kỳ quan thiên nhiên văn hóa.

1.2.2. Đặc điểm

Du lịch homestay đã khá phổ biến ở nhiều quốc gia trên thế giới và ở nước ta hình thức này trong những năm gần đây cũng được chú ý hơn, thu hút được sự quan tâm của khách và tạo điều kiện cho cộng đồng tham gia trực tiếp vào các hoạt động du lịch.

Du lịch homestay phát triển dựa trên những giá trị hấp dẫn của thiên nhiên và đặc biệt là văn hóa bản địa. Tạp chí Người đưa tin Unesco (12/1989) đã viết: *“Cuộc phiêu lưu giờ đây không còn chân trời địa lý, không còn những lục địa trinh bạch (...) Vậy mà, về nhiều mặt, các dân tộc vẫn còn xa lạ với nhau và những phong tục, những niềm hi vọng ẩn giấu, những xác tin sâu kín của mỗi dân tộc vẫn tiếp tục là những thứ mà các dân tộc khác chẳng mấy biết đến”*. Như vậy, bản sắc văn hóa của mỗi vùng đất luôn là những ẩn số hấp dẫn, trở thành động cơ để khách du lịch đến tìm hiểu, khám phá. Loại hình du lịch homestay ra đời nhằm phục vụ đối tượng khách thích trải nghiệm cuộc sống, thích học hỏi và giao lưu văn hóa, thích trải nghiệm chính bản thân mình tại nơi đất khách quê người.

Loại hình du lịch homestay có những đặc điểm:

- Phương thức tổ chức loại hình du lịch homestay là “3 cùng”: Cùng ăn - cùng ở - cùng sinh hoạt. Đây là đặc trưng nổi bật nhất của loại hình du lịch này.
- Hoạt động du lịch homestay thường diễn ra tại các khu vực tài nguyên hoang dã, các khu vực dân cư có tài nguyên văn hóa đa dạng, phong phú, có những nét đặc trưng cơ bản về văn hóa tộc người, các khu vực không đủ điều kiện để xây dựng nhà nghỉ, khách sạn.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

- Có sự tham gia của cộng đồng địa phương: là một phương thức hoạt động kinh doanh mà cộng đồng địa phương là người cung cấp chính các sản phẩm dịch vụ cho khách du lịch.

- Du lịch homestay chia sẻ lợi ích từ du lịch với cộng đồng địa phương đảm bảo sự phân chia công bằng cho các bên tham gia, đóng góp cho những nỗ lực bảo tồn các giá trị tài nguyên và phát triển cộng đồng.

- Homestay được bắt nguồn từ nhu cầu của du khách muốn tiếp cận gần gũi, được tìm hiểu rõ hơn về văn hóa, lịch sử, đời sống hàng ngày và con người hay ẩm thực tại nơi đến du lịch. Với homestay, qua cách tiếp cận gần gũi nhất với văn hóa địa phương giúp các thành viên có ý thức hơn trong việc bảo tồn và phát triển các giá trị văn hóa của dân tộc, trải nghiệm sâu sắc hơn về cuộc sống.

- Du lịch homestay không đòi hỏi yêu cầu quá cao đối với chất lượng dịch vụ. Bởi, khách du lịch cần hơn một không gian thật gần thiên nhiên để trải nghiệm cuộc sống, trải nghiệm những cảm xúc tự thân với những lợi thế về thiên nhiên của điểm du lịch.

- Du lịch homestay là loại hình du lịch có mức giá không quá đắt. Thay bằng phải tốn nhiều tiền ở các khách sạn, ăn trong những nhà hàng sang trọng khi đi du lịch, đặc biệt những ngày cháy phòng khách sạn, nhà hàng, du khách được ăn, ở cùng người dân bản địa với mức giá rất rẻ.

Gary Melone một du khách người Ireland, chuyên gia tin học làm việc tại Australia đã từng trải nghiệm loại hình du lịch homestay tại Việt Nam cho biết: *"Homestay là cách tốt nhất để tôi có những hiểu biết sâu về đất nước các bạn. Nếu ở khách sạn tôi sẽ không thể hiểu rõ về cuộc sống của người dân Việt Nam... Khi tôi ở Bản Lác, Mai Châu (Hòa Bình), tôi đã được sinh hoạt cùng người dân địa phương, xem họ dệt vải chứng kiến cách họ sinh hoạt, đối xử với nhau. Qua quan sát, nói chuyện tôi cũng hiểu được nhiều điều về bản sắc của người dân tộc Thái..."*.

Việt Nam đã vinh dự được chọn là một trong 8 nước có điểm du lịch homestay nổi tiếng trên thế giới, được khách du lịch biết đến nhiều khi tham gia du lịch homestay, đó là Hà Giang một tỉnh thuộc vùng đông bắc Việt Nam.

1.3. Điều kiện phát triển

1.3.1. Cơ chế chính sách

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Điều kiện về cơ chế chính sách hợp lý tạo môi trường thuận lợi cho việc phát triển du lịch homestay, sự tham gia của cư dân bản địa, sự hỗ trợ của chính phủ trong và ngoài nước về nhân lực, tài chính, và kinh nghiệm phát triển du lịch homestay và các công ty lữ hành trong vấn đề tuyên truyền quảng cáo thu hút khách du lịch đến tham quan. Cơ chế chính sách cũng đóng góp một phần quan trọng trong việc thúc đẩy hoặc kìm chế sự phát triển của một điểm du lịch. Để phát triển du lịch homestay cần có các cơ chế chính sách sau:

1.3.1.1. Chính sách dài hạn

Khuyến khích du lịch: Khuyến khích các cơ sở đoàn thể đầu tư vào phát triển loại hình du lịch homestay. Đặc biệt là cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật đối với các vùng xa xôi, khó khăn có thể áp dụng loại hình du lịch homestay. Khuyến khích phát triển các sản phẩm du lịch mới, đặc thù có thể kết hợp với loại hình du lịch homestay tại điểm du lịch như: du lịch lặn biển, du lịch nghỉ dưỡng... đối với loại hình du lịch homestay, nhà nước cần có chính sách phát triển du lịch đại chúng.

- Kiểm soát chất lượng du lịch: Nâng cao nhận thức, kiến thức về quản lý chất lượng, áp dụng hệ thống tiêu chuẩn, hệ thống chất lượng để có thể phát triển loại hình du lịch homestay, và dần đi đến khẳng định thương hiệu của công ty du lịch cũng như điểm du lịch.

- Tăng cường hợp tác đối tác: Cơ chế liên kết giữa đại diện nhà nước với các khu vực tư nhân, tham gia tư vấn hoạch định chính sách, chia sẻ trách nhiệm trong việc thúc đẩy quảng bá, phát triển thương hiệu, phát triển nguồn nhân lực. Huy động nguồn lực từ cộng đồng địa phương cho hoạt động chung của vùng, điểm du lịch.

- Chính sách phát triển du lịch bền vững: Khuyến khích bằng công cụ tài chính và hỗ trợ đối với các mô hình nhà dân phục vụ lưu trú loại hình du lịch homestay. Có chính sách ưu đãi với các dự án phát triển du lịch có sử dụng nhiều lao động địa phương, khuyến khích hỗ trợ thực hiện chương trình giám sát môi trường tại các khu, điểm, vùng du lịch và cơ sở dịch vụ du lịch. Cơ chế lập quỹ bảo tồn và phát huy các giá trị tự nhiên và nhân văn phục vụ du lịch. Khuyến khích các loại hình du lịch du lịch homestay có trách nhiệm với xã hội và môi trường.

1.3.1.2. Chính sách cấp bách

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Chính sách đầu tư tập trung: nhận biết rõ lợi thế của điểm du lịch đối với sự phát triển của loại hình du lịch homestay, có các chính sách thu hút đầu tư trong và ngoài nước đối với loại hình du lịch này.

- Đầu tư phát triển sản phẩm du lịch đặc trưng của vùng: Tăng cường nghiên cứu thị trường, xây dựng chiến lược sản phẩm, khuyến khích sản phẩm mới có tính chiến lược, xây dựng nếp sống văn minh du lịch.

- Chính sách phát triển nguồn nhân lực du lịch: Khuyến khích đào tạo và chuyên giao kỹ năng tại chỗ, thu hút chuyên gia của các vùng trong cả nước phục vụ cho đào tạo du lịch, tăng cường chuẩn hóa kỹ năng, công nhận kỹ năng. Sử dụng phí dịch vụ vào việc đào tạo và phát triển nhân lực.

- Chính sách xúc tiến quảng bá tại các thị trường trọng điểm: Tăng cường nghiên cứu thị trường, phân đoạn thị trường mục tiêu, hỗ trợ tài chính đối với thị trường trọng điểm, liên kết, tập trung nguồn nhân lực để xúc tiến quảng bá thị trường trọng điểm, hình thành các kênh quảng bá toàn quốc trên các thị trường trọng điểm, chiến dịch quảng bá tại các thị trường trọng điểm.

- Chính sách phát triển du lịch homestay thân thiện với thiên nhiên: Khuyến khích hỗ trợ phát triển các loại hình du lịch dựa vào cộng đồng, tăng cường năng lực tham gia của cộng đồng địa phương tuyên truyền nâng cao nhận thức, hướng dẫn kỹ thuật, hỗ trợ trang thiết bị cơ bản cho cộng đồng, phát triển mô hình nghỉ tại nhà dân, tăng cường trách nhiệm kinh tế, chia sẻ lợi ích kinh tế với cộng đồng, xúc tiến quảng bá du lịch cộng đồng, hỗ trợ chuyển đổi nghề sang làm du lịch ở các vùng nông thôn.

1.3.2. Tài nguyên du lịch

Tài nguyên du lịch là một yếu tố quan trọng làm nên sự phát triển của một điểm du lịch. Nên việc một địa điểm du lịch có tài nguyên phong phú và đa dạng sẽ tạo nên sức hấp dẫn cho điểm du lịch.

Tài nguyên du lịch gồm 2 loại tài nguyên du lịch tự nhiên và tài nguyên du lịch nhân văn.

1.3.2.1. Tài nguyên du lịch tự nhiên

Tài nguyên thiên nhiên là những địa điểm có thắng cảnh thiên nhiên độc đáo, có lịch sử hình thành lâu đời, có đủ điều kiện để phát triển du lịch. Là nơi mà cư dân bản địa có nếp sống sinh hoạt đặc trưng của một vùng miền hoặc một tỉnh, có đủ điều kiện khí hậu thuận lợi và được sự quan tâm của nhà nước để du

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

lich địa phương ngày càng hoàn thiện và phát triển hơn. Tài nguyên du lịch tự nhiên gồm các yếu tố địa chất, địa hình, địa mạo, khí hậu, thủy văn, hệ sinh thái, cảnh quan thiên nhiên có thể được sử dụng vào mục đích du lịch.

a) Địa hình

Địa hình hiện tại của bề mặt trái đất là sản phẩm của các quá trình địa chất lâu dài. Trong chừng mực nhất định, mọi hoạt động sống của con người trên một lãnh thổ đều phụ thuộc vào địa hình. Tất nhiên tùy thuộc vào mục đích hoạt động kinh tế mà sự phụ thuộc đó nhiều hay ít hay phụ thuộc vào khía cạnh khác của địa hình.

Đối với hoạt động du lịch homestay, điều quan trọng là đặc điểm hình thái địa hình, nghĩa là các dấu hiệu bên ngoài của địa hình và các dạng đặc biệt của địa hình có sức hấp dẫn khai thác để tăng tính hấp dẫn của điểm du lịch

Một số dạng địa hình có ý nghĩa với phát triển du lịch homestay:

- Địa hình đồng bằng: Đồng bằng là nơi hình thành nuôi dưỡng phát triển các nền văn hóa, văn minh của một đất nước. Tạo điều kiện để khách du lịch homestay tìm hiểu về lịch sử văn hóa của điểm du lịch.

- Địa hình vùng đồi: Có ý nghĩa đối với phát triển du lịch. Vùng đồi có sự phân cắt địa hình tạo nên cảnh quan đẹp, thêm vào đó không gian thoáng đãng, bao la nên thu hút được sự chú ý của khách du lịch. Vùng đồi là nơi có các di tích khảo cổ và tài nguyên văn hóa – lịch sử độc đáo.

- Địa hình miền núi: Có ý nghĩa lớn nhất với sự phát triển du lịch homestay. Tạo điều kiện thuận lợi để phát triển các loại hình du lịch homestay kết hợp với các loại hình du lịch leo núi, nghỉ dưỡng.

b) Khí hậu

Khí hậu là thành phần quan trọng của môi trường tự nhiên đối với hoạt động du lịch. Khí hậu gồm những yếu tố như: nhiệt độ và độ ẩm khí hậu, lượng mưa, áp suất khí quyển, ánh sáng mặt trời và các hiện tượng thời tiết đặc biệt.

Điều kiện khí hậu ảnh hưởng đến việc thực hiện các chuyến du lịch hoạt động du lịch: Ví dụ: để phát triển du lịch tắm biển cần các điều kiện như số ngày mưa tương đối ít, số ngày nắng trung bình trong ngày cao, nhiệt độ nước biển thích hợp nhất là từ 20°C - 25°C.

Để phát triển loại hình homestay đòi hỏi điểm du lịch phải có nét đặc trưng, khác biệt về khí hậu như: khí hậu mát mẻ, cảnh quan đẹp, không gian

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

trong lành. Điểm du lịch có thể là những vùng sông nước, hoặc núi cao thì khí hậu sẽ mát mẻ hơn giúp du khách hưởng thú khi tham quan tìm hiểu về điểm du lịch. Khí hậu của Việt Nam rất thích hợp để phát triển du lịch homestay.

c) Nguồn nước

Nguồn nước đóng vai trò cực kỳ quan trọng. Nó tham gia vào vòng tuần hoàn của cả trái đất. Tài nguyên nước của nước ta phong phú gồm nước trên mặt và nước ngầm.

Nước trên bề mặt: gồm có ao, hồ, sông, suối. Bề mặt nước rộng lớn, không gian thoáng đãng, nước trong xanh. Đây là những yếu tố sẽ cùng hàng loạt yếu tố khác như địa hình, cơ sở vật chất kỹ thuật tạo nên một cảnh quan đẹp hấp dẫn thơ mộng. Thêm vào đó cùng các bãi biển, bờ ven hồ, sông... có thể sử dụng phát triển hàng loạt loại hình du lịch như tắm biển, du lịch thể thao. Ngoài ra, nước bề mặt có thể kết hợp với địa hình, dòng chảy trên địa hình có sự thay đổi đột ngột tạo nên thác nước đẹp, tạo nên cảnh quan đẹp.

Nước ngầm: gồm các điểm nước khoáng, suối khoáng nóng là tài nguyên thiên nhiên quý giá để phát triển các loại hình du lịch nghỉ dưỡng chữa bệnh. Ở nước ta theo điều tra có trên 400 nguồn nước khoáng. Nước khoáng là nước thiên nhiên chứa một số thành phần vật chất đặc biệt (các nguyên tố hóa học, các khí...) hoặc một số tính chất vật lý (nhiệt độ cao, độ PH) có tác dụng sinh lý đối với con người.

d) Sinh vật

Sinh vật bao gồm nguồn động vật, thực vật tiêu biểu có thể phục vụ mục đích du lịch. Tài nguyên sinh vật ở các quốc gia, cũng như ở Việt Nam phục vụ cho mục đích du lịch thường tập trung ở:

Các vườn quốc gia, các khu bảo tồn thiên nhiên, các khu rừng sinh thái. Hiện nay, ở nước ta có 28 vườn quốc gia, 57 khu bảo tồn thiên nhiên, 46 khu dự trữ thiên nhiên, 46 khu bảo tồn sinh cảnh, 37 khu bảo vệ cảnh quan, 4 khu dự trữ sinh quyển thế giới.

Một số hệ sinh thái đặc biệt như: hệ sinh thái rừng ngập mặn, hệ sinh thái san hô được bảo vệ khai thác phát triển du lịch homestay.

Trong tài nguyên tự nhiên thì di sản thiên nhiên thế giới có sức hấp dẫn đặc biệt với du khách không chỉ trong nước mà cả thế giới. Hiện nay, ở Việt Nam có hai di sản thiên nhiên thế giới được UNESCO công nhận là di sản thiên

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

nhiên thế giới: Vịnh Hạ Long hai lần được công nhận (tháng 12/1994 và tháng 12/2000), vườn quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng (Quảng Bình) tháng 7/2003.

1.3.2.2. Tài nguyên du lịch nhân văn

Nhóm tài nguyên du lịch nhân văn do con người tạo ra, hay nói cách khác, nó là đối tượng và hiện tượng được tạo ra một cách nhân tạo. Đây cũng là nguyên nhân khiến cho tài nguyên du lịch nhân văn có những đặc điểm khác biệt so với nguồn tài nguyên du lịch tự nhiên. Đối với loại hình du lịch homestay giá trị của tài nguyên du lịch nhân văn của điểm du lịch có sức hấp dẫn cao đối với du khách. Vì tài nguyên du lịch nhân văn có tác dụng nhận thức nhiều hơn, tác dụng giải trí không điển hình hoặc mang tính thứ yếu, bởi tài nguyên du lịch nhân văn là sản phẩm văn hóa, khi du khách đến thăm quan chủ yếu muốn tìm hiểu lịch sử, giá trị văn hóa dân tộc.

Tài nguyên du lịch nhân văn thường tập trung ở các điểm quần cư và các thành phố lớn. Khi đến thăm nguồn tài nguyên nhân văn có thể sử dụng cơ sở vật chất của du lịch đã được xây dựng trong các điểm quần cư mà không cần xây thêm cơ sở riêng.

a) Các di sản văn hóa thế giới và di tích lịch sử - văn hóa

Là một trong những nguồn tài nguyên du lịch quan trọng, là nguồn lực để phát triển và mở rộng hoạt động du lịch. Các di sản văn hóa thế giới và các di tích lịch sử - văn hóa gắn liền với môi trường xung quanh... bảo đảm sự sinh động của quá khứ đã nhào nặn nên chúng và bảo đảm cho khung cảnh cuộc sống đa dạng của xã hội.

Qua các thời đại, những di sản văn hóa thế giới và di tích lịch sử - văn hóa đã chứng minh cho những sáng tạo to lớn về văn hóa, tôn giáo và xã hội loài người. Việc bảo vệ, khôi phục và tôn tạo những vết tích hoạt động của loài người trong các thời kỳ lịch sử, những thành tựu văn hóa, nghệ thuật... không chỉ là nhiệm vụ lớn của nhân loại trong thời kỳ hiện đại, mà còn có giá trị rất lớn với mục đích du lịch.

Di sản văn hóa được coi là kết tinh của những sáng tạo văn hóa của một dân tộc. Việc một di sản quốc gia được công nhận, tôn vinh là di sản thế giới mang lại nhiều ý nghĩa. Hiện nay, Việt Nam có 3 di sản văn hóa vật thể được UNESCO công nhận di sản văn hóa thế giới: Cố Đô Huế được công nhận ngày

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

14/12/1993, Thánh Địa Mỹ Sơn và Phò Cỗ Hội An được công nhận ngày 14/12/1999.

Di tích lịch sử văn hóa là tài sản văn hóa quý giá của mỗi địa phương, mỗi dân tộc, mỗi đất nước và của cả nhân loại. Nó là bằng chứng trung thành, xác thực, cụ thể về đặc điểm văn hóa của mỗi nước.

Di tích lịch sử văn hóa ở mỗi dân tộc, mỗi quốc gia được phân chia thành:

- *Di tích văn hóa khảo cổ*: Là những địa điểm ẩn giấu một bộ phận giá trị văn hóa, thuộc về thời kỳ lịch sử xã hội loài người chưa có văn tự và thời gian nào đó trong lịch sử cổ đại. Đa số các di tích văn hóa khảo cổ nằm sâu trong lòng đất, cũng có trường hợp tồn tại trên bề mặt đất. Di tích văn hóa khảo cổ còn được gọi là di chỉ khảo cổ, nó được phân chia thành di chỉ cư trú và di chỉ mộ táng.

- *Di tích lịch sử*: Mỗi dân tộc, mỗi quốc gia đều có những đặc điểm lịch sử riêng, được ghi dấu lại ở những di tích lịch sử. Sự ghi dấu ấy có khác nhau về số lượng, sự phân bố và nội dung giá trị.

- *Các danh lam thắng cảnh*: Là những khu vực thiên nhiên có cảnh đẹp, hoặc có công trình xây dựng cổ nổi tiếng. Danh lam thắng cảnh không chỉ về đẹp thiên nhiên bao la, hùng vĩ, thoáng đãng mà còn có giá trị nhân văn do bàn tay, khối óc của con người tạo dựng nên.

b) Các lễ hội

Lễ hội là loại hình văn hóa tổng hợp hết sức đa dạng và phong phú, là một kiểu sinh hoạt tập thể của nhân dân sau thời gian lao động mệt nhọc hoặc là một dịp để con người hướng về một sự kiện lịch sử trọng đại: ngưỡng mộ tổ tiên, ôn lại truyền thống hoặc để giải quyết những nỗi lo âu, những khao khát, ước mơ mà cuộc sống thực tại chưa giải quyết được hay lễ hội là bộ sách bách khoa đồ sộ, là một bảo tàng sống văn hóa tinh thần của người Việt. Nó đã và sẽ tác động mạnh mẽ, sâu sắc vào tâm linh, vào việc khuôn đúc tâm hồn và tính cách Việt Nam xưa nay và mai sau.

Lễ hội là sự tổng hợp uyển chuyển của cái linh thiêng (lễ) và cá trần thế (hội). Lễ hội là một sinh hoạt văn hóa lâu đời của các dân tộc trên thế giới trong đó có Việt Nam. Lễ hội có sức hấp dẫn lôi cuốn các tầng lớp trong xã hội, đã trở thành nhu cầu, một khát vọng của nhân dân trong nhiều thế kỷ.

c) Nghệ thuật ẩm thực

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Người Việt rất khéo léo, tinh tế trong việc chế biến các món ăn từ các sản phẩm nông - lâm - thủy sản. Mỗi vùng quê Việt Nam có các đặc sản nông nghiệp riêng. Vì vậy Việt Nam là một quốc gia có nhiều món ăn đồ uống ngon như phở Hà Nội, Cốm Hà Nội, Bánh đậu xanh Hải Dương, Bún bò Huế, Cao lầu Hội An, hủ tiếu Nam Bộ...

Nghệ thuật ẩm thực của Việt Nam được thể hiện từ khâu chọn nguyên liệu, chế biến nguyên liệu, bày đặc món ăn, cách ăn, cách uống tạo sự hấp dẫn đối với du khách.

1.3.3. Cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật và dịch vụ du lịch

1.3.3.1. Cơ sở hạ tầng

Cơ sở hạ tầng nói chung có vai trò đặc biệt đối với việc thúc đẩy mạnh phát triển du lịch.

a) Mạng lưới và phương tiện giao thông vận tải

Du lịch gắn với việc di chuyển con người trên phạm vi nhất định. Điều này phụ thuộc chặt chẽ vào giao thông vận tải. Một đối tượng có thể có sức hấp dẫn đối với du lịch nhưng vẫn không thể khai thác được nếu thiếu yếu tố giao thông vận tải. Thông qua mạng lưới giao thông thuận tiện, nhanh chóng du lịch mới trở thành một hiện tượng phổ biến trong xã hội.

Mỗi loại giao thông có những đặc trưng riêng biệt: Giao thông bằng ô tô tạo điều kiện cho khách dễ dàng đi theo lộ trình lựa chọn. Giao thông đường sắt rẻ tiền nhưng chỉ đi theo những tuyến cố định. Giao thông đường hàng không rất nhanh, rút ngắn thời gian đi lại nhưng đắt tiền. Giao thông đường thủy tuy chậm nhưng có thể kết hợp với việc tham quan giải trí... dọc theo sông hoặc ven biển.

Giao thông là một bộ phận của cơ sở hạ tầng kinh tế, tuy nhiên hiện nay đã có một số phương tiện giao thông được sản xuất với mục đích chủ yếu phục vụ du lịch.

Nhìn chung, mạng lưới giao thông vận tải trên thế giới và từng quốc gia không ngừng được hoàn thiện. Điều đó đã giảm bớt thời gian đi lại, tăng thời gian nghỉ ngơi và du lịch.

b) Thông tin liên lạc

Thông tin liên lạc là một bộ phận quan trọng của cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch nó là điều kiện cần để đáp ứng nhu cầu về trao đổi thông tin cho khách du lịch trong nước và quốc tế.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Trong hoạt động du lịch, nếu mạng lưới giao thông và phương tiện giao thông vận tải phục vụ cho việc đi lại của con người thì thông tin liên lạc đảm nhiệm việc vận chuyển các tin tức một cách nhanh chóng và kịp thời, góp phần thực hiện mối giao lưu giữa các vùng trong phạm vi cả nước và quốc tế. Trong đời sống hiện đại nói chung, cũng như ngành du lịch không thể thiếu được các phương tiện thông tin liên lạc.

c) Các công trình cung cấp điện, nước

Khách du lịch là những người rời khỏi nơi cư trú thường xuyên... Khi rời khỏi nơi cư trú thường xuyên đến một địa điểm khác, ngoài các nhu cầu về ăn, uống, ở, đi lại... du khách còn có nhu cầu đảm bảo về điện, nước để cho quá trình sinh hoạt được diễn ra bình thường. Cho nên yếu tố điện, nước cũng là một trong những nhân tố quan trọng phục vụ trực tiếp việc nghỉ ngơi giải trí của khách.

d) Cơ sở y tế

Nhằm mục đích phục vụ du lịch chữa bệnh và cung cấp dịch vụ bổ sung tại các điểm du lịch. Cơ sở vật chất kỹ thuật ở đây bao gồm các trung tâm chữa bệnh (bằng nước khoáng, ánh nắng mặt trời, bùn, các món ăn kiêng...), các phòng y tế với các trang thiết bị trong đó (phòng tắm hơi, massage). Các cơ sở y tế luôn luôn gắn liền với các cơ sở thể thao và có thể được bố trí trong khách sạn.

e) Cơ sở phục vụ các dịch vụ bổ sung khác

Trạm xăng dầu, thiết bị cấp cứu, xưởng sửa chữa, phòng rửa tráng phim ảnh, bưu điện... Nhìn chung, các công trình này được xây dựng chủ yếu phục vụ nhân dân địa phương, còn đối với khách du lịch nó chỉ có vai trò thứ yếu. Nhưng tại các điểm du lịch, chúng góp phần làm tăng tính đồng bộ của hệ thống dịch vụ du lịch.

Như vậy, cơ sở hạ tầng là tiền đề, là đòn bẩy của mọi hoạt động kinh tế, trong đó có du lịch.

1.3.3.2. Cơ sở vật chất kỹ thuật và dịch vụ du lịch

Cơ sở vật chất kỹ thuật đóng vai trò hết sức quan trọng trong quá trình tạo ra và thực hiện sản phẩm du lịch cũng như quyết định mức độ khai thác tiềm năng du lịch nhằm thỏa mãn nhu cầu của khách du lịch. Chính vì vậy nên sự phát triển của ngành du lịch bao giờ cũng gắn liền với việc xây dựng và hoàn thiện cơ sở vật chất kỹ thuật. Du lịch là ngành “sản xuất” nhiều và đa dạng về thể loại dịch vụ,

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

hàng hóa nhằm thỏa mãn nhu cầu của khách du lịch. Do vậy cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch gồm nhiều thành phần khác nhau. Việc tiêu dùng dịch vụ, hàng hóa du lịch đòi hỏi phải có một hệ thống các cơ sở, công trình đặc biệt...

Cơ sở vật chất kỹ thuật đóng một vai trò hết sức quan trọng trong quá trình tạo ra và thực hiện sản phẩm du lịch cũng như quyết định mức độ khai thác tiềm năng du lịch nhằm thỏa mãn nhu cầu của khách du lịch. Chính vì vậy nên sự phát triển của ngành du lịch bao giờ cũng gắn liền với việc xây dựng và hoàn thiện cơ sở vật chất kỹ thuật.

Du lịch là ngành “sản xuất” nhiều và đa dạng về thể loại dịch vụ, hàng hoá nhằm thỏa mãn nhu cầu của khách du lịch. Do vậy cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch gồm nhiều thành phần khác nhau. Việc tiêu dùng dịch vụ, hàng hoá du lịch đòi hỏi phải có một hệ thống các cơ sở, công trình đặc biệt... Tài nguyên du lịch chiếm vị trí đặc biệt quan trọng trong tiêu dùng của khách du lịch. Việc sử dụng hiệu quả nguồn tài nguyên du lịch đòi hỏi phải xây dựng một hệ thống các công trình. Căn cứ vào các đặc điểm trên có thể hiểu cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch bao gồm toàn bộ các phương tiện vật chất tham gia vào việc tạo ra và thực hiện dịch vụ hàng hoá du lịch nhằm đóng góp mọi nhu cầu của khách du lịch.

Cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch bao gồm cơ sở vật chất kỹ thuật của ngành du lịch và cơ sở vật chất kỹ thuật của một số ngành kinh tế quốc dân tham gia phục vụ du lịch: thương nghiệp, dịch vụ... cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch và tài nguyên du lịch có mối quan hệ chặt chẽ với nhau. Tài nguyên du lịch ảnh hưởng tới công suất, thể loại, thứ hạng của hầu hết các thành phần cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch. Khả năng tiếp nhận của tài nguyên du lịch là cơ sở xây dựng công suất các công trình phục vụ du lịch. Sức hấp dẫn của chúng có ảnh hưởng đến thứ hạng của các cơ sở này.

Sự kết hợp hài hoà giữa tài nguyên du lịch và cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch giúp cho cơ sở phục vụ du lịch có hiệu quả, kéo dài thời gian sử dụng chúng trong năm. Vị trí của tài nguyên du lịch là căn cứ để bố trí hợp lý cơ sở vật chất kỹ thuật trên các vùng lãnh thổ của đất nước và là tiền đề cơ bản để hình thành các trung tâm du lịch.

Sự phụ thuộc của cơ sở vật chất kỹ thuật vào tài nguyên du lịch không chỉ diễn ra theo một chiều, mà về phía mình các công trình, cơ sở phục vụ du lịch

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

cũng có tác động nhất định tới mức độ sử dụng tài nguyên du lịch và việc gìn giữ bảo vệ chúng.

Cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch bao gồm nhiều thành phần, chúng có những chức năng và ý nghĩa nhất định đối với việc tạo ra, thực hiện các sản phẩm du lịch. Cơ sở vật chất kỹ thuật là phương tiện phục vụ cho việc ăn ngủ của khách, tức là nguồn vốn cố định của du lịch. Việc đánh giá cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch căn cứ vào 3 tiêu chí:

- Đảm bảo những điều kiện tốt cho nghỉ ngơi du lịch.
- Đạt hiệu quả kinh tế tối ưu trong quý trình xây dựng và khai thác cơ sở vật chất kỹ thuật.
- Thuận tiện cho việc đi lại của khách từ các nơi đến.

Để đi sâu tìm hiểu nhằm sử dụng có hiệu quả cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch, cần chú ý các thành phần chủ yếu sau:

a) Cơ sở phục vụ ăn uống và lưu trú

Đây là thành phần đặc trưng nhất trong toàn bộ hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch. Chúng đáp ứng nhu cầu căn bản nhất của con người (ăn và ngủ) khi họ sống ngoài nơi cư trú thường xuyên của họ. Các cơ sở lưu trú được phân chia thành nhiều loại:

- Các cơ sở lưu trú xã hội chủ yếu đón nhận khách du lịch trong nước vì mức độ tiện nghi và chất lượng phục vụ ở mức độ trung bình, không cho phép tiếp đón khách du lịch quốc tế, nhất là từ các nước phát triển đến. Các cơ sở này thường nằm ở các đô thị và các điểm du lịch.

- Nhà khách là các cơ sở kinh doanh nhỏ có thể phục vụ cả vấn đề ăn uống cho khách. Có khoảng từ 1 đến 6 phòng, có kiến trúc và thiết kế nội thất kiểu truyền thống địa phương. Các nhà khách này thường nằm ở vùng nông thôn hoặc ngoại vi thành phố.

- Khách sạn trung chuyên du lịch là các cơ sở kinh doanh nhỏ, đáp ứng các tiêu chuẩn phân loại khách sạn, là một mắt xích trong các sản phẩm du lịch trọn gói chào bán cho khách du lịch trong nước và quốc tế. Thường nằm tại các vùng nông thôn và được xây dựng theo sắc thái kiến trúc địa phương. Thông thường có từ 6 đến 16 phòng.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

- Khách sạn thông thường là các cơ sở kinh doanh trung bình. Đối tượng phục vụ là khách du lịch, thương nhân hay khách công vụ. Có khoảng từ 6 đến 60 phòng. Vị trí thường nằm ở các đô thị hoặc các danh lam thắng cảnh có tiếng.

- Khách sạn du lịch lớn là các cơ sở kinh doanh quy mô lớn. Đối tượng phục vụ là các thương gia hay khách du lịch nhiều tiền. Có trên 60 phòng. Thường nằm ở các trung tâm đô thị hay các khu du lịch nổi tiếng. Các khách sạn du lịch lớn gồm nhiều loại, như khách sạn phục vụ các thương gia hay khách du lịch quá cảnh, các khách sạn nghỉ ngơi (từ 3 đến 5 sao) nhằm đón các du khách đến nghỉ dưỡng trong thời gian ngắn, các làng du lịch (từ 2 đến 3 sao) nhằm phục vụ các khách du lịch đến nghỉ trong từng thời gian ngắn. Ngoài các cơ sở ăn uống, lưu trú trên, trong thành phần của chúng còn bao gồm cả hệ thống nhà kho, nhà bảo quản, nhà bếp. trang thiết bị và trang trí nội thất phải được bố trí hợp lý, tạo được bầu không khí thoải mái, dễ chịu cho du khách. Ngoài ra các cơ sở này còn là nơi vui chơi giải trí cho họ, vì vậy chúng còn có thể có hệ thống công trình trang thiết bị phục vụ vui chơi giải trí như dàn nhạc, sân khiêu vũ, phòng xem video, trò chơi điện tử...

- Ngoài ra còn có các cơ sở lưu trú khác như: Motel, Camping, Bungalow, Nhà trọ thanh niên...

b) Hệ thống cung cấp dịch vụ

Là một phần trong cơ cấu cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch. Mục đích của chúng là đáp ứng nhu cầu về hàng hoá của khách du lịch bằng việc bán các mặt hàng đặc trưng cho khách du lịch, hàng thành phẩm và các hàng hoá khác.

Cơ sở vật chất kỹ thuật này bao gồm 2 phần: một phần thuộc các trung tâm dịch vụ du lịch, chúng phục vụ khách du lịch là chủ yếu. Phần khác thuộc mạng lưới thương nghiệp địa phương với nhiệm vụ phục vụ nhân dân địa phương, đồng thời cũng đóng vai trò quan trọng đối với việc phục vụ khách du lịch, góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động du lịch nơi đó. Do khách du lịch đông, lại từ nhiều nơi đến nên nhu cầu về hàng hoá của họ rất phong phú, đa dạng, tùy theo đặc điểm tiêu dùng như tính truyền thống, tính dân tộc... Từ đó cơ sở vật chất kỹ thuật đáp ứng nhu cầu trên cũng phong phú, đa dạng, từ cửa hàng bán thực phẩm, rau quả, cửa hàng bán đồ lưu niệm đến các cửa hàng bán đồ chuyên dùng cho du lịch, bán hàng tiêu dùng (băng ngoại tệ hay nội tệ...).

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Các cửa hàng có thể được bố trí trong khách sạn, tại khu du lịch, đầu mối giao thông.

c) Cơ sở thể thao

Là một bộ phận của cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch. Chúng có tác dụng tạo điều kiện thuận lợi cho kỳ nghỉ của khách du lịch, làm cho nó trở nên tích cực hơn. Các cơ sở thể thao gồm có các công trình thể thao, các phòng thể thao hay trung tâm thể thao với nhiều loại khác nhau, các thiết bị chuyên dùng cho mỗi loại (bể bơi, xe đạp nước, cầu trượt nước, cho thuê ô tô...).

Ngày nay, công trình cơ sở thể thao là một bộ phận không thể thiếu ở các trung tâm du lịch. Chúng làm tăng hiệu quả sử dụng của khách sạn, camping... và làm phong phú thêm các loại hình hoạt động du lịch.

d) Các công trình phục vụ hoạt động thông tin văn hoá phục vụ du lịch

Các công trình này nhằm mục đích nâng cao, mở rộng kiến thức văn hoá - xã hội cho khách du lịch, tạo điều kiện giao tiếp xã hội, tuyên truyền về truyền thống, thành tựu văn hoá của các dân tộc.

Các công trình bao gồm trung tâm văn hoá, phòng chiếu phim, nhà hát, câu lạc bộ, phòng triển lãm... Chúng có thể được bố trí trong khách sạn hoặc hoạt động độc lập tại các trung tâm du lịch.

Hoạt động văn hoá thông tin có thể được tổ chức thông qua các buổi dạ hội hữu nghị, hội hoá trang, đêm ca nhạc, tuần lễ biển, buổi gặp gỡ trao đổi giữa những khách du lịch có cùng một nghề, buổi chiếu phim, xem kịch, tham quan viện bảo tàng...

Tuy các công trình này có ý nghĩa thứ yếu đối với quá trình phục vụ du lịch, nhưng chúng giúp cho khách du lịch sử dụng thời gian rỗi một cách hợp lý, làm cho họ cảm thấy thoải mái trong kỳ nghỉ của mình tại khu du lịch.

1.3.4. Nguồn nhân lực

Con người là nhân tố trung tâm và mục đích của nền sản xuất xã hội. Con người giữ vai trò quyết định đối với sản xuất. Các yếu tố của nguồn nhân lực có ảnh hưởng quyết định đến chất lượng và cơ cấu nguồn nhân lực.

Chất lượng nguồn nhân lực là nhân tố quyết định chất lượng sản phẩm, quyết định chất lượng phục vụ trong du lịch. Nguồn nhân lực trong du lịch cũng quyết định hiệu quả khai thác cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch, tài nguyên du lịch.

Nguồn nhân lực có ảnh hưởng trực tiếp đến hoạt động du lịch, chất lượng nguồn nhân lực cũng là một yếu tố quyết định sự hấp dẫn của điểm du lịch. Đặc biệt đối với loại hình du lịch homestay, nguồn nhân lực và đặc biệt là người dân địa phương cần được đào tạo về du lịch, để hoạt động du lịch có thể diễn ra bền vững tại điểm du lịch.

Cùng với sự phát triển mạnh mẽ của ngành du lịch trong những năm qua, lực lượng lao động cũng tăng lên nhanh chóng cả về số lượng và chất lượng. Tuy nhiên, trước yêu cầu phát triển của ngành du lịch và xu thế hội nhập quốc tế, nhiều vấn đề đang đặt ra đối với sự phát triển nguồn nhân lực du lịch. Số lượng nguồn nhân lực hiện tại chưa đáp ứng được nhu cầu của ngành du lịch về chất lượng thì tỷ lệ lao động có chuyên môn, nghiệp vụ về du lịch còn thấp, phần lớn là lao động từ ngành khác chuyển sang hoặc lao động chưa qua đào tạo, bồi dưỡng. Đây là sự khó khăn của ngành du lịch Việt Nam, nhưng từ khi loại hình du lịch homestay ra đời, vấn đề này đã phần nào được giải quyết vì nguồn nhân lực cho loại hình du lịch homestay không đòi hỏi quá cao về chuyên môn nghiệp vụ, không cần phải đào tạo bài bản như nguồn nhân lực của các loại hình khác. Hơn nữa, du lịch homestay không cần đến quá nhiều nguồn nhân lực, chủ yếu là các cộng đồng địa phương, nhưng người dân bản địa sinh sống lâu năm tại điểm du lịch. Vì đặc thù của loại hình du lịch homestay là không đòi hỏi quá cao về yêu cầu dịch vụ nên nguồn nhân lực có thể học hỏi các chuyên môn nghiệp vụ trước hoặc trong quá trình đón tiếp khách. Nguồn nhân lực của loại hình du lịch homestay đòi hỏi phải hiểu biết rõ về nét đẹp văn hóa, truyền thống, lễ hội, địa điểm tham quan, điểm du lịch... những điều này thì cộng đồng địa phương hơn ai hết là người hiểu rõ nhất, nên việc phục vụ du lịch là một việc không khó. Nếu chính quyền địa phương và công ty du lịch kế hoạch đào tạo nguồn nhân lực hợp lý thì cộng đồng địa phương là nguồn nhân lực chủ yếu cho loại hình du lịch homestay.

1.3.5. Sự hỗ trợ của các chủ thể tham gia

1.3.5.1. Cộng đồng địa phương

Hoạt động du lịch homestay hướng đến nhấn mạnh yếu tố phong tục tập quán của cộng đồng địa phương và vì mục tiêu phát triển văn hóa và bảo tồn, do vậy đối với loại hình du lịch này, cộng đồng địa phương là yếu tố hàng đầu.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Cộng đồng địa phương là yếu tố hình thành, nuôi dưỡng, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa bản địa, nghệ thuật kiến trúc trang trí nhà, nghệ thuật sản xuất hàng thủ công mỹ nghệ truyền thống, nghệ thuật ẩm thực, văn hóa ứng xử, lễ hội, văn hóa dân gian, văn hóa nghệ thuật truyền thống, tôn giáo tín ngưỡng... Đây là nguồn tài nguyên có sức hấp dẫn đặc biệt đối với khách du lịch homestay.

Cộng đồng địa phương chủ yếu tham gia hoạt động du lịch để có thêm thu nhập ngoài việc làm thường xuyên của họ. Cộng đồng địa phương ý thức được làm du lịch là bảo tồn bản sắc văn hóa của địa phương, dân tộc mình để nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch. Cộng đồng địa phương nên đón tiếp khách một cách ân cần và tạo điều kiện cho họ hiểu biết hơn về phong tục tập quán của mình, đáp ứng nhu cầu của họ hoặc có thể gợi ý cho họ về công việc mà người dân thường làm để họ có dịp tham gia vào những công việc khác thường ngày của họ... Ngoài ra để phát triển loại hình du lịch homestay thì các hộ dân được áp dụng cần đầu tư và thu hút đầu tư của nhà nước để sửa sang nhà cửa, bố trí nhân lực đón tiếp khách. Đối với loại hình du lịch homestay du khách có thực hiện được mục đích chuyến đi của mình hay không, có được đáp ứng những nhu cầu du lịch hay không phụ thuộc chủ yếu vào cộng đồng địa phương và môi trường sống của họ.

1.3.5.2. Khách du lịch

Khách du lịch khi cùng sinh sống với người dân bản địa, tham gia hoạt động của chính gia đình đó, được dạy cách nấu ăn, bắt cá, làm bánh... Mỗi người sẽ phải vận động như chính những thành viên trong cùng một gia đình. Cách tiếp cận gần gũi nhất với văn hóa địa phương này giúp các thành viên có ý thức hơn trong việc bảo tồn và phát triển các giá trị văn hóa của dân tộc, trải nghiệm sâu sắc hơn về cuộc sống.

Khách du lịch là yếu tố cầu du lịch. Thực tế tại nhiều mô hình phát triển du lịch thì phần lớn khách du lịch đến từ các nước phát triển. Do vậy, họ có thói quen ăn ở vệ sinh và sống tiện nghi. Đây chính là những khó khăn trong việc đảm bảo sự hài lòng của khách du lịch đối với sản phẩm du lịch của cộng đồng địa phương.

1.3.5.3. Công ty du lịch

Là cầu nối giữa khách du lịch với cộng đồng địa phương, giữ vai trò môi giới trung gian để bán sản phẩm du lịch cho cộng đồng và cung cấp một phần sản phẩm du lịch mà cộng đồng chưa cung ứng đủ, đảm bảo cho sự đa dạng và chất lượng cho sản phẩm du lịch. Họ có thể sử dụng lao động là cộng đồng địa phương, góp phần tạo công ăn việc làm và thu nhập cho cộng đồng địa phương.

Loại hình du lịch homestay hiện nay đang rất thịnh hành được đa số khách du lịch lựa chọn khi đi du lịch nội địa lẫn quốc tế. Thị trường khách chủ yếu của du lịch homestay là những người thích trải nghiệm và thích tìm hiểu về nhiều nền văn hóa, sinh hoạt của nhiều nơi trong cả nước hoặc nước ngoài. Những người năng động, thích trải nghiệm cuộc sống mà đặc biệt hơn là thành phần thanh niên và trung niên. Khách du lịch tìm đến với du lịch homestay chủ yếu đến từ thành thị hoặc khách du lịch nước ngoài họ đến từ những nơi có sự khác biệt trong đời sống hàng ngày.

Thị trường khách du lịch chủ yếu của loại hình này là người Pháp, Bỉ, Đức, Hà Lan, Nhật... không phải chỉ có khách ‘tây ba lô’ hay sinh viên mới thích du lịch homestay, ngay cả giới du khách nhà giàu có địa vị cao như doanh nhân, bác sĩ, kỹ sư cũng có người sẵn sàng ‘hành trang’ để tham gia loại hình du lịch homestay.

Những năm gần đây, các tour của loại hình du lịch homestay không chỉ thu hút khách nước ngoài mà còn thu hút được số lượng lớn khách nội địa. Một vài địa điểm thu hút sự quan tâm của du khách như: Sa Pa (Lào Cai), Ba Bể (Bắc Cạn), Mai Châu (Hòa Bình)... các tỉnh thuộc đồng bằng sông Cửu Long.

Công ty du lịch nên tạo ra nhiều tour du lịch homestay để có thể làm đa dạng thêm loại hình du lịch này. Công ty du lịch là cầu nối giữa khách du lịch, người dân địa phương và chính quyền địa phương. Công ty du lịch tạo ra nhiều tour du lịch thì chính quyền địa phương sẽ được nguồn thuế từ du lịch góp phần vào tôn tạo các tài nguyên du lịch địa phương, người dân địa phương được nâng cao mức sống hơn, thu nhập ổn định hơn. Công ty du lịch càng tạo ra nhiều tour du lịch hấp dẫn, độc đáo thì càng thu hút được nhiều đối tượng khách hơn, góp phần phát triển bền vững công ty.

1.3.5.4. Chính quyền địa phương

Chính quyền địa phương là người được cộng đồng địa phương tín nhiệm, bầu ra và đại diện cho cộng đồng. Họ là những người lãnh đạo, có vai trò tổ chức và quản lý, tăng cường sức mạnh đoàn kết tập thể của cộng đồng. Đặc biệt, phát huy tiềm năng, thế mạnh của cộng đồng trong mọi hoạt động kinh tế, văn hóa, xã hội của cộng đồng địa phương theo các chủ trương, đường lối của nhà nước và pháp luật, là cầu nối giữa cộng đồng địa phương và thế giới bên ngoài. Để phát huy tiềm năng, thế mạnh của địa phương thì chính quyền địa phương cần làm tốt công tác đảm bảo an ninh trật tự, đảm bảo vệ sinh môi trường phục vụ du khách.

Chính quyền địa phương ủng hộ việc các công ty du lịch khai thác hoạt động du lịch homestay tại địa phương mình. Bởi vì họ mong muốn hoạt động du lịch sẽ mang lại việc làm cho người dân, tạo nguồn thu nhập cho địa phương. Chính quyền địa phương có các chính sách hỗ trợ người dân khi tham gia vào loại hình du lịch này, vì sẽ không dễ để một người lạ có thể vào và sống cùng gia đình của họ và sinh hoạt bình thường như thành viên trong gia đình được, nên chính quyền địa phương phải có các chính sách phù hợp để người dân tham gia vào làm du lịch với một tinh thần thoải mái và nhiệt tình.

1.4. Vai trò của loại hình du lịch homestay

1.4.1. Góp phần đa dạng hóa loại hình du lịch

Đa dạng hóa các loại hình du lịch là điều hết sức cần thiết của các quốc gia muốn phát triển ngành du lịch, trong đó có Việt Nam. Đối với nhiều quốc gia và địa phương du lịch đã và đang trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, hoạt động của du lịch phát triển theo hướng bền vững mang lại lợi ích kinh tế thiết thực cho người dân địa phương, và chẳng những không phá hủy hoặc làm suy thoái các nguồn tài nguyên du lịch, mà còn đóng góp vào sự tăng trưởng về kinh tế, xã hội và môi trường.

Du lịch homestay là một loại hình du lịch mới. Chính thức đi vào hoạt động tại Việt Nam vào năm 2006. Ngành du lịch đã nhận thấy được sự cần thiết phát triển loại hình du lịch homestay để ngày càng nâng cao đời sống của cư dân bản địa. Đồng thời làm phong phú hơn loại hình du lịch của nước nhà. Sự đa dạng các loại hình du lịch kết hợp với các yếu tố du lịch sẵn có là tiền đề cho sự

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

phát triển du lịch của Việt nam. Có thể là những bước đi dài nhưng là những bước đi cần thiết.

Đa dạng hóa các loại hình du lịch không chỉ là nhiệm vụ mà còn là yếu tố tiên quyết cho sự tồn tại của ngành du lịch một quốc gia. Trên thực tế, du lịch Việt Nam vẫn đang ở dạng tiềm năng, những lợi thế du lịch chỉ được khai thác ở mức độ cơ bản. Tuy vậy, với những bước thử nghiệm về các loại hình du lịch mới, du lịch Việt Nam đang từng bước gặt hái được những thành công.

1.4.2. Giáo dục ý thức bảo vệ tài nguyên du lịch

Bảo vệ môi trường có ý nghĩa quyết định đảm bảo sự phát triển bền vững của du lịch, nâng cao hiệu quả hoạt động kinh doanh du lịch trước mắt cũng như lâu dài. Đặc biệt trong ngành du lịch môi trường có ảnh hưởng lớn đến hoạt động du lịch và ngược lại, phát triển du lịch cũng có tác động đến môi trường. Du lịch cần hướng tới sự phát triển bền vững với sự tham gia đóng góp của tất cả các bên liên quan: các nhà quản lý, các doanh nghiệp kinh doanh du lịch, khách du lịch và cộng đồng cư dân địa phương.

1.4.2.1. Đối với công ty du lịch và chính quyền địa phương

- Chính quyền địa phương có các biện pháp bảo vệ các di tích lịch sử, tu bổ và tôn tạo các điểm du lịch nhân văn, để khách du lịch có thể tìm hiểu về những nét văn hóa, các phong tục truyền thống của cộng đồng địa phương.

- Đối với các công ty du lịch việc làm vô cùng cần thiết là nâng cao ý thức của các thành phần khách du lịch mà công ty đang khai thác.

Trước khi áp dụng loại hình du lịch này các cơ quan quản lý nhà nước và công ty lữ hành cần có những chính sách nhằm giáo dục ý thức của người dân trước khi đi vào khai thác điểm du lịch ấy.

1.4.2.2. Đối với khách du lịch

Trách nhiệm của du khách đối với du lịch homestay cũng chính là trách nhiệm với du lịch sinh thái. Chính vì khách có những hiểu biết và quan tâm đến môi trường tự nhiên nên tham gia cùng ăn, ở, sinh hoạt với người dân địa phương. Họ cần một không gian thật gần gũi với thiên nhiên. Nhưng họ luôn tuân thủ theo nguyên tắc của điểm đến du lịch để điểm du lịch ngày càng phát triển bền vững hơn.

Chính quyền địa phương có các chính sách để nâng cao ý thức của cộng đồng địa phương trong việc bảo vệ môi trường. Nếu người dân ý thức được tầm

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

quan trọng của tài nguyên thiên nhiên nơi mình sinh sống và bảo vệ để nó phát triển bền vững thì đối với loại hình này điều đó là vô cùng cần thiết. Vì đặc điểm của loại hình du lịch này nên người dân địa phương là thành phần nòng cốt giúp cho du khách hiểu được hơn tầm quan trọng của tài nguyên thiên nhiên và góp phần bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, nơi có hoạt động du lịch.

Trên thế giới, loại hình du lịch homestay kết hợp bảo vệ môi trường đang rất được phát triển. Tuy nhiên, tại Việt Nam thì những hoạt động này chưa được hưởng ứng tích cực từ các doanh nghiệp lữ hành, du khách và người dân địa phương.

1.4.2.3. Đối với cộng đồng địa phương

Du lịch homestay gắn liền với sự phát triển của cộng đồng địa phương, cộng đồng cùng nhau tham gia hoạt động du lịch, vừa sử dụng hợp lý nguồn tài nguyên, nền văn hóa bản địa nhưng luôn chú ý bảo vệ môi trường sinh thái, gìn giữ nền văn hóa địa phương không bị đồng hóa với những nền văn hóa khác, có như vậy thì du lịch mới có thể phát triển bền vững được.

Du lịch, đặc biệt là du lịch homestay có thể là phương tiện hữu hiệu để bảo vệ môi trường và phát triển bền vững. Tài nguyên thiên nhiên với nhiều loại thương phẩm có giá trị cao nên khi nhu cầu thì trường đòi hỏi đã thôi thúc nhiều tầng lớp nhân dân, các tổ chức trong và ngoài địa bàn khai thác dưới mọi hình thức. Có thể khẳng định, tài nguyên thiên nhiên đang bị sức ép rất lớn từ nhiều phía, nhất là cộng đồng địa phương. Nhưng từ khi tham gia vào các hoạt động dịch vụ du lịch, cộng đồng địa phương sẽ không phải khai thác tài nguyên để phục vụ cho nhu cầu sinh sống của họ vì đời sống kinh tế và ý thức bảo vệ môi trường ngày càng được nâng cao.

Cộng đồng địa phương sẽ là những người chủ sở hữu các nguồn tài nguyên thiên nhiên, họ là những người hiểu rõ nhất về các nguồn tài nguyên tại nơi mình sinh sống. Vì vậy, sự tham gia của cộng đồng địa phương trong bảo vệ môi trường du lịch là hết sức quan trọng và cần thiết.

Từ kinh nghiệm thực tế của các quốc gia khác trên thế giới cũng như các vùng trong nước cho thấy, công tác bảo vệ môi trường chỉ thành công khi huy động được sự tham gia của tất cả các ngành, các cấp, tổ chức quần chúng, cơ quan, đơn vị và mỗi người dân. Sự tham gia của các lực lượng xã hội sẽ tạo nên tiếng nói đồng thuận, tạo dư luận xã hội và tạo thêm nguồn lực cho các địa

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

phương thực hiện tốt nhiệm vụ bảo vệ môi trường. Đối với lĩnh vực du lịch, sự tham gia của cộng đồng trong bảo vệ môi trường càng có ý nghĩa thiết thực và vô cùng quan trọng.

Cộng đồng địa phương là tai mắt, là lực lượng nòng cốt chính trong các hoạt động nhằm ngăn chặn các hành vi khai thác tài nguyên cũng như góp phần bảo vệ bền vững nguồn tài nguyên này.

Du lịch homestay mang lại cơ hội cho cư dân bản địa trong việc bảo tồn nguồn tài nguyên môi trường và văn hóa. Những thành viên trẻ trong cộng đồng địa phương sẽ được học hỏi và trong quá trình đào tạo và tham gia có điều kiện hoạt động và đóng góp cho sự phát triển của du lịch địa phương. Cư dân bản địa sẽ phát triển ngành nghề, tạo ra nhiều việc làm và sẽ được tiếp cận và học hỏi tay nghề, chuyên môn từ các khách du lịch, công ty du lịch và các nhà quản lý.

1.4.3. Chia sẻ lợi ích từ du lịch với cộng đồng địa phương

Du lịch ở tại nhà dân khá phổ biến ở nhiều quốc gia trên thế giới và ở nước ta hình thức này trong những năm gần đây cũng được chú ý hơn, thu hút được sự quan tâm của khách vào tạo nhiều điều kiện cho cộng đồng tham gia trực tiếp vào hoạt động du lịch. Sự tham gia của cộng đồng địa phương vào phát triển du lịch quyết định đến sự phát triển bền vững của du lịch, nâng cao hiệu quả hoạt động kinh doanh du lịch. Du lịch homestay đóng vai trò quan trọng trong việc xóa đói, giảm nghèo cho nhiều cộng đồng dân cư, nhất là cộng đồng những vùng sâu, vùng xa.

Đối với một địa điểm mà được khai thác để phát triển du lịch ngoài chính quyền sở tại thì cộng đồng địa phương ít nhiều cũng có thể thu lại lợi ích kinh tế từ hoạt động đó.

Đối với chính quyền địa phương khi nơi mà họ quản lý được khai thác để phát triển du lịch thì họ sẽ được thu lợi từ nguồn thuế từ hoạt động kinh doanh của loại hình du lịch homestay và hỗ trợ, chính quyền địa phương có nhiệm vụ tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động du lịch. Và đảm bảo an toàn cho du khách.

Khi hoạt động du lịch phát triển tại một địa điểm nào đấy thì khách du lịch khi đến đây sẽ có nhu cầu ăn, ở và mua sắm... người dân có thể nắm bắt tình hình ấy và có thể mở các dịch vụ lưu trú và ăn uống để đáp ứng nhu cầu của khách, hơn thế nữa đối với các địa phương có các làng nghề truyền thống thì việc phát triển du lịch để có thể tiêu thụ sản phẩm đây một cách nhanh chóng là

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

điều mong muốn nhất của họ. Từ các hoạt động đó, cộng đồng địa phương sẽ có thể thu lại một nguồn thu cố định và lâu dài. Du lịch homestay mang lại lợi ích kinh tế cho các thành viên cộng đồng địa phương khi tham gia trực tiếp vào cung cấp dịch vụ cho khách du lịch, đồng thời các thành viên khác cũng được lợi từ sự đóng góp của du lịch.

Phát triển du lịch homestay giúp cư dân bản địa được hưởng lợi từ phát triển cơ sở hạ tầng xã hội, làm thay đổi bộ mặt xã hội địa phương. Phát triển du lịch luôn đi đôi với phát triển đời sống của cộng đồng địa phương. Vì vậy, phát triển du lịch là cơ hội lớn để người dân có thể tham gia hoạt động và thu lại lợi ích để dần ổn định và nâng cao đời sống.

1.4.4. Tăng cường giao lưu văn hóa và nâng cao nhận thức cho cộng đồng địa phương

Cùng với việc Việt Nam được thế giới công nhận là một địa chỉ du lịch rất hấp dẫn, hấp dẫn và an toàn. Homestay đang trở thành một xu hướng du lịch và tiếp cận văn hóa ngày càng phát triển, mở rộng. Homestay ở Việt Nam được khởi nguồn từ nhu cầu của những vị khách “tây ba lô”.

Tại những điểm du lịch homestay, chủ hộ phải là những người đã có kinh nghiệm trong việc phục vụ khách du lịch. Các chủ hộ vẫn giữ nguyên hiện trạng căn hộ của mình chỉ bổ sung thêm một số trang thiết bị cần thiết và cải thiện để phù hợp với điều kiện phục vụ khách du lịch. Giữ nguyên hiện trạng ngôi nhà để du khách khi đến sinh sống cùng họ thì sẽ dễ dàng hiểu được nét văn hóa của nơi đến hơn.

Phát triển du lịch góp phần giao lưu văn hóa giữa các cộng đồng địa phương cũng như giữa quốc gia này với quốc gia khác, giúp cho du khách hiểu thêm về một nền văn hóa, một dân tộc. Văn hóa của một địa phương được thể hiện qua nhiều mặt như đặc trưng về nét sống, sinh hoạt của từng vùng miền, làng nghề truyền thống, các lễ hội... Tham gia vào hoạt động du lịch người dân địa phương có thể giới thiệu với khách du lịch về những đặc sắc văn hóa của quê hương mình, góp phần làm tăng thêm niềm tự hào về dân tộc, về quê hương. Tham gia hoạt động du lịch homestay không chỉ là du khách được biết đến một dân tộc mới, một phong tục mới và người dân địa phương cũng có thể tiếp thu những nền văn hóa hay và độc đáo từ các dân tộc khác, vùng miền khác. Và

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

thông qua hoạt động du lịch homestay các cộng đồng truyền thống thường cảm thấy tự hào hơn nhờ vào những mối quan tâm tôn trọng của du khách.

Việc phát triển loại hình du lịch homestay có tác động hai chiều, người đi du lịch thì thỏa mãn mục đích của mình còn người dân bản địa có cơ hội giao lưu, tiếp cận với những nền văn hóa khác nhau trên thế giới.

Ngoài ra du lịch homestay cũng giúp người dân địa phương nhận thức về bảo tồn các nét văn hóa truyền thống của họ hơn. Điều phổ biến cho nhiều người là không đánh giá đầy đủ những gì có xung quanh họ và lấy những gì được cho phép. Thông thường, những người bên ngoài thường có cái nhìn mới hơn và đánh giá cao về nguồn lợi của chúng ta. Và kết quả là các cộng đồng địa phương có thể cảm nhận sự tăng lên về ý thức và cảm giác tự hào, từ đó tăng lên những nỗ lực về bảo tồn. nhiều cư dân trở nên quan tâm để bảo vệ những vùng của họ và có thể thay đổi những cách sử dụng nguồn lợi.

Du lịch homestay còn góp phần bảo tồn, phát huy các giá trị của tài nguyên du lịch, hoạt động du lịch. Bản thân các phong tục tập quán, lễ hội, lối sống, kiến trúc nhà ở, môi trường sống của cộng đồng dân cư là yếu tố tạo nên sức hấp dẫn cho hoạt động du lịch. Do vậy, có thể nói cộng đồng là một thành tố của tài nguyên du lịch, tạo nên hoạt động du lịch nói chung và du lịch cộng đồng nói riêng.

1.5. Du lịch homestay trên thế giới và ở Việt Nam

1.5.1. Du lịch homestay tại một số quốc gia, khu vực trên thế giới

1.5.1.1. Dãy Hymalaya

Nằm chênh vênh trên cao gần biên giới Tây Tạng, thung lũng Spiti của Ấn Độ lô nhô với những tu viện bên sườn núi. Nhà trọ ở đây là những phòng đơn nằm trong những ngôi nhà hai tầng bằng bùn và gạch. Du khách có thể được thưởng thức một thực đơn độc đáo với bánh mì, chapatis (bánh mì dẹt) và momos - bánh bột mì hình cầu có thịt dê hoặc thịt cừu băm nhỏ. Thức ăn được phục vụ cùng với trà.

Du khách có thể tham gia một tour đi bộ thú vị, được học nấu ăn và đi săn bò Tây Tạng. Cơ sở Mahindra Homestays có phòng cho thuê, một hướng dẫn viên người địa phương và phục vụ tất cả các bữa ăn.

1.5.1.2. Nam Phi

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Cơ sở lưu trú Hazel's Homestays ở thị trấn Oudtshoorn, trên Garden Route (bờ biển phía nam) giữa thành phố Cape Town và thành phố Port Elizabeth, do Hazel và 11 phụ nữ đảm nhiệm làm khác quản lý. Có lẽ phòng ốc ở đây không được bóng bẩy như hầu hết các cơ sở lưu trú khác dọc bờ biển phía nam, nhưng đến đây du khách sẽ được chào đón nồng nhiệt.

Oudtshoorn là thủ đô chim đà điều châu Phi của Nam Phi, vì thế du khách đừng ngạc nhiên nếu bất ngờ thấy một con chim khổng lồ xuất hiện. Chuyến tham quan có thể bao gồm hang động Cango và một trại nuôi gia súc hoang dã có báo gêpa và chó rừng.

1.5.1.3. Thái Lan

Điểm du lịch homestay nổi tiếng ở Thái Lan nằm ở Koh Pet, một ngôi làng nhỏ thuộc vùng nông thôn Isaan (miền đông bắc Thái Lan). Chủ nhà Lamai và Jimmy có ba phòng cho thuê, ngoài ra còn có thêm một khu vườn lớn trồng chuối và xoài. Du khách sẽ được ăn trong một khu vực nấu ăn ngoài trời có bóng râm. Món ăn thông thường là gạo nếp với thịt lợn, rau và ớt.

Hai vị chủ nhà này đã được khen ngợi hết lời trong các giải thưởng của tổ chức du lịch Responsible Tourism gần đây. Họ sẽ cho bạn làm quen với cuộc sống ở Isaan, từ việc đi mua sắm ở chợ đến ăn bữa trưa tại cánh đồng lúa.

1.5.1.4. Grenada

Grenada là một quốc gia ở vùng Caribe, nơi đây không chỉ có các bãi biển xinh đẹp mà còn có những con đường đi bộ dài trong những rừng mưa nhiệt đới, nhà máy sản xuất rượu rum và những bữa tiệc trên đường phố. Ở đây có hàng chục cơ sở homestay cho du khách lựa chọn, từ các căn hộ ở thủ đô St George's đến phòng trọ ở gần bãi biển Grand Anse.

Du khách sẽ được thưởng thức những món ăn nấu theo phương pháp bản địa, có thể bao gồm dầu, món hầm với dừa, mì và thịt lợn hoặc cá chó nhồi với vôi và các gia vị địa phương. Đặc biệt là tất cả các món, thậm chí cả cocktail đều có hạt nhục đậu khấu và quế, chính vì vậy mà nơi đây được gọi là “hòn đảo gia vị”.

1.5.1.5. Malaysia

Ở Malaysia loại hình du lịch homestay chính thức bắt đầu từ năm 1995 ở làng Temerloh, bang Pahang và hiện phát triển rộng rãi ở 14 bang của Malaysia. Đến tháng 12-2009 đã có gần 4.000 hộ dân từ 227 ngôi làng khắp cả nước được Bộ Du lịch Malaysia huấn luyện đào tạo và cấp bằng cho phép tổ chức chương

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

trình homestay, và đến nay nó đã trở thành nguồn thu nhập bổ sung cho người dân. Malaysia cũng là nước xúc tiến phát triển loại hình du lịch homestay tại Việt Nam. Cụ thể là tại TP. Hồ Chí Minh.

1.5.1.6. Guatemala

Thành phố Antigua của Guatemala - điểm di sản văn hóa thế giới UNESCO có các con đường rải sỏi, các quán cà phê vỉa hè và quán bar salsa, đằng sau là những núi lửa đang âm ỉ. Có rất nhiều lựa chọn homestay, hầu hết đều là cơ sở của các gia đình đa thế hệ trong những ngôi nhà kiểu thuộc địa.

Du khách có thể tham gia vào các hoạt động trong nhà, từ việc đi mua sắm đến giặt giũ và trong thực đơn bạn sẽ thấy món frijoles (đậu đen rán), buñue-los (món rán từ bột nhão) và picado de rabano, một loại salad củ cải nhiều gia vị. Ngoài ra, còn có chuyến thăm di sản thế giới - thành phố đồ nét Tikal của người Maya và thăm hồ Atitlan. Một tuần lưu trú du khách được phục vụ đầy đủ các dịch vụ, bao gồm năm ngày học tiếng Tây Ban Nha (bốn tiếng/ngày).

1.5.1.7. Úc

Không phải tất cả các cơ sở homestay đều nằm trong những điểm đến phát triển. Angorichina Station, một trang trại cừu xa xôi hẻo lánh do người chủ trại đời thứ tư Ian and Di Farghers ở hữu, nằm ở trung tâm hoang dã của dãy núi Flinders, cách thành phố Adelaide 300 dặm về phía tây bắc.

Đó là một ngôi nhà được lợp mái bằng thiếc nổi bật, với một hàng hiên rộng và một ốc đảo hoa hồng và những bờ giậu hoa oải hương. Du khách sẽ ăn với gia đình Farghers, họ làm món cà ri Thái Lan cũng như món nướng rất tuyệt hảo. Du khách thậm chí có thể đi máy bay cùng Ian để kiểm tra vật nuôi, hoặc dẫn đàn gia súc bằng xe ô tô 4WD. Du khách cũng có thể đi các tour tới những khu vực thổ dân gần đó. Fargher sẽ làm hướng dẫn viên riêng của bạn.

1.5.1.8. Miền nam Ấn Độ

Dịch vụ lưu trú gia đình thường được bao gồm trong một hành trình du lịch xuyên tỉnh Kerala, nơi đi tiên phong trong loại hình du lịch homestay ở Ấn Độ, với những bãi biển nguyên sơ và những con đường thủy đẹp một cách bí hiểm. Có rất nhiều lựa chọn, chẳng hạn như du khách có thể lưu trú ở Olavipe Homestay (gần thành phố Cochin), một trang trại do gia đình Thar-akan làm chủ từ 13 đời nay và gần đây mới được mở cho khách du lịch.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Du khách cũng có thể đi săn ở công viên quốc gia Periyar, đi thăm các đồn điền trồng nghệ, vani và cao su.

Các hoạt động có thể bao gồm như đi thăm di sản Varikatt, một biệt thự mang phong cách phương Đông ở thành phố Trivan-drump, và hai đồn điền gia vị Kanjirapally Estate và Vanilla County. Sau cùng, du khách được học về nghệ thuật nấu ăn. Các món ăn ở khắp mọi nơi đều đặc biệt, du khách sẽ được nếm món cá và tôm từ sông lạch ở cơ sở Olavipe rồi ăn càri dứa, dhal (một món đậu) và gạo mịn ở đồn điền Vanilla County

1.5.2. Du lịch homestay tại Việt Nam

Việt Nam có rất nhiều các điểm tham quan nổi tiếng mang tầm quốc gia và quốc tế, vì thế du khách đến với Việt Nam sẽ được ngắm nhìn các điểm du lịch tự nhiên và tìm hiểu các nét đẹp văn hóa tại các điểm du lịch nhân văn vô cùng độc đáo mà không phải quốc gia nào trên thế giới cũng được thiên nhiên ban tặng các điểm tài nguyên tự nhiên và nhân văn của Việt Nam có thể kể đến như: SaPa, Vịnh Hạ Long, du lịch sông nước miền Tây, Nhã nhạc cung đình Huế, Phố cổ Hội An, Công chiêng Tây Nguyên...

Ngoài ra Việt Nam còn có các điểm du lịch homestay nổi tiếng như:

1.5.2.1. Sa Pa (Lào Cai)

Tại thôn nhỏ Tả Van Giáy nằm lưng chừng thung lũng Mường Hoa, với 40 hộ dân thì tất cả đều lấy nhà mình “làm du lịch”, theo mô hình “homestay”. Những ngôi nhà ở đây là kiểu nhà truyền thống của dân tộc Giáy, trước đây gia đình sinh sống nhưng khi khách có nhu cầu thì các gia đình sẵn sàng đón họ vào ăn ở và sinh hoạt cùng. Đặc biệt, được làm nên từ loại gỗ pơ mu, nên giá trị của mỗi ngôi nhà lên đến hàng chục tỉ đồng. Ở Sapa mô hình Homestay còn đặc biệt hấp dẫn khách du lịch bởi những ngôi nhà nơi đây chủ yếu được làm bằng gỗ pơ mu quý hiếm mọc lên giữa núi rừng, hòa trong khung cảnh bình yên của thung lũng Mường Hoa thơ mộng và đại ngàn dãy Hoàng Liên xanh thẳm.

Ngoài món ăn thôn bản mà du khách được thưởng thức, ban đêm chủ nhà cũng tổ chức đốt lửa, thực hiện các màn múa quạt, nhảy sạp, thổi kèn phục vụ. Chỉ một đêm với dịch vụ homestay tại Sapa là bạn sẽ được khám phá phong tục văn hoá, hoà mình vào cuộc sống cộng đồng, được tắm lá thuốc và thưởng thức ẩm thực truyền thống của người bản địa....

1.5.2.1. Bản Lác (Mai Châu - Hòa Bình)

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Loại hình du lịch Homestay đang rất được ưa chuộng, đặc biệt là với du khách quốc tế và Bản Lác - Mai Châu cũng chính là một trong những địa điểm lý tưởng cho loại hình du lịch này. 5 năm trở lại đây, cái tên Mai Châu được nhắc tới khá nhiều trong các chương trình du lịch về với cộng đồng dân tộc thiểu số miền Tây Bắc chỉ sau Sapa.

Hiện tại Bản Lác có 74/112 hộ đăng ký làm du lịch homestay với các dịch vụ: Ngủ nhà sàn, ăn cơm lam, xem biểu diễn văn nghệ dân tộc Thái và đốt lửa trại giao lưu, đi thăm nhà sàn và cả đi rừng tìm đến những hang đá người dân tộc hằng tôn kính.

Nét đặc trưng rất riêng của người dân ở đây như bếp lửa thiêng liêng chính giữa nhà sàn - nơi gia đình và khách khứa quần tụ bên nhau nay nhường chỗ cho khách nằm nghỉ.

1.5.2.3. Quảng Ninh

So với các tỉnh, thành phố khác, Quảng Ninh hội đủ các yếu tố để khai thác du lịch homestay, do nơi đây là vùng đất có nhiều di tích lịch sử văn hoá, danh lam thắng cảnh, có các làng nghề truyền thống như làng nghề đan tre Hưng Học (Yên Hưng), làng nghề gốm sứ, làng trồng rau ở Đông Triều. Đặc biệt Quảng Ninh còn có Vịnh Hạ Long với những các làng chài thủy cư mang đậm nét văn hoá đặc trưng Hạ Long... Cách đây một, hai năm, các cán bộ Trung tâm Bảo tồn văn hoá biển (Ban Quản lý Vịnh Hạ Long) đã có ý tưởng phát triển du lịch homestay ở làng chài Cửa Vạn. Theo đó, du khách tới đây sẽ ba cùng với ngư dân như cùng ăn, cùng ngủ và tham gia đánh lưới, thả lờ trên Vịnh.

Du lịch homestay ở Quảng Ninh nói chung và làng chài Cửa Vạn nói riêng nhìn chung vẫn còn là một dịch vụ khá mới mẻ so với những địa danh như Sapa hay Mai Châu. Tuy nhiên, với những thế mạnh du lịch vốn có, Quảng Ninh vẫn hứa hẹn sẽ là “miền đất hứa” cho những vị khách du lịch yêu thích trải nghiệm và ham khám phá.

1.5.2.6. Quảng Bình

Khu vườn nhà xanh mát yên tĩnh nằm dưới chân núi đá vôi và khuất nẻo cuối con đường băng qua cánh đồng xanh cỏ ngày mưa, hứa hẹn những điều thú vị cho mô hình du lịch homestay tại thôn Chày Lập (xã Phúc Trạch, huyện Bố Trạch, tỉnh Quảng Bình).

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Chày Lập là điểm homestay đầu tiên được mở thí điểm mới từ đầu năm 2009, đến nay đã có một số đoàn du khách Tây đến đây lưu trú. Hiện đang có nhiều công ty du lịch cũng đã đưa điểm homestay này vào tour giới thiệu với du khách nước ngoài.

Tuyến du lịch homestay tại thôn Chày Lập (xã Phúc Trạch, huyện Bồ Trạch, tỉnh Quảng Bình) do Chương trình lương thực vì sự tiến bộ của Quảng Bình và tổ chức Counterpart International Vietnam cùng đối tác là UBND huyện Bồ Trạch đưa vào hoạt động từ tháng 2-2009 (thông qua gói tài trợ 97.000 USD của Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ).

1.5.2.4. Phố Cổ Hội An

Hội An ngày nay đang ngày càng được nhiều du khách quan tâm lựa chọn vì vẻ mới mẻ và dân dã của nó. Chỉ trong một khoảng thời gian du lịch homestay ngắn ngủi, du khách vừa có cơ hội thưởng ngoạn vẻ đẹp của di sản văn hóa thế giới, vừa có thể hiểu thêm về nếp ăn ở, sinh hoạt cũng như nét văn hóa của cư dân Hội An.

Đi chợ, nấu ăn và cùng thưởng thức các món ăn truyền thống là một phần trải nghiệm thú vị với homestay ở Hội An.

1.5.2.5. Đồng bằng sông Cửu Long

Ở Việt Nam, du lịch homestay gần đây cũng phát triển khá mạnh ở đồng bằng sông Cửu Long. Một số tour du lịch đã trở thành thương hiệu của du lịch miệt vườn như chương trình “Về quê tát mương bắt cá” tại Cồn Phụng (Bến Tre), “Một ngày làm nông dân”, ở huyện Cái Bè (Vĩnh Long) hay “Bike Tour” ở TP Cần Thơ.

Tại tỉnh Vĩnh Long, năm 2010, với hình thức “Tây ở nhà ta”, số lượng khách nghỉ đêm tại các điểm homestay đã chiếm hơn 40% tổng số khách quốc tế đến với tỉnh này....

Tiểu kết chương 1

Chương 1 là cơ sở lý luận, tóm tắt các khái niệm mang tính khái quát những vấn đề liên quan đến du lịch homestay: lịch sử hình thành, khái niệm đặc điểm, điều kiện phát triển, nêu ra vai trò của du lịch homestay, sự hỗ trợ của các chủ thể tham gia và một số kinh nghiệm phát triển du lịch homestay trên thế giới và tại Việt Nam. Đây là cơ sở, tiền đề quan trọng để tiếp cận với loại hình du

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

lịch homestay, trên cơ sở đó tiến hành thực địa tại huyện đảo Lý Sơn ở chương 2 và đưa ra giải pháp phát triển ở chương 3.

CHƯƠNG 2

ĐIỀU KIỆN PHÁT TRIỂN LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY TẠI HUYỆN ĐẢO LÝ SƠN - QUẢNG NGÃI

2.1. Khái quát về huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

2.1.1. Vị trí địa lý

Lý Sơn là huyện đảo duy nhất của tỉnh Quảng Ngãi, nằm chéch về phía đông bắc tỉnh, cách đất liền 15 hải lý (30km). Diện tích 9,97km². Dân số 20.033 người. Mật độ dân số 2.009 người/km². Đơn vị hành chính trực thuộc gồm 3 xã: An Vĩnh và An Hải, An Bình.

Huyện lỵ đóng ở xã An Vĩnh. Với 6 thôn trong đó: thôn Đông và thôn Tây thuộc xã An Vĩnh. Thôn Đồng Hộ, Thôn Đông, Thôn Tây thuộc xã An Hải. Thôn Bắc thuộc xã An Bình.

Huyện Lý Sơn nối với tỉnh lỵ chủ yếu bằng đường biển qua cửa biển Sa Kỳ. Tuy là một đảo nhỏ nhưng Lý Sơn có vị trí quan trọng về kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng của tỉnh Quảng Ngãi.

Đảo Lý Sơn có tên cũ là Cù lao Ré. Toàn cảnh đảo Lý Sơn là một thắng cảnh thiên nhiên độc đáo với năm ngọn núi nhô cao giữa một vùng trời biển bao la, xanh ngắt. Trên đỉnh ngọn núi làm những thảm rừng, gần dưới chân là nhà cửa, đường sá và những cánh đồng hành tỏi xanh tươi bốn mùa. Giữa nghìn trùng sóng nước nhìn từ xa Lý Sơn trông giống con rùa biển khổng lồ dạo chơi trên biển.

2.1.2. Lịch sử tên gọi

Đảo Lý Sơn có tên gọi nguyên gốc là Cù Lao Ré. Chữ Cù Lao được Việt hóa từ chữ Pulau của ngôn ngữ Malayo – Polynésien do người Chăm gọi, có nghĩa là đảo. Do vậy các đảo ven bờ của duyên hải Việt Nam đều gọi là Cù Lao chẳng hạn như Cù Lao Chàm, Cù Lao Ré, Cù Lao Xanh, Cù Lao Thu. Người Pháp phiên âm chữ Pulau thành Poulo và gọi Cù Lao Ré là Poulo Canto.

Thư tịch Trung Hoa chép về đảo Lý Sơn với tên gọi là Ngoại La Sơn. Trong tài liệu Doanh Nhai Thắng Lãm của Mã Hoan đời Minh chép về cuộc đi sứ của Trịnh Hòa xuống vùng đất Đông Nam Á, Ấn Độ, Ba Tư. Trong đoạn viết về sự trở lại Bắc Kinh của đoàn quan này như sau: “Ngày 13/6/1433 lại đến

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Chiêm Thành (tên gọi của Quy Nhơn thời ấy) nghỉ ở đó cho tới ngày 17/6/1433 lại lên đường đến ngày 19/6/1433 đã đến Wai Lo Shan (Ngoại La Sơn) tức Cù Lao Ré. Đây là tư liệu thư tịch của Trung Hoa sớm nhất viết liên quan đến đảo Lý Sơn.

Sau cuộc bình Chiêm Thành năm 1471 của Vua Lê Thánh Tông, ranh giới Đại Việt được mở rộng đến núi Thạch Bi (Phú Yên), những chi tiết thu lượm được về đất Phương Nam trong cuộc chinh chiến đã giúp cho những người sau soạn thành bản đồ. Đến nay, tài liệu bản đồ sớm nhất về vùng đất Phương Nam được biết đến là bản đồ trong Toàn tập Thiên Nam Tứ Chí Lộ Đồ Thư của một nho sinh là Đỗ Bá. Có thể tài liệu này được viết trong khoảng thời gian năm 1630 – 1653, gồm có 4 quyển. Trong quyển 1 có một bản đồ vẽ vùng phủ Quảng Nghĩa và phủ Thăng Hoa trong đó đã gọi Cù Lao Ré là Du Trường Sơn. Đỗ Bá đã cẩn thận ghi chú cụ thể địa điểm đảo ở ngoài cửa Sa Kỳ (Quảng Nghĩa) nguyên văn: “ ... Sa Kỳ hải môn ngoại hữu nhất sơn, sơn thượng đa sản mộc, danh Du Trường, hữu tuần...” có nghĩa: Ở phía ngoài cửa biển Sa Kỳ có một núi, trên núi có nhiều sản mộc, tên là núi Du trường, có đặt quan Tuần sát. Trên bản đồ Đỗ Bá vẽ vị trí của Du Trường Sơn nằm phía ngoài cửa Đại và cửa Tiểu của sông Trà Khúc và sông Vệ - đó là đảo Lý Sơn hiện nay.

Trong tài liệu Etude sur un portulan Annamit du Xve Sieele H.Dumoutier vẽ lại bản đồ này gọi đảo Lý Sơn là Hải Du Trường Sơn.

Thời các Chúa Nguyễn đảo Lý Sơn gọi Cù Lao Ré gồm 2 phường An Hải và An Vĩnh. Đến thời Gia Long (1808) đặt Cù Lao Ré là Tổng Lý Sơn, gồm hai xã An Vĩnh và An Hải trực thuộc phủ Bình Sơn.

Thời thuộc Pháp năm 1931 đổi Tổng Lý Sơn thành Đồn Lý Sơn trực thuộc Tuần Vũ Quảng Ngãi và phường An Vĩnh đổi thành xã Vĩnh Long và Phường An Hải đổi thành xã Hải Yên, đồng thời thiết lập đồn Bang Tá để cai trị. Đồn Bang Tá có 122 lính trang bị như lính Khố Xanh được quyền bắt người, bảo vệ bộ máy cai trị.

Sau khi Cách Mạng tháng 8 năm 1945, đảo Lý Sơn được gọi là Tổng Trần Thành, đổi tên xã Hải Yên thành xã Dương Sạ, giữ nguyên xã Vĩnh Long. Năm 1946, Ủy ban hành chính tỉnh Quảng Ngãi đổi tên tổng Trần Thành thành xã Lý Sơn, đổi xã Dương Sạ thành thôn Hải Yên, xã Vĩnh Long thành thôn Vĩnh Long. Năm 1951, thực dân Pháp chiếm đóng đảo Lý Sơn, sáp nhập đảo Lý Sơn vào địa

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

giới hành chính của thị xã Đà Nẵng. Từ năm 1954 – 1975 chính quyền Sài Gòn đặt đảo Lý Sơn làm 2 xã là Bình Vĩnh và Bình Yên (An Vĩnh đổi thành Bình Vĩnh, An Hải đổi thành Bình Yên) thuộc quận Bình Sơn tỉnh Quảng Ngãi.

Sau năm 1975, đảo Lý Sơn vẫn bao gồm hai xã là Bình Vĩnh và Bình Yên thuộc huyện Bình Sơn tỉnh Quảng Ngãi. Ngày 01/01/1973 huyện đảo Lý Sơn thành lập theo quyết định số 337 của Thủ Tướng chính phủ, gồm 2 xã Lý Vĩnh và Lý Hải (Bình Vĩnh gọi là Lý Vĩnh, Bình Hải gọi là Lý Hải). Hiện nay xã Lý Vĩnh gồm 3 thôn là Thôn Đông, Thôn Tây và Thôn Bắc (tức hòn Bé), xã Lý Hải gồm có 5 thôn gọi là Thôn Đồng Hộ, Thôn Đông, Thôn Trung Hòa, Thôn Trung Yên, Thôn Tây.

2.1.3. Điều kiện kinh tế, văn hóa, xã hội

2.1.3.1. Kinh tế

Kinh tế của Lý Sơn chủ yếu là kinh tế nông – ngư nghiệp. Tuy ở đảo nhỏ hẹp, khó khăn về nguồn nước, nhưng dân cư sống bằng nghề nông vẫn chiếm nhiều nhất. Ngoài ra trong những năm gần đây Lý Sơn còn phát triển về thương mại và dịch vụ.

Trong nông nghiệp, Lý Sơn không trồng được lúa, chỉ trồng trọt các loại cây lương thực, thực phẩm khác. Lúa gạo chủ yếu mua từ đất liền chở ra đảo. Người dân Lý Sơn từ xưa chủ yếu trồng cây ngô, đậu, rau, khoai lang, khoai mì. Từ khoảng năm 1960, cây hành, cây tỏi được trồng phổ biến và trở thành cây trồng đặc trưng của Lý Sơn vì nó tỏ ra rất thích hợp với điều kiện thổ nhưỡng, thời tiết ở đảo. Bên cạnh trồng trọt, người dân Lý Sơn còn chăn nuôi, chủ yếu là bò heo, dê, gà vịt trên. Chăn nuôi chỉ đáng kể nhất ở hai xã An Vĩnh, An Hải trên đảo Lớn.

Lao động ngư nghiệp ít hơn lao động nông nghiệp, nhưng về giá trị sản xuất, thủy sản ở Lý Sơn lại cao gấp gần 5 lần so với nông nghiệp của huyện đảo. Cho nên xét về giá trị sản xuất thì thủy sản lại đứng hàng đầu trong kinh tế của huyện đảo, chứ không phải nông nghiệp.

Ngày nay, nhà nước đã đầu tư xây dựng cảng cá Lý Sơn và hỗ trợ ngư dân mua sắm ngư lưới cụ phát triển nghề và ngành đánh bắt hải sản ngày càng tỏ ra quan trọng, nhất là đánh bắt xa bờ. Tuy nhiên, năng lực đánh bắt và sản lượng đánh bắt hải sản của Lý Sơn vẫn còn thấp so với các huyện ven biển của tỉnh Quảng Ngãi.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Ngoài đánh cá, người dân Lý Sơn còn sống nhờ vào nghề buôn bán và dịch vụ, chủ yếu là dịch vụ nghề cá.

Với cảnh quan thiên nhiên kỳ thú, với di sản văn hóa cổ truyền khá phong phú, Lý Sơn có nhiều tiềm năng phát triển du lịch, thu hút du khách đến tham quan, nghỉ dưỡng. Tuy nhiên, trong bối cảnh chung của kinh tế Quảng Ngãi chưa phát triển cao và chưa có một dự án thực sự bài bản, chưa có cơ sở hạ tầng tốt, nên nghề kinh doanh du lịch ở đây cũng chưa thực sự phát triển.

2.3.1.2. Văn hóa

Lý Sơn có những di sản văn hóa quý báu. Các cuộc khai quật khảo cổ học gần đây đã tìm ra các mộ nổi, các công cụ... cho thấy đảo Lý Sơn từng có cư dân cách nay ít nhất 2.500 – 3.000 năm là chủ nhân Văn hóa Sa Huỳnh hệ biển đảo, kế đó là Văn hóa Chăm-pa, trong môi trường biển - đảo. Lớp văn hóa Việt kế tiếp cũng tạo được nhiều di sản quý báu. Ở Lý Sơn xưa có nhiều ca dao, ngôn ngữ đặc thù, nói về chính mảnh đất này, tâm tình hướng về đất liền, về cội nguồn. Ở Lý Sơn có các lễ hội đặc sắc như: lễ hội đua thuyền, hội dòi bông, lễ hội tế đình làng An Hải, lễ khao lề thế lính Hoàng Sa... Ở phía đông đảo thuộc xã An Hải có chùa Hang, phía tây có đình làng Lý Hải, có đền thờ cá Ông ở thôn Đông xã An Hải, Âm Linh tự ở thôn Tây xã An Vĩnh. Các di tích lịch sử - văn hóa, di tích về Hoàng Sa - Trường Sa trên đảo Lý Sơn được phục dựng, tôn tạo, các di vật cổ, các kiến trúc nhà cổ, liền đôi là những di vật rất quý ở đảo Lý Sơn còn giữ được khá nguyên vẹn. Một tượng đài Hoàng Sa, Trường Sa trên đảo Lý Sơn tại nhà trưng bày lưu niệm Hoàng Sa. Trong văn hóa ẩm thực, ở Lý Sơn có nhiều món ăn như bánh ít lá gai, đôn đột, nhiều hải sản và rượu dầm hải sản.

Bên cạnh việc bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, các thiết chế hoạt động văn hóa mới đã được hình thành và phát triển ngày càng mạnh ở huyện đảo Lý Sơn. Lý Sơn ngày nay có đài truyền thanh huyện và trạm thu phát lại truyền hình, có thư viện huyện, có nhiều hoạt động văn nghệ quần chúng khá tốt. Phong trào toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa cũng có sự phát triển. Hầu hết các gia đình ở Lý Sơn đều có máy thu thanh, máy thu hình và một số phương tiện nghe nhìn khác.

2.3.1.3. Xã hội

Về xã hội, vấn đề đặt ra cho Lý Sơn cũng như nhiều huyện khác trong tỉnh Quảng Ngãi là vấn đề thừa nhân lực thiếu việc làm, đặc biệt trong các hộ

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

gia đình sản xuất nông nghiệp. Mật độ dân số quá dày cũng gây ra nhiều vấn đề về môi trường sống, về dịch bệnh phát sinh. Trong một thời gian, việc đánh bắt hải sản bằng mìn, kiểu huỷ diệt môi trường đã diễn ra. Vấn đề vệ sinh cũng là vấn đề cấp bách và rất quan trọng của đảo. Trong điều kiện đất đai ở huyện đảo rất hẹp, thì việc giải quyết các vấn đề này chỉ có hai cách là dịch chuyển mạnh từ nông nghiệp sang phi nông nghiệp, hoặc di chuyển dân cư, đồng thời cần chú trọng cải tạo môi trường, tái phủ màu xanh cho đồi núi.

a) Dân cư

Về dân cư, các phát hiện khảo cổ học gần đây cho thấy, cách nay 2.500 - 3.000 năm ở đảo Lý Sơn đã có cư dân chủ nhân của Văn hóa Sa Huỳnh sinh sống, không như nhiều người nhận định xưa là một hoang đảo. Cư dân sống dọc các suối cỏ, bắt ốc và cá, có thể có cả canh tác nông nghiệp để sinh sống. Cũng từ những phát hiện khảo cổ cho thấy kế tiếp đó là lớp dân cư Chăm-pa cũng sống bằng khai thác hải sản và trồng rau củ, hoa màu. Từ cuối thế kỷ XVI, những cư dân Việt ở hai bên cửa Sa Kỳ là An Vĩnh và An Hải ra khai thác và sinh sống ở đảo, lập ra An Vĩnh phường và An Hải phường, 15 người thuộc 15 dòng họ gọi là "thất tộc, bát hiền", trở thành 15 vị tiền hiền của đảo. Như vậy, khác với đất liền, nguồn gốc cư dân Việt ở đảo Lý Sơn không trực tiếp từ Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ di cư vào, mà từ vùng đất liền tỉnh Quảng Ngãi di chuyển ra sinh sống.

Do đặc thù cách biệt với đất liền, lại không chịu sự tàn phá của chiến tranh, mà văn hóa do người Việt tạo lập tại Lý Sơn mang rất đậm dấu ấn văn hóa cổ truyền và các di sản được lưu giữ khá tốt, ít bị mất mát, hư hại, tuy việc học ở đảo phát triển chậm hơn nhiều so với đất liền.

Tình hình diện tích, phân bố dân cư tương đối cân phân giữa 2 xã trên đảo Lớn, riêng xã An Bình biệt lập ở đảo Bé do điều kiện khó khăn, cư dân thưa hơn.

Bảng 2.1. Diện tích, dân số và mật độ dân số trên đảo Lý Sơn

Xã	Diện tích (km ²)	Dân số (người)	Mật độ dân số (người/km ²)
An Vĩnh	4,25	11.380	2.678
An Hải	5,09	8.214	1.614
An Bình	0,63	439	697

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Cư dân huyện đảo Lý Sơn có một truyền thống yêu nước đáng chú ý. Trải các thời phong kiến, Lý Sơn là nơi tập trung dân binh góp phần quan trọng trong việc thực hiện chủ quyền của Việt Nam tại hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa ngoài khơi biển Đông.

b) Về giáo dục

Về giáo dục, xưa kia trong thời Nho học, Tân học, do cách biệt với đất liền và do cuộc sống nhiều khó khăn, nên giáo dục ở Lý Sơn ít phát triển. Thời Nho học chỉ có một vài người đỗ Tú tài. Thời Pháp thuộc, Lý Sơn có trường Tiểu học (theo chương trình Tân học). Thời chính quyền Sài Gòn quản lý, Lý Sơn đã có trường Trung học Đệ nhất cấp (phổ thông cơ sở). Hệ thống giáo dục chỉ thực sự phát triển từ sau 1975 và được đẩy mạnh hơn nữa từ sau khi huyện Lý Sơn được thành lập (năm 1993).

Đến 2005, Lý Sơn đã có 1 trường Trung học phổ thông (thành lập từ năm 1984), 2 trường Trung học cơ sở, 3 trường Tiểu học và 2 trường Mầm non bán công. Trường Trung học phổ thông Lý Sơn nằm ở xã An Vĩnh, Xã An Vĩnh có 1 trường Trung học cơ sở. Xã An Hải có 1 trường Trung học cơ sở. Về Tiểu học, xã An Vĩnh có 2 trường, xã An Hải có 1 trường. Hệ Mẫu giáo, các xã An Vĩnh, An Hải mỗi xã 1 trường. Xã An Bình vẫn còn nhiều thiếu thốn về giáo dục.

2.1.4. Hoạt động du lịch của huyện đảo Lý Sơn

Lý Sơn được hình thành cách đây vài triệu năm do vận động phun trào nham thạch của núi lửa đã nâng những lớp đá trầm tích nhô khỏi mặt nước biển. Chính những yếu tố đặc biệt của địa chất và thiên nhiên nên con người Lý Sơn cũng có một cái gì đó rất đặc biệt, đậm thắm hơn so với người dân các vùng biển khác của Quảng Ngãi.

Địa hình Lý Sơn trông xa như 5 ngọn núi nhô cao giữa biển. Không chỉ vậy, nhờ sự kiến tạo của tự nhiên mà Lý Sơn là nơi có nhiều cảnh đẹp nổi tiếng, như Giếng Tiên, Thới Lới, Chùa Hang, Chùa Đục, Hang Câu, Cổng Tò Vò, Hòn Mù Cu. Đảo Lý Sơn vẫn còn lưu giữ dấu tích của người tiền sử trên núi Giếng Tiên, Thới Lới. Các nhà khảo cổ cũng tìm thấy hiện vật quý giá của các nhóm cư dân thuộc nền Văn hóa Sa Huỳnh cách ngày nay khoảng 2.000 - 2.500 năm tại Xóm Ốc, Suối Chình...

Lý Sơn còn là nơi hội tụ của nhiều di tích lịch sử văn hóa và một hệ thống di sản văn hóa phi vật thể độc đáo. Từ năm 2007, tỉnh Quảng Ngãi đã ra quyết

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

định công nhận và khai trương tuyến du lịch “Biển đảo Lý Sơn”, gồm các điểm du lịch theo tuyến chùa Hang, đình làng An Hải, chùa Đục, miệng núi lửa, di tích lịch sử Hải đội Trường Sa-Hoàng Sa, Âm linh tự và một số ngôi nhà cổ tại huyện Lý Sơn.

Những điều kiện trên đã đưa du lịch Lý Sơn ngày càng phát triển. Sau khi du lịch của huyện đã khởi sắc đáng kể. Các nhà hàng, khách sạn, nhà nghỉ cũng được hình thành cùng với các dịch vụ xe đưa đón khách tham quan... nhờ vậy lượng khách đến với Lý Sơn ngày càng đông. Cụ thể như sau:

Theo thông kê của phòng văn hóa – thông tin huyện Lý Sơn thì tổng lượng khách du lịch của huyện trong những năm qua đạt được mức như sau:

Bảng 2.2. Số lượng du khách đến Lý Sơn giai đoạn 2008 - 2012.

Năm	2008	2009	2010	2011	2012
Chỉ tiêu					
1. Tổng lượt khách	2.500	4.515	8.800	9.450	10.690
Khách quốc tế (<i>lượt khách</i>)	147	42	120	200	350
Khách nội địa (<i>lượt khách</i>)	2.353	4.473	8.680	9.250	10.340
2. Tổng doanh thu (<i>tỷ đồng</i>)	1.250	2.278	5.280	6.142	7.483

(Nguồn: Báo cáo của UBND huyện Lý Sơn về tình hình phát triển kinh tế - xã hội năm 2012).

Năm 2007 là năm khai trương mở tuyến du lịch biển đảo Lý Sơn và xây dựng Đề án phát triển du lịch biển đảo Lý Sơn giai đoạn 2007-2010 và định hướng đến năm 2015. Từ đó đến nay ngành du lịch Lý Sơn đã đạt được những kết quả như sau:

Năm 2008 thu hút khoảng 2500 tổng lượt khách, doanh thu ước đạt khoảng 1.250.000.000đ, đạt 38% so với kế hoạch năm. Tăng 14% so với năm 2007, trong đó khách quốc tế là 147 lượt, đạt 100% so với kế hoạch năm, tăng 24% so với năm 2007.

Năm 2009 đạt khoảng 4.515 tổng lượt khách. trong đó khách quốc tế đạt 42 lượt doanh thu ước đạt 2.278.500.000, đạt 43,5% kế hoạch năm.

Trong năm 2010 lượng khách du lịch đến với Lý Sơn ngày càng tăng trong năm đã đón được 8800 tổng lượt khách, doanh thu ước đạt 5.280.000.000đ, đạt 85% kế hoạch năm, trong đó khách Quốc tế 120 lượt chiếm 1,1% trong

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

tổng lượt khách, các dịch vụ lưu trú, dịch vụ ăn uống trên địa bàn có chiều hướng phát triển, bước đầu phục vụ có hiệu quả cho nhu cầu sử dụng dịch vụ của du khách.

Trong năm 2010 đã hỗ trợ cho di tích Âm Linh Tự 20.000.000đ để sửa chữa công trình phụ và phục vụ tốt cho nhu cầu của du khách tham quan.

Năm 2011 lượng khách đến Lý Sơn ước khoảng 9.450 tổng lượt khách, doanh thu ước đạt 6.142.500.000, trong đó có 200 lượt khách quốc tế.

Trong năm 2012 khách du lịch đến với Lý Sơn ước tính là 10.690 doanh thu đạt 7.483.000.000.

Thời gian gần đây, nhiều doanh nghiệp kinh doanh lữ hành đã đặt vấn đề với huyện Lý Sơn để đưa vào khai thác loại hình du lịch sinh thái biển đảo và du lịch dựa vào cộng đồng. Đó là đưa du khách vào ở trong các nhà dân, nhà cổ, đồng thời tìm hiểu văn hóa lịch sử của huyện đảo.

Lý Sơn có những điều kiện du lịch hết sức độc đáo mà không nơi nào có được, đó là du lịch sinh thái biển và tìm hiểu di tích lịch sử, văn hóa. Hiện công ty TNHH truyền thông và du lịch Lý Sơn xúc tiến để đưa vào khai thác loại hình du lịch lặn biển, ngắm san hô, câu cá và nghe hát nhạc cổ. Ngoài ra, nếu khách có nhu cầu thì sẽ đưa khách lưu trú tại những ngôi nhà cổ trên huyện đảo.

Đến Lý Sơn, Không có khách sạn hạng sang, món ăn cao lương mỹ vị nhưng đến với Lý Sơn du khách được hòa mình vào cảnh sắc thiên nhiên, khí trời, hương biển nồng nàn, được thưởng thức những món ăn dân dã. Dường như mỗi bước chân du khách như có hương thơm của tỏi, hành, sắc ấm của hoa sứ, bàng vuông quyện chặt. Lý Sơn thực sự không chỉ hấp dẫn du khách bởi vẻ đẹp hoang sơ của một hòn đảo ngọc, mà ở mảnh đất thiêng này còn là bảo tàng sống khẳng định chủ quyền quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa của Tổ quốc.

Ngày nay, hàng ngàn du khách vượt biển đến đảo Lý Sơn trên những con tàu. Mệt đó nhưng cũng tan biến ngay sau đó khi 5 ngọn núi của hòn đảo xinh đẹp này lần lượt hiện ra dưới chân mây, sự trong trẻo, hoang sơ là thế mạnh về du lịch của vùng đất “hùng binh mở cõi”.

2.2. Điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - Quảng Ngãi

2.2.1. Điều kiện tài nguyên du lịch

Lý Sơn là một thắng cảnh thiên nhiên độc đáo với năm ngọn núi nhô cao giữa vùng biển Đông. Trên một huyện đảo chỉ rộng 10km², đến nay Lý Sơn đã có 01 lễ hội được công nhận là di sản văn hóa phi vật thể của quốc gia, 03 di tích được công nhận là di tích lịch sử - văn hóa cấp quốc gia cùng 07 di tích lịch sử - văn hóa cấp tỉnh.

Đến với Lý Sơn, ngoài việc thưởng ngoạn những danh lam thắng cảnh, những tuyệt tác thiên nhiên giữa bốn bề sóng biển, du khách còn có dịp thăm các ngôi nhà cổ có hàng trăm năm tuổi, nhiều di tích lịch sử văn hóa và loại hình lễ hội truyền thống như lễ hội đình làng an Hải, Hội dõn bồng và lễ hội đua thuyền truyền thống hàng năm...

2.2.1.1. Tài nguyên du lịch tự nhiên

Lý Sơn là đảo được hình thành của núi lửa và san hô tạo thành, nên có nhiều cảnh quan, các hang động, các bãi biển phục vụ cho việc phát triển du lịch trên đảo. Nếu so sánh Lý Sơn với khu vực khác thì âu sẽ là sự khập khiễng bởi cái đẹp của biển Lý Sơn chính là những bãi đá, công Tò Vò, cái dáng núi cũ của miệng núi lửa, ngọn hải đăng, những bãi rong canh mát và cả cái mặn mà, chân chất, mạnh mẽ vốn riêng của Lý Sơn.

a) Địa hình

Địa hình có ảnh hưởng sâu sắc đến kiến trúc cảnh quan. Vì thế, mỗi bộ phận địa hình đóng một vai trò như tài nguyên du lịch. Hay nói cách khác, mỗi một điểm du lịch đều có những đặc trưng về địa hình riêng biệt, độc đáo mà nhiều nơi nó chính là yếu tố thu hút khách du lịch.

Lý Sơn có địa hình tương đối bằng phẳng, không có sông ngòi lớn (chỉ có một số suối nhỏ hình thành vào mùa mưa) và có độ cao trung bình từ 20 – 30m so với mực nước biển.

Lý Sơn, dạng địa hình nguồn gốc núi lửa chiếm tới 70% diện tích đảo. Theo địa hình thái nguồn gốc được chia thành: sườn vòm núi lửa, sườn họng núi lửa, đáy họng núi lửa và bề mặt lớp phủ bazan. Đây là những đối tượng quan trọng để bố trí các công trình xây dựng, đồng thời là những điểm tham quan thiên nhiên rần rạo mục của các tuyến du lịch biển – đảo Lý Sơn.

Nhóm dạng địa hình nguồn gốc biển gồm các dạng: vách mái vòm – bóc mòn, vách mái mòn, bãi biển mài mòn, bãi biển mài mòn – tích tụ. Bãi biển mài

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

mòn tích tụ và thêm tích tụ làm thành một đồng bằng bằng phẳng, nghiêng thoải, hơi lượn sóng, độ dốc dưới 8° , thích hợp cho sản xuất nông nghiệp và bố trí dân cư. Đây chính là những vùng tập trung dân cư và là địa bàn sản xuất nông nghiệp trọng điểm của huyện.

Địa hình bờ biển của huyện phần lớn là các vách và hốc sóng vỗ bờ tạo nên các hốc hang khá đẹp như: hang Câu, chùa Hang, hang Cò, hang kẻ cướp... Chính những địa hình vách dốc này đã tạo cho đảo những nét hùng vĩ có giá trị về tham quan, du lịch. Về mặt địa hình là đồng bằng tích tụ - mài mòn nghiêng thoải bị chia cắt bởi các máng trũng với độ sâu khác nhau. Điểm sâu nhất trong lãnh thổ huyện là 120m, ở phía Đông. Địa hình đáy biển phân bậc rõ ràng, do vậy có thể sử dụng làm cầu cảng và tổ chức các hoạt động thể thao mạo hiểm trên biển.

Như vậy, Lý Sơn có các dạng địa hình phong phú, có thể phát triển các loại hình du lịch như du lịch biển – đảo, du lịch nghỉ dưỡng... tuy nhiên đối với loại hình du lịch homestay thì địa hình có ảnh hưởng không lớn. Vì thế Lý Sơn hoàn toàn có thể phát triển loại hình du lịch này.

b) Khí hậu

Khí hậu là một trong những yếu tố quan trọng tạo ra môi trường du lịch. Các điều kiện nhiệt độ, độ ẩm có ảnh hưởng lớn đến sức khỏe của khách du lịch. Do vậy, việc phát triển có hiệu quả ngành du lịch tại đảo có tác dụng hạn chế những tác động xấu của thời tiết tạo nên khí hậu thuận tiện như hiện nay.

Lý Sơn chịu tác động chung của khí hậu nhiệt đới gió mùa trên vùng biển nhiệt đới nóng, ẩm và có chế độ mưa trái mùa (từ tháng VIII – tháng II năm sau). Do Lý Sơn là huyện đảo trên biển Đông, lại có vĩ độ thấp, nên chế độ nắng thuộc loại dồi dào nhất trong hệ thống các đảo ven bờ nước ta với tổng số giờ nắng trung bình năm khoảng 2430,3 giờ/năm. Nguồn nhiệt cao và độ nắng lớn trên phạm vi huyện đảo Lý Sơn có thể tiến hành khai thác cho các hoạt động du lịch nghỉ dưỡng quanh năm, đồng thời có thể sử dụng nguồn quang năng này để bố trí các trạm điện mặt trời phục vụ nhu cầu năng lượng của cư dân trên đảo.

Huyện đảo Lý Sơn có mùa mưa lệch pha kéo dài từ tháng 9 đến tháng 2 năm sau, lượng mưa tập trung trong mùa mưa khoảng 71%. Tổng lượng mưa khá lớn vào khoảng 2.260 mm/năm. Mùa khô kéo dài từ tháng 3 đến tháng 8,

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

thời tiết khô và nóng do chịu ảnh hưởng của gió mùa Tây Nam. Độ ẩm không khí trung bình trên khu vực huyện đảo khoảng 85%.

Tốc độ gió trung bình trên vùng huyện đảo tương đối thấp so với các hải đảo khác, trung bình khoảng 1,5m/s, cao nhất là thời kỳ gió mùa Đông Bắc (tháng X - VI) từ 5 - 10m/s, tuy nhiên cũng có lúc lên đến 30 - 40m/s, chủ yếu trong tháng X. Do vậy việc sử dụng năng lượng gió so với các huyện đảo khác cần được nghiên cứu kỹ để góp phần nâng cao hiệu quả sử dụng tài nguyên khí hậu cho phát triển kinh tế - xã hội.

Điều kiện khí hậu ở Lý Sơn rất phù hợp với các cây đặc sản như hành, tỏi, cho phép phát triển một số loại cây ăn quả như đu đủ, chuối, na, dưa hấu,... và một số loại rau quả xanh. Ngoài ra khí hậu nơi đây cũng thuận lợi cho sức khỏe con người nhất là cho các hoạt động du lịch, nghỉ dưỡng, tắm biển...

Du lịch homestay dường như không đòi hỏi quá cao về điều kiện khí hậu. Hầu như khí hậu của Việt Nam hoàn toàn có thể phát triển loại hình du lịch này. Nếu có các điều kiện khác hỗ trợ thì du lịch homestay có thể hình thành và phát triển ở bất kỳ địa điểm nào. Homestay tuy là loại hình du lịch mới song nó thực sự khẳng định được ưu thế trong việc thu hút khách, trở thành tour du lịch hấp dẫn, thú vị.

c) Nguồn nước

Nguồn nước đóng vai trò rất quan trọng trong nhu cầu sinh hoạt của cư dân trên đảo và khách du lịch. Đối với loại hình du lịch homestay nguồn nước rất quan trọng vì nó giúp cho du khách được đáp ứng đầy đủ tiện nghi vốn rất đòi thường. Một số nguồn tài nguyên nước đặc biệt như nước khoáng tạo điều kiện thuận lợi cho việc phát triển hoạt động du lịch tại đảo.

Do địa hình tương đối đơn giản, đồng nhất, ít phân cắt, cộng với việc diện tích đảo nhỏ nên mạng suối trên đảo kém phát triển, chỉ có một số con suối nhỏ chảy tạm thời vào mùa mưa ở phía Nam đảo với lưu lượng rất thấp. Trên đảo chưa có hồ chứa nước ngọt. Đây là khó khăn lớn nhất cho đời sống dân sinh và sản xuất của huyện. Hiện tại, được sự quan tâm của UBND tỉnh, hồ chứa nước ngọt núi Thới Lới đang được khẩn trương xây dựng để phục vụ nhu cầu của đông đảo nhân dân.

d) Sinh vật biển

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Số lượng động thực vật biển của đảo Lý Sơn rất đa dạng về thành phần loài và phong phú về số lượng. Điều đó góp phần làm phong phú các nguồn hải sản và nhiều loại đặc sản quý của cả nước lợ và nước biển, làm tăng giá trị, chất lượng các đặc sản địa phương cũng như cảnh quan môi trường nước.

Theo kết quả nghiên cứu Lý Sơn có trên 700 loài động, thực vật nhưng đi quá trình khai thác ồn ạt không có quy định nên hiện nay trên đảo chỉ còn lại một số loài gồm:

- 137 loại rong biển
- 157 loại san hô (độ phủ 90%)
- 7 loại cỏ biển
- 40 loại da gai
- 200 loại cá rạn
- 96 loại giáp xác

Ngoài ra Lý Sơn còn có các loại san hô đen, hải sâm, tôm hùm hiện đã bị tận diệt. Sinh vật biển đảo Lý Sơn được đánh giá là phong phú và đa dạng. đảo Lý Sơn cùng Cù lao Chàm trước kia là một trong những hệ sinh thái có nhiều loại động thực vật bậc nhất. Nhưng đến nay hệ động thực vật quý tại Lý Sơn gần như bị hủy diệt.

Phát triển du lịch homestay góp phần bảo tồn các hệ động thực vật tại huyện đảo Lý Sơn, thông qua việc cộng đồng địa phương bảo tồn nguồn lợi để góp phần nâng cao kinh tế cho chính bản thân và gia đình họ.

**** Các điểm du lịch tự nhiên tại huyện đảo Lý Sơn:***

- *Hang câu Thạch Động*

Hang Câu nằm ở thôn Đông, xã An Hải dưới chân núi Thới Lới, Hang Câu có một khung cảnh thiên nhiên hùng vĩ giữa một bên là biển, một bên là núi. Hang Câu được gió và sóng biển mài mòn, “khoét sâu” vào lòng núi và được hình thành cách đây hàng nghìn năm từ nham thạch. Khung cảnh ở đây còn rất hoang sơ nhưng mang một vẻ đẹp rất thơ mộng, quyến rũ hút hồn du khách.

Nơi đây không khí rất trong lành, gió thổi lồng lộng và gió thổi quanh năm vỗ vào ghềnh đá – được tạo thành từ nham thạch, cao hàng trăm mét, trông rất nên thơ và hùng vĩ. Có lẽ nơi đây người dân Lý Sơn thường đến câu cá, và cũng là nơi có nhiều rau câu nên gọi là Hang Câu.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Hang Câu bên cạnh khung cảnh phía vực núi, với những mô đá bị sóng biển và gió bào mòn nhô ra phía biển là những cồn đá phẳng lì, phủ một lớp rêu xanh được sóng biển ngày đêm vỗ vào tung bọt trắng xóa. Nước biển ở đây cũng trong xanh đến lạ, đứng trên ghềnh đá phía sát mép biển có thể nhìn từng đoàn cá bơi lội lặn tẩn dưới nước có độ sâu đến vài mét. Và đây cũng là nơi tắm biển hết sức thú vị, có thể vừa ngâm mình vào dòng nước mát để làm dịu đi cái nắng gió của xứ đảo vừa có thể quan sát vạn vật thủy sinh dưới lòng biển bơi lội...

- Núi Giếng Tiên

Nếu núi Thới Lới toàn đá thì núi Giếng Tiên lại có rất nhiều đất đỏ, giống đất bazan Tây Nguyên. Lòng Giếng Tiên cũng có miệng núi lửa nhưng không lớn bằng núi Thới Lới. Cùng với cát lấy từ biển quanh đảo, loại đất đỏ núi Giếng Tiên này được người dân Lý Sơn lấy về rải lên ruộng, thành lớp phân để bón tỏi. Chính loại đất và cát ấy đã tạo nên hương vị riêng cho tỏi Lý Sơn. Cũng tại miệng núi Giếng Tiên, có một khoảng đất nhỏ, dù là đất đỏ nhưng lại không một loại cây cỏ nào mọc được. Theo quan niệm của người dân nơi đây, đây chính là vùng đất thiêng, đất tinh khiết nhất nên người ta thường lấy về làm cốt cho những ngôi mộ gió của Đội Kiêm Quản Bắc Hải đã hy sinh khi đi bảo vệ Hoàng Sa từ thời Minh Mạng.

2.2.1. 2. Tài nguyên du lịch nhân văn

Tài nguyên du lịch nhân văn là cơ sở để phát triển loại hình du lịch văn hóa, một trong những loại hình du lịch phổ biến nhất trên thế giới. Để đóng góp vào sự phát triển thành công của một vùng thì sự kết hợp giữa hai loại tài nguyên: tự nhiên và nhân văn là hết sức quan trọng. Hơn nữa, nằm trong cùng một quần thể thì sự hỗ trợ bổ sung cho nhau của hai loại hình du lịch: sinh thái và văn hóa là thực sự cần thiết, tạo nên sức hấp dẫn và sự đa dạng cho sản phẩm du lịch của mỗi vùng. Do vậy, để phát triển du lịch homestay tại Lý Sơn, thì việc nghiên cứu tìm hiểu tài nguyên du lịch nhân văn càng có ý nghĩa quan trọng không thể thiếu.

Nếu như du lịch văn hóa thiên về tìm hiểu các giá trị truyền thống, du lịch tham quan thiên về ngắm cảnh thiên nhiên, nghỉ ngơi... thì du lịch homestay lại bao gồm nhiều hoạt động tạo nên một bức tranh sinh hoạt phong phú, ở đó du lịch được sống với thiên nhiên, cảm nhận sự trong lành của cảnh quan, nhận

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

thức sâu sắc về những giá trị nhân văn của văn hóa truyền thống, của sinh hoạt vùng miền rất đỗi bình dị, mộc mạc.

Đảo Lý Sơn được khai phá và cư trú cách đây khoảng 400 năm, dưới thời các Chúa Nguyễn. Với ngành nghề chính là đánh bắt thủy sản, mò ngọc trai và trồng tỏi,... đã tạo nên một lịch sử và truyền thống văn hóa thể hiện thông qua các quần thể di tích lịch sử văn hóa, các lễ hội mang đậm nét văn hóa của người Việt trên vùng đất Lý Sơn.

Trong lòng đất Lý Sơn còn ẩn chứa nhiều di chỉ văn hóa Sa Huỳnh và văn hóa Chăm mà các hiện vật gồm xương động vật, đồ gốm, hài cốt người có niên đại cách chúng ta hai đến ba nghìn năm. Về mặt văn hóa tinh thần, có thể nói rằng Lý Sơn là một bảo tàng sống động với sự phong phú rất đáng ngạc nhiên của kho tàng truyền thuyết, chuyện kể, dân ca, lễ hội đua thuyền tứ linh, lễ tế lính Hoàng Sa, các tín ngưỡng dân gian theo mùa, tục thờ các ông...

a) Các di tích văn hóa khảo cổ

❖ Di tích thời đại đá cũ

- Di tích Giếng Tiên

Đầu năm 2006, một số nhà khảo cổ học đã tình cờ phát hiện trên bậc thềm cổ của miệng núi lửa núi Giếng Tiên ở phía bắc đảo Lý Sơn có các công cụ đồ đá cũ. Các di vật thu nhặt gồm rìu tay, hòn ghè, hòn ném, bàn mài, vòng trang sức, đặc biệt có rất nhiều mảnh tước bị tách ra trong quá trình chế tác công cụ. Bước đầu các nhà khảo cổ học đã xác định đây là di tích cư trú và cũng là xưởng chế tác đá của cư dân ở sơ kỳ thời đại đá cũ, cách nay khoảng 30 vạn năm. Di tích Giếng Tiên có thể sánh tương đương với di tích đá cũ ở Núi Đọ (Thanh Hóa). Đây là di tích đá cũ đầu tiên được phát hiện ở Quảng Ngãi cũng như ở miền Trung Việt Nam.

❖ Di tích thời đại Kim khí

- Di tích Xóm Ốc

Di tích Xóm Ốc ở thôn Đông, xã An Vĩnh, huyện đảo Lý Sơn, nằm bên bờ suối Ốc, gần bờ biển phía nam đảo. Di tích do Đoàn Ngọc Khôi đào thám sát phát hiện năm 1996, Viện Khảo cổ học phối hợp với tỉnh Quảng Ngãi khai quật năm 1997. Di tích Xóm Ốc là nơi cư trú của cư dân Văn hóa Sa Huỳnh, đồng thời trong tầng văn hóa có xen lẫn mộ táng. Tầng văn hóa cư trú của cư dân cổ dày trên 1,50m, có cấu tạo đất bazan pha cát ken dày vỏ các loài nhuyễn thể.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Qua các tầng văn hóa Xóm Ốc được khai quật cho thấy, cư dân cổ ở đây cư trú ổn định lâu dài. Môi trường sống của cư dân Văn hóa Sa Huỳnh ở Xóm Ốc là biển đảo nên nguồn thực phẩm chủ yếu của họ là khai thác các loài thủy sản. Mộ táng Xóm Ốc có loại mộ đất chôn song táng, gồm hai người nam và nữ, di cốt còn nguyên. Ngoài ra có loại mộ nôi, vò chôn đứng, chủ yếu là chứa các di cốt trẻ em. Di vật Xóm Ốc có đồ đá như rìu, cuốc, bàn mài, đồ đồng như rìu, mũi tên, lưỡi câu, đồ sắt như dao, đồ đá quý và thủy tinh làm trang sức như khuyên tai ba máu, hạt chuỗi, đồ gốm có nôi vai gãy, bình hình con tiện, bát bông. Đặc biệt, Xóm Ốc có bộ sưu tập di vật mang đặc trưng sắc thái biển tương đồng văn hóa với các đảo trong khu vực lòng chảo Thái Bình Dương, đó là các công cụ và trang sức chế tác từ vỏ tridacna (ốc tai tượng), nắp turbo (ốc mặt trăng), ốc hoa (ốc tiền)... Qua di tích và di vật Xóm Ốc có thể thấy nguồn gốc hình thành nên Văn hóa Sa Huỳnh trên đảo khởi đầu từ các dòng chảy văn hóa Tiền Sa Huỳnh ở đất liền như Long Thạnh, Bình Châu I, Bình Châu II hình thành nên. Trong quá trình phát triển, cư dân Văn hóa Sa Huỳnh ở Xóm Ốc giao lưu mạnh mẽ trong khu vực hải đảo và lục địa để làm tăng sức sống nội sinh. Niên đại tuyệt đối C14 mẫu 1: 1910 ± 60 B.P, mẫu 2: 1900 ± 60 B.P. Niên đại tương đối lớp sớm của Xóm Ốc cách nay khoảng 2.500 năm.

- Di tích Suối Chình

Di tích Suối Chình nằm trên cồn cát cạnh biển, phía đông đảo Lý Sơn, thuộc xã An Hải. Di tích được Phạm Thị Ninh khai quật năm 2000. Di tích Suối Chình có nguồn gốc phát triển từ giai đoạn muộn của Xóm Ốc. Di tích Suối Chình là nơi cư trú của cư dân Văn hóa Sa Huỳnh, đồng thời trong tầng văn hóa có xen lẫn mộ táng. Tầng văn hóa Suối Chình có cấu tạo đất đỏ pha cát biển, gồm xen lẫn vỏ nhuyễn thể (do con người cư trú ăn bỏ lại). Trong tầng văn hóa có chứa mộ nôi chôn úp nhau theo chiều thẳng đứng, đồ tùy táng được đặt bên trong hoặc bên ngoài. Bên trong các mộ nôi đều có di cốt trẻ em. Đặc trưng di vật đồ đá gồm có rìu, mai, cuốc, bàn mài... đồ sắt có dao, kiếm, đồ trang sức bằng đá quý, thủy tinh như khuyên tai ba máu, hạt chuỗi, đặc biệt có đồ trang sức hạt chuỗi, vòng đeo, được chế tác theo cách khoan mài tinh vi từ lõi tridacna và các loại ốc, sò, đồ gốm có các loại nôi, bát. Niên đại Suối Chình ở vào khoảng đầu Công nguyên.

b) Các di tích lịch sử văn hóa

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Lý Sơn là một hòn đảo có tiềm năng văn hóa phong phú, trong đó các di tích lịch sử văn hóa chiếm một vai trò quan trọng. Hòn đảo Lý Sơn đã, đang là một nơi thu hút sự quan tâm tìm hiểu không chỉ đối với các nhà nghiên cứu, mà còn là một điểm du lịch hấp dẫn. Lý Sơn hiện có các 03 di tích lịch sử cấp quốc gia và 07 di tích lịch sử cấp tỉnh có thể kể đến như:

- Đình làng An Hải (di tích cấp quốc gia)

Nằm ở thôn Đông xã An Hải huyện Lý Sơn. Được xây dựng vào năm Minh Mạng nguyên niên (1820). Đình xây dựng theo hình chữ tam gồm: Đình Thượng, đình Trung và đình Hạ. Đây là công trình kiến trúc nghệ thuật mang phong cách thời Nguyễn, được phản ánh qua nghệ thuật chạm khắc gỗ độc đáo: ở án thờ, bề mặt các vi kèo, cột chống, đỉnh cửa. Đồng thời đình còn có kỹ thuật đắp nổi, tạc tượng hết sức tinh xảo, sống động. Đình An Hải còn gắn liền với quần thể nhà thờ thất tộc, miếu Bùi Ta Hán, miếu Thành Hoàng, miếu Thủy Long và Nghĩa Tụ. Đình Làng An Hải là công trình kiến trúc nghệ thuật lâu đời nhất còn lưu lại trên đảo Lý Sơn. Bên trong đình thờ bà thiên Y-A-Na (Pô Inu Nagar) chúa Ngu Mang Nương, tiền hiền, hậu hiền và tiền vãng, hậu vãng, cách phối thờ như vậy chính là sự dung hòa các mảnh vỡ của nền văn hóa Chăm vào trong lòng văn hóa Đại Việt để hình thành nên văn hóa đặc trưng của đình làng ở Lý Sơn.

Di tích đình làng An Hải được Bộ Văn hóa Thông tin (nay là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) công nhận là Di tích lịch sử văn hóa quốc gia, tại Quyết định số 985 – QĐ/VH ngày 7/5/1997

Ngày 28/04/2013 đình làng An Hải được Bộ VH - TT & DL công nhận là Di sản lịch sử văn hóa cấp quốc gia.

- Chùa Hang (di tích cấp quốc gia)

Chùa Hang hay còn gọi là Thiên Khổng Thạch Tự nằm ở phía Đông Bắc đảo, dưới chân núi Thới Lới. Chùa Hang là một di tích thắng cảnh do thiên nhiên và con người tạo nên, chùa có giá trị về nhiều mặt, là bằng chứng cụ thể về quá trình khai phá và xây dựng đảo của cư dân Đại Việt, được lập ra cách đây khoảng 400 năm, chùa có nhiều góc ngách kỳ thú (có đường lên trời, đường xuống địa ngục) Bên cạnh đó do nằm ở vị trí, dưới chân núi Thới Lới và sát mép biển tạo cho nơi đây cảnh quan nên thơ và hùng vĩ, nên chùa Hang là nơi cho du khách nghỉ ngơi, giải trí thú vị.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

- Âm Linh Tự (di tích cấp quốc gia)

Âm Linh Tự tọa lạc tại thôn Tây xã An Vĩnh huyện Lý Sơn, Là nơi thờ tự đội hùng binh Hoàng Sa, được xây dựng vào giữa thế kỷ XVII, là di tích lịch sử quan trọng trong vấn đề chứng minh và phản ánh một cách trung thực chủ quyền của Việt Nam đối với quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Từ những chuyến hải trình gian nan bằng phương tiện ghe bầu thô sơ đã khiến cho rất nhiều lính Hoàng Sa bỏ mình trên biển. Tưởng nhớ đến họ người dân trên đảo Lý Sơn xây dựng nên đền Âm Linh Tự để thờ phụng. Từ đó cho thấy dưới thời vương triều Chúa Nguyễn và Triều Nguyễn, quần đảo Hoàng Sa là bộ phận không tách rời đối với đất liền và triều đình đã giao trọng trách khai thác và bảo vệ cho đội Hoàng Sa ở Lý Sơn.

- Nhà thờ Phạm Quang Ảnh (di tích cấp tỉnh)

Nhà thờ Phạm Quang Ảnh là nơi thờ tự Phạm Quang Ảnh đội trưởng đội Hoàng Sa hy sinh khi làm nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền Việt Nam trên quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Được xây dựng vào giữa thế kỷ XVII. Bộ cục phối thờ với dòng họ tổ tiên. Di tích nhà thờ Phạm Quang Ảnh là di tích có giá trị giáo dục to lớn cho thế hệ hôm nay và mai sau về tinh thần yêu nước, yêu quê hương, dân tộc và chủ quyền về vang của đất nước Việt Nam ở quần đảo Trường Sa và Hoàng Sa.

- Nhà thờ Võ Văn Khiết (di tích cấp tỉnh)

Là nơi thờ tự đội trưởng đội Hoàng Sa Võ Văn Khiết đã hy sinh khi làm nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền Việt Nam trên quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Cha Võ Văn Khiết là ông Võ văn Thắm vốn là lý trưởng làng An Vĩnh đã xin triều đình cho lập đền thờ Võ Văn Khiết tại xóm Vĩnh Thành xã An Vĩnh huyện Lý Sơn. Ngôi đền thờ nằm trong khu đất của dòng họ Võ, dân gian quen gọi là miếu ông Thắm. Theo những người già trong tộc họ Võ thì đền thờ được xây dựng cuối triều Gia Long.

- Di tích đền thờ cá ông Lãng Chánh (di tích cấp tỉnh)

Nằm ở thôn Đông xã An Vĩnh huyện Lý Sơn, nằm sát bờ biển. Di tích được xây dựng vào thời Minh Mạng, đây là di tích tín ngưỡng quan trọng của vạn chài Lý Sơn. Người Việt có truyền thuyết xem cá ông là hóa thân của mảnh áo Cà Sa của phật bà Quan Âm. Phật bà Quan Âm xé áo Cà Sa thành muôn mảnh thả xuống biển hóa phép thành Cá ông, lấy bộ xương Voi ban cho để cá

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Ông có thân hình to lớn, lại ban phép thả đường bơi lội thật mau để cứu những ngư dân lâm nạn. hiện nay nơi đây và nhiều lăng cá ông trên đảo Lý Sơn còn lưu giữ nhiều bộ xương cá ông rất lớn.

- Di tích dinh bà Thiên Y - A – Na (di tích cấp tỉnh)

Là loại kiến trúc nghệ thuật tôn giáo tín ngưỡng. Nằm ở thôn tây xã An Hải huyện Lý Sơn có diện tích khoảng 150m. Mặt hướng về phía Nam và có lối kiến trúc hình chữ tam, chia làm 3 tòa: Tiền đường, chính diện và hậu cung, nơi đây còn lưu giữ những mảng chạm khắc gỗ rất đẹp và tinh tế, sống động. Trong nội và ngoại thất di tích còn lưu giữ những bảng liễn, câu đối, các pho tượng bằng gỗ, đá – là những tác phẩm có giá trị mỹ thuật cao. Di tích dinh bà Thiên Y-A-Na là bằng chứng của sự dung hòa văn hóa Việt – Chăm. Do vậy là nơi có giá trị trong nghiên cứu khoa học và tham quan du lịch.

- Di tích dinh Tam Hòa (di tích cấp tỉnh)

Là loại kiến trúc nghệ thuật tôn giáo tín ngưỡng. Nằm ở thôn tây xã An Hải huyện Lý Sơn. Di tích được xây dựng dưới thời Gia Long, cảnh quan rất đẹp, bên trong chính thờ là nữ thần Thủy Long(truyền thuyết là con Long Vương) cùng thờ với Bạch Mã Thái Giám và chư vị ngũ đức. Đây cũng là di tích tín ngưỡng quan trọng của người dân trên đảo Lý Sơn.

- Di tích nhà lưu niệm đội Hoàng sa kiêm quản Bắc Hải

Nhà trưng bày lưu niệm đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải nhằm mục đích bảo tồn, gìn giữ và phát huy tác dụng những di sản văn hóa liên quan đến hoạt động của đội Hoàng Sa vào việc giáo dục truyền thống uống nước nhớ nguồn, ghi nhớ công lao của các vị tiền nhân đối với dân, với nước mà còn góp phần nâng cao nhận thức và trách nhiệm của cán bộ, nhân dân đặc biệt là thế hệ trẻ hôm nay và mai sau trong việc tiếp nối cha anh giữ vững chủ quyền biển đảo. Nhà trưng bày có gồm 3 phòng, với tổng diện tích là 180m². Nội thất nhà trưng bày bao gồm gần 200 nguồn tư liệu, hơn 100 hiện vật có giá trị khoa học còn góp phần minh chứng một sự thật lịch sử là quần đảo Hoàng sa, Trường Sa vốn từ lâu là một bộ phận không thể tách rời của lãnh thổ Việt Nam.

- Di tích Lăng cá Ông (Đông Hải) (Di tích cấp tỉnh)

Ngoài các di tích đặc biệt đó Lý Sơn còn có hàng chục ngôi nhà rường cổ đắp đất, có kiến trúc độc đáo, chạm trổ khắc gỗ điển tích còn giữ nguyên. Nhà đắp có tác dụng. chống cháy nhà, cách nhiệt (mát vào mùa hè, ấm vào mùa

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

đông). Kiến trúc loại này điều chia làm 3 gian, 2 chái, có 1 đến 2 lớp cửa bàn khoa, trên mái hiên điều có chạm trổ thùng hoặc chạm nổi theo các điển tích hướng đến Nhân - Nghĩa - Lễ - Trí - Tín và Phước - Lộc - Thọ.

c) Các lễ hội

Trải qua quá trình khai phá và định cư, nhân dân Lý Sơn đã tiếp thu vốn văn hóa bản địa sẵn có để hình thành nên những tập tục sinh hoạt văn hóa riêng mang đậm truyền thống nhân văn sâu sắc. Lễ hội là một loại hình đặc biệt của văn hóa phi vật thể, nó như một thư văn hóa tiềm ẩn trong sâu thẳm tâm hồn nhân dân. Sự hình thành và tồn tại lễ hội ở Lý Sơn xuất phát từ thực tiễn sinh hoạt đời sống của người dân ở một hòn đảo cách xa đất liền, sự giao tiếp với cuộc sống bên ngoài rất hạn chế nên yếu tố văn hóa của người Việt xưa còn lưu giữ khá nguyên vẹn trong các nghi thức tế lễ, đồng thời họ cũng biết sáng tạo nên những sinh hoạt lễ hội phục vụ nhu cầu đời sống tinh thần.

Đảo Lý Sơn có các lễ hội truyền thống nổi tiếng như:

- Lễ Khao lề thế lính Hoàng Sa

Lễ khao lề thế lính là một lễ hội được nhân dân huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi duy trì hàng trăm năm nay. Thời gian đầu khi mới thành lập Đội Hoàng Sa, cứ hàng năm người của đảo Lý Sơn lại được tuyển mộ vào đội này làm binh, phu đi khai thác và bảo vệ Hoàng Sa và Trường Sa. Việc này gọi là "thế lính". Lễ khao lề thế lính là một lễ hội độc đáo với truyền thống uống nước nhớ nguồn nhằm ghi nhớ công ơn người xưa hay nhóm An Vĩnh thuộc hải đội Hoàng Sa đã ra đi tìm kiếm sản vật và cắm mốc biên giới hải phận mà không trở về.

Lễ hội được tổ chức tại Âm Linh Tự (một di tích được xếp hạng quốc gia) vào các ngày 18, 19, 20 tháng 4 âm lịch hàng năm. Đây là lễ hội lớn không chỉ của huyện mà còn của cả tỉnh Quảng Ngãi. Với hình thức tổ chức rất công phu nhiều công đoạn, song đặc biệt hơn cả là hình thức thả thuyền giấy ra biển ngụ ý mãi duy trì việc ra biển như trước và có lẽ vì thế mà lễ hội có tên là "*khao lề thế lính*". Vào những ngày này, ngoài việc tổ chức người địa phương còn thực hiện đắp và dọn các ngôi mộ của các chiến sĩ hải đội Hoàng Sa (dân nơi đây gọi là Mộ gió).

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Lễ hội này không chỉ mang ý nghĩa phục vụ công tác nghiên cứu văn hóa cộng đồng cư dân ven biển Việt Nam, du lịch mà còn thể hiện đạo lý uống nước nhớ nguồn, truyền thống gìn giữ và bảo vệ lãnh thổ và lãnh hải của đất nước.

Ngày 28/04/2013 Lễ khao lễ thể lính Hoàng Sa được Bộ VH - TT & DL công nhận là di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia.

- Hội dôi bông

Cùng với các sinh hoạt lễ hội đầu năm của xã như tế đình, đua thuyền truyền thống, đô vật, Hội dôi bông với nghi thức tổ chức cho thấy đây là một sinh hoạt lễ hội hết sức độc đáo phản ánh đậm nét văn hoá truyền thống của người Việt vùng Bắc bộ. Do nhiều tác động của yếu tố khách quan và chủ quan con người, một thời gian dài nhiều giá trị văn hoá truyền thống của làng quê An Hải bị quên lãng, mai một, trong đó có trò diễn dân gian là hội dôi bông. Tuy nhiên trong tâm thức người làng An Hải họ vẫn luôn nhớ về ngày hội qua câu ca:

*“Mùng bốn có hội đua ghe
Cho đến mùng bảy bắt phe dôi bông”*

Thể hiện một nhu cầu sinh hoạt văn hoá tâm linh không thể thiếu được trong những ngày tết đầu năm. Qua đó, có thể khẳng định, cùng với lễ hội đua thuyền tứ linh truyền thống từ ngày mùng bốn đến ngày mùng bảy tháng Giêng, hội dôi bông tại đình làng An Hải tạo nên một sắc thái văn hoá truyền thống đặc sắc trong sinh hoạt văn hoá lễ hội mùa xuân của người dân làng An Hải.

Hội dôi bông được tổ chức tại đình làng, mà theo các nhà nghiên cứu vốn là nhằm để cầu mặt trời (biểu tượng là trái bông = cầu nắng), đề cao sức mạnh. Các tay đua sẽ tập trung tại làng để tham gia hội này. Sau khi làm lễ trong đình, cả làng sẽ ném quả bông ra sân đình. Đội nào ném được trái bông vào gió là đội ấy thắng cuộc, và đội ấy mang trái bông ấy về tế tại đình miếu của xóm, của lân. Người Lý Sơn tin rằng, làng xóm nào giành được quả bông thì năm ấy cả làng, cả xóm sẽ gặp những điều tốt lành. Đây là một trò diễn hết sức sinh động, hào hứng, có sự cổ vũ của hàng ngàn người trong tiếng trống thúc giục. Rất tiếc, hội dôi bông hiện nay không còn được tổ chức thường xuyên như trước năm 1945 nữa.

- Lễ hội đua thuyền

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Lễ hội đua thuyền Lý Sơn diễn ra từ ngày mùng 4 đến mùng 8 tháng Giêng Âm lịch hàng năm. Lễ hội đua thuyền Lý Sơn không chỉ là một trò diễn vui chơi giải trí, mà còn để tưởng nhớ đến các vị tiên hiền buổi đầu khai khẩn và cầu mong cho quốc thái dân an, người an vật thịnh.

Lễ hội đua thuyền Lý Sơn có 2 cấp độ: Hội đua thuyền của làng, và hội đua thuyền của huyện (2 làng). Hội đua thuyền của làng cho 4 ghe đua của làng trong 4 ngày. Mỗi ngày thuyền đua được đổi vị trí theo kiểu tiệm tiến (ngày thứ 1: Rồng - Phụng - Lân - Quy; ngày thứ 2: Quy - Rồng - Phụng - Lân; ngày thứ 3: Lân - Quy - Rồng - Phụng; ngày thứ 4: Phụng - Lân - Quy - Rồng). Sau 4 ngày đua tính điểm tổng cộng để phân biệt giải. Đường đua gồm 4 vòng 8 đạo (khoảng 2.000m). Đây là giải đua thuyền chính thức được tổ chức sau ngày Lý Sơn được thiết lập thành đơn vị hành chính cấp huyện (1.1.1993), và vẫn duy trì cho đến ngày nay.

Hội đua thuyền ở huyện đảo Lý Sơn không chỉ là một trò diễn để vui chơi, giải trí, biểu dương sức mạnh mà còn mang nặng yếu tố tín ngưỡng hơn các hội đua thuyền ở nhiều nơi khác trên địa bàn Quảng Ngãi

d) Các sản phẩm truyền thống

Hành, tỏi là hai loại cây mọng tính đặc sản của Lý Sơn. Ngày nay, Lý Sơn được mệnh danh là “vương quốc tỏi”. Đến với Lý Sơn hầu như du khách đều có quà là vài ba cân tỏi của khách sạn, nhà nghỉ hoặc nhà dân tặng. Ngoài ra trên đảo có nhiều vỏ ốc quý có giá trị kinh tế cao, nếu biết chế biến thành các sản phẩm mỹ nghệ thì nó sẽ mang lại lợi ích kinh tế cho cộng đồng địa phương. Quanh đảo có nhiều loại thủy sản, hải sản quý, cội san hô tầng tầng, lớp lớp với nhiều thể khó tạo. Ở rạn có hoa đá (đỏ, đen), hoa đá đen có giá trị kinh tế cao.

e) Văn hóa ẩm thực

Rượu dầm tỏi mồ côi, gỏi tỏi Lý Sơn, đặc sản “bún biển”, hầu son xào, các món ăn từ ốc, thịt vich, món ray xoa, con vện với món xào vẹm, món ăn đồn độc, vú biển và các hải sản như da trăn, áo toi, bánh ít lá gai... là những đặc sản của Lý Sơn.

Đến Lý Sơn ngoài ẩm thực hàng ngày, Lý Sơn còn có nhiều món ăn đặc sản mà ít có nơi nào có được.

- Bánh ít lá gai

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Theo truyền thuyết từ It là tên một vị vua đặt cho nàng dâu hiếu thảo với mẹ chồng, nhà tuy nghèo nhưng lúc nào đi chợ về cũng mua cho mẹ một đôi bánh. Trước đây bánh ít lá gai được nhà nhà làm 2 lần trong tết Nguyên Đán và Tết Đoan Ngọ. Ngày nay bánh ít lá gai đã trở thành một mặt hàng phục vụ du khách quanh năm.

- Gỏi tỏi

Tỏi nhỏ về cắt bỏ phần rễ, lấy phần thân và một ít lá gần thân, lột bỏ lớp vỏ ngoài cùng, chẻ nhỏ, cắt ngắn rồi rửa sạch, để ráo nước, đem hấp cách thủy cho chín. Khi ăn cho gia vị vào gồm: Đường, tiêu, bột ngọt, muối rang với quả chanh vắt lấy nước, trộn đều, bóp nhuyễn, rắc đậu phông (lạc) và là ăn được. Món gỏi tỏi vừa đơn giản vừa thơm, hơi cay của vị tỏi tạo cho ta một cảm giác khó quên.

- Món xào tỏi

Tương tự như món gỏi tỏi nhưng xào trực tiếp không cần hấp, khi xào không để quá chín sẽ làm mất hương vị của tỏi.

- Rượu tỏi Mò Côi (tỏi một)

Rượu tỏi mò côi có thể chữa được nhiều bệnh như: Cao huyết áp, đau bụng đầy hơi, xơ vữa động mạch...

- Ốc biển Lý Sơn

Ốc biển Lý Sơn được các ngư dân khai thác ven bờ hoặc từ các vùng biển khơi, bao gồm rất nhiều loại: ốc cừ, ốc đụn,... Ốc Lý Sơn được chế biến ngay nên rất tươi, ăn vào có vị ngọt, có thể luộc, nướng hoặc xào xả ớt.

- Chè rong biển

Rong biển được người dân vớt về sau đó rửa sạch và phơi khô, khi chế biến trước khi nấu nên ngâm rong biển trong thời gian vài ba tiếng để rong biển có thể nở ra và đỡ mất nhiều thời gian nấu, và tránh nấu lâu vì rong biển sẽ tan ra với nước, như thế sẽ không ngon. Chén chè rong biển sau khi nấu trong vắt, vàng ươm màu mía đường với từng lớp thạch đông giòn tan được ướp trong thùng đá lạnh mát rượi chỉ trông cũng đã đủ thèm. Không giống loại rong biển dùng làm gỏi có cọng tròn xanh trong, món chè rong biển nấu từ một loại rong biển có sợi dẹt màu trắng sữa. Từng sợi rong biển chưa tan hết vào lớp thạch chè cứ sần sật như lưu luyến hương vị biển nơi đầu lưỡi.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Lý Sơn có các điều kiện tài nguyên du lịch tự nhiên rất thuận lợi, tài nguyên du lịch nhân văn phong phú và đa dạng, có nét đặc trưng riêng của vùng đất “đầu sóng ngọn gió” mà loại hình du lịch homestay thường khai thác tài nguyên du lịch nhân văn nhiều hơn nên Lý Sơn hoàn toàn có thể khai thác và phát triển loại hình du lịch homestay.

2.2.2. Điều kiện cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật và dịch vụ du lịch

2.2.2.1. Điều kiện cơ sở hạ tầng

a) Mạng lưới và phương tiện giao thông vận tải

Có thể nói, cơ sở hạ tầng là điều kiện, là nguồn lực quan trọng cho sự phát triển du lịch homestay tại đảo Lý Sơn. Nhìn chung, hệ thống giao thông đường bộ của huyện tương đối hoàn chỉnh, phân bố hợp lý, đồng đều, đảm bảo phục vụ tốt cho sản xuất và sinh hoạt của nhân dân. Giao thông đóng vai trò hết sức quan trọng đối với quá trình phát triển của một vùng, gắn liền với sự phát triển của đất nước. Đặc biệt là giao thông thủy đóng vai trò hết sức quan trọng với quá trình phát triển của huyện đảo Lý Sơn, gắn liền với phát triển của đảo với đất liền. Hiện nay, hệ thống giao thông đến du lịch nói chung và đảo Lý Sơn nói riêng ngày càng hoàn thiện, từng bước quy hoạch các tuyến để thuận tiện cho việc vận chuyển khách du lịch.

Để đến Lý Sơn, cách duy nhất là đi từ bến cảng Sa Kỳ, cách thành phố Quảng Ngãi 20km. Từ TP. HCM đi Quảng Ngãi khoảng 860 km, cách Hà Nội 889km. Thành phố cách Hội An 100km, cách Quy Nhơn 147km, cách Nha Trang 412km.

Hiện nay, có 3 tàu cao tốc là An Hải, Lý Sơn và An Vĩnh cùng chạy lúc 8h sáng mỗi ngày ra đảo Lý Sơn. Theo lịch trình, tàu chạy lúc 8h sáng, tuy nhiên, nhưng do lượng khách đông nên thông thường cứ đủ khách là tàu xuất bến. Do đó, khách du lịch cần phải có mặt ở cảng sớm hơn 1 tiếng đồng hồ để đăng kí vé với phòng vé thuộc ban quản lý cảng Sa Kỳ. hoặc nếu đi theo đoàn có thể đăng kí vé qua điện thoại: 055.3616 431 (Cảng Sa Kỳ) để có thể đảm bảo có thể có vé để ra được cảng Lý Sơn.

Bảng 2.3. Lịch trình của các tàu cao tốc ra đảo Lý Sơn

<i>Loại tàu</i>	<i>Sa Kỳ - Lý Sơn</i>	<i>Thời gian chạy</i>	<i>Lý Sơn - Sa Kỳ</i>	<i>Trọng tải</i>
An Hải	08h00	1 giờ 10 phút	16h00	150 khách
Lý Sơn	08h00	1 giờ 10 phút	16h00	150 khách

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

An Vĩnh	08h00	1 giờ 10 phút	16h00	150 khách
---------	-------	---------------	-------	-----------

Ngoài ra, để đến đảo Lý Sơn khách du lịch cũng có thể đi bằng tàu gỗ, tàu gỗ là phương tiện thay thế nếu tàu cao tốc có vấn đề và không thể chạy được hoặc số lượng hành khách quá đông không đủ đáp ứng nhu cầu thì sẽ điều tàu gỗ chạy để đáp ứng nhu cầu đi lại cho khách. Hiện nay trên đảo có 5 tàu của các ngư dân. Thường xuất phát sau tàu cao tốc 1 tiếng với giá vé đi là 80.000 VNĐ và lượt về là 75.000 VNĐ.

Bảng 2.4. Lịch trình của các tàu gỗ ra đảo Lý Sơn

<i>Tên tàu</i>	<i>Sa Kỳ - Lý Sơn</i>	<i>Thời gian chạy</i>	<i>Lý Sơn - Sa Kỳ</i>	<i>Trọng tải</i>
Hải Hoàng	09h00	2 giờ 30 phút		50 tấn, 50 khách
Lý Sơn	09h00	2 giờ 30 phút		50 tấn, 50 khách
Vĩnh Hải	09h00	2 giờ 30 phút		50 tấn, 50 khách
Hải Long	09h00	2 giờ 30 phút		50 tấn, 50 khách
Hải Đảo	09h00	2 giờ 30 phút		50 tấn, 50 khách

Đường nội bộ ở đảo Lý Sơn thì từ điểm nút là cảng nằm ở phía tây nam đảo (gần huyện lỵ) có trục đường men theo bờ biển phía nam nối hai xã của đảo Lớn. Đây là trục đường chính. Có trục đường ngang nối phía nam và phía bắc nằm ở giữa đảo, và có nhiều tuyến nhỏ ngang dọc. Cho đến cách nay khoảng một vài chục năm, phương tiện giao thông của cư dân trên đảo vẫn là đi bộ, đi xe đạp. Xe máy, xe ô tô mới xuất hiện gần đây.

b) Điện, nước

Điện năng cung cấp là điện máy phát diezen. Đây là một trong những bất lợi lớn nhất cho quá trình phát triển kinh tế - xã hội.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Về điện, do sự cách biệt nên mạng lưới điện trong đất liền chưa thể kéo ra đảo. Trước đây, Lý Sơn chỉ có máy điện nhỏ tự phát điện, đặt ở đảo Lớn, thời gian phát và công suất điện rất hạn chế.

Tuy nhiên, vấn đề nước dùng cho sinh hoạt ở đảo Bé rất khan hiếm. Đảo hầu như không có nguồn nước ngầm, nên dân ở đảo phải sắm bể, lu, vại lớn để chứa nước mưa dùng hằng năm. Ở đảo Lớn, trong những năm khô hạn, nước ngầm cạn kiệt, vấn đề nước dành cho sinh hoạt cũng rất nan giải.

Là huyện đảo nên hệ thống cấp thoát nước chủ yếu dựa vào nước dự trữ tại các hồ chứa và khoan giếng nước ngầm. Hiện nay, trên toàn địa bàn huyện chưa có nhà máy cung cấp nước sạch. Hệ thống thoát nước chỉ có trên các tuyến chính và chưa được đầu tư đồng bộ vì vậy thường bị úng ngập khi có mưa, lũ lớn.

c) Hệ thống thông tin liên lạc

Đặc biệt, hệ thống thông tin liên lạc do cách biệt nên trước kia hết sức khó khăn. Từ khi có hệ thống điện tử tự động, nhất là hệ điện thoại di động, đã khắc phục được điểm yếu cố hữu và giúp cho giao dịch, quản lý thuận tiện hơn nhiều. Đến nay, hệ thống bưu điện ở Lý Sơn có Bưu điện huyện, 3 Bưu điện văn hóa xã ở An Vĩnh, An Hải, An Bình. Bưu điện Lý Sơn có Bưu Cục Trung tâm huyện, có tổng đài điện tử dung lượng 1.112 số. Hiện nay thì các hệ thống thông tin liên lạc trên đảo Lý Sơn đã gần như hoàn thiện, điện thoại di động và cố định đã rất thịnh hành.

Thông tin liên lạc giữa huyện và đất liền được thực hiện qua mạch viba với tổng đài điện tử. Thông tin liên lạc là yếu tố giữ vai trò quan trọng trong hệ thống các cơ sở vật chất kỹ thuật. Vì nó giúp du khách có thể liên lạc được với thế giới bên ngoài khi đến một địa điểm du lịch.

d) Cơ sở y tế

Về y tế, sự cách biệt với đất liền là một vấn đề nan giải cho việc khám chữa bệnh của cư dân đảo Lý Sơn. Thuở xưa, việc chữa bệnh ở đảo chủ yếu dựa vào các bài thuốc cổ truyền. Thời Pháp tái chiếm, ở Lý Sơn có 1 bệnh xá. Mãi đến sau 1975, ở đây mới có trạm xá huyện. Hiện tại, Lý Sơn đã có 1 bệnh viện huyện và 1 trạm y tế ở xã An Bình (đảo Bé). Bệnh viện huyện có 50 giường bệnh, có 7 bác sĩ. Lý Sơn hiện nay còn có thêm 01 trung tâm y tế quân dân y kết hợp, với các trang thiết bị vẫn còn thiếu thốn, trình độ y bác sĩ chưa được cao nên năm 2012 huyện được Ban quản lý Dự án “hỗ trợ Nam Trung Bộ: do ngân

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

hàng phát triển châu Á (ADB) tài trợ đã tiếp nhận 3 thiết bị y tế gồm: 01 máy siêu âm đen trắng hai đầu dò, 01 máy hút dịch chạy điện CD2800 và 01 giường ủ ấm cho trẻ sơ sinh. Các trang thiết bị này sẽ góp phần từng bước cải thiện chất lượng khám chữa bệnh tại Trung tâm, giúp người dân huyện đảo có điều kiện thụ hưởng dịch vụ y tế ngày một tốt hơn.

2.2.2.2. Điều kiện cơ sở vật chất kỹ thuật và dịch vụ du lịch

a) Cơ sở phục vụ lưu trú

- Về quy mô và số lượng

Hệ thống cơ sở lưu trú cho loại hình du lịch homestay là nghỉ tại nhà dân hoặc các khách sạn nhà nghỉ trên phạm vi huyện.

Theo thống kê của Sở Văn Hóa thể thao và du lịch tỉnh thì Lý Sơn hiện đang có 07 cơ sở lưu trú với tổng 40 phòng (nhà nghỉ Mỹ Linh, Thủy Thạch, Bình Yên, Hoa Biển, Khu Nghỉ dưỡng Hoàng Sa và khách sạn Lý Sơn, nhà nghỉ Bến Bờ), 01 khu nghỉ dưỡng đã xin chủ trương (Công ty Cổ phần Huy Vũ). Năm 2011 có 03 hộ gia đình là cơ sở lưu trú tại nhà dân. Vừa qua, qua thống kê khảo sát hiện ở huyện đảo Lý Sơn có hơn 24 ngôi nhà cổ, nhà thờ, từ đường của các dòng họ lớn, trong đó số lượng nhà cổ có thể phục vụ khách tham quan du lịch và loại hình nhà ở có phòng cho khách du lịch thuê (homestay) là hơn 10 ngôi. Đây là một điểm nhấn quan trọng cho tour du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn. Ngoài ra Lý Sơn còn có rất nhiều dự án xây dựng thêm các nhà nghỉ khách sạn và rất nhiều gia đình có đủ điều kiện để đón khách du lịch homestay.

- Về chất lượng

Nhìn chung, chất lượng của hệ thống khách ở vùng đảo còn ở mức độ thấp. Số lượng khách sạn và phòng khách sạn đại tiêu chuẩn chưa có. Đây cũng là một trong những yếu tố làm cho sản phẩm du lịch của Lý Sơn chưa có sức hấp dẫn khách, nhưng thay vào đó Lý Sơn có các ngôi nhà cổ và khi loại hình du lịch homestay được áp dụng thì nó hoàn toàn có thể là cơ sở lưu trú cho khách du lịch, với một bề dày lịch sử, một nét sống truyền thống còn nguyên sơ, với loại hình du lịch này, thì một ngày không xa Lý Sơn sẽ là nơi có loại hình du lịch homestay phát triển trên cả nước.

** Các mô hình lưu trú:*

- Mô hình du lịch nghỉ tại nhà dân

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Nhà Dân homestay: Du khách muốn hòa mình vào không gian sống của người dân, có thể chọn cho mình dịch vụ nghỉ tại nhà dân, ưu điểm của dịch vụ này là bạn có thể hòa mình vào cuộc sống của người bản địa, thấy được cuộc sống sinh hoạt hằng ngày của người dân nơi đây để hiểu hơn về thiên nhiên, con người và văn hóa sinh hoạt của cư dân miền đảo tôi. Là tour mà du khách sẽ ăn, nghỉ, sinh hoạt cùng nhà dân và được nhân viên hướng dẫn thăm quan các danh lam thắng cảnh tại Lý Sơn. Với đội ngũ nhân viên nhiệt tình, hiếu khách... sẽ làm du khách thích thú và có cảm giác như đang là người thân và gia đình của mình vậy.

Đây là mô hình xuất phát từ nhu cầu của một số khách du lịch nước ngoài. Họ muốn cùng ăn, nghỉ và sinh hoạt cùng người dân bản địa để tìm hiểu cuộc sống, sinh hoạt, văn hóa của người dân. Năm 2011 Huyện đã có 03 hộ đăng kí làm cơ sở lưu trú cho loại hình du lịch homestay, và cho đến nay Huyện đã có thêm 24 ngôi nhà có niên đại từ 120 – 200 năm đăng kí làm dịch vụ lưu trú và tham quan tìm hiểu lịch sử văn hóa cho khách du lịch homestay. Sở dĩ số lượng các hộ dân làm cơ sở lưu trú cho loại hình du lịch này chưa được nhiều là do người dân cũng chưa nhận thức được lợi ích của việc phát triển mô hình du lịch này nên việc đầu tư, quan tâm phát triển chưa thực sự được chú ý. Loại hình này còn mang tính tự phát và nhi lễ thiếu đồng bộ chưa đáp ứng được nhu cầu của du khách làm mất cảnh quan môi trường. mô hình này cũng chưa có quy hoạch cụ thể nên việc xây dựng các công trình kiến trúc tùy tiện làm mất nét đẹp truyền thống của địa phương. Nhiều nếp nhà truyền thống – nét văn hóa hấp dẫn khách du lịch đang bị phá vỡ thay vào đó là những ngôi nhà bê tông cốt sắt làm mất đi vẻ đẹp của Lý Sơn.

- Các nhà nghỉ, khách sạn tại Lý Sơn.

Công ty du lịch Lý Sơn kết hợp với một số nhà nghỉ, khách sạn tại Lý Sơn để cung ứng cho du khách từ nơi ăn chốn nghỉ và hướng dẫn thăm quan trong loại hình du lịch homestay.

Khách sạn, Nhà nghỉ: Theo thống kê của Sở Văn Hóa thể thao và du lịch tỉnh thì Lý Sơn hiện đang có 07 cơ sở lưu trú với tổng 40 phòng (nhà nghỉ Mỹ Linh, Thủy Thạch, Bình Yên, Hoa Biển, Khu Nghỉ dưỡng Hoàng Sa và khách sạn Lý Sơn, nhà nghỉ Bến Bờ). Dành cho du khách đến với "vương quốc tỏi" còn hoang sơ, kì vĩ và nên thơ và khám phá các điểm du lịch kỳ thú cũng như

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

được tận mắt thấy cây Phong Ba – một loại cây có xuất xứ từ Hoàng Sa và hiện đang được ươm trồng trên đảo Lý Sơn. "Cây Phong Ba – biểu tượng bất khuất của tinh thần và ý chí người Việt "

b) Các cơ sở dịch vụ ăn uống

Cùng với sự gia tăng nhanh của khách du lịch cũng như các cơ sở lưu trú, hệ thống các cơ sở ăn uống của huyện đảo cũng tăng lên. Ở các khách sạn tại Lý Sơn hầu như đều có các phòng ăn riêng phục vụ cho khách. Không chỉ phục vụ cho khách du lịch đang nghỉ tại nhà nghỉ, khách sạn mà cả cho khách du lịch bên ngoài. Ngoài ra các cơ sở ăn uống bên ngoài cũng phát triển, nhưng không đáng kể, do đặc thù của đảo là cách xa đất liền, nên việc mua các loại rau củ quả mà Lý Sơn không trồng được để chế biến món ăn là rất khó khăn, nên các món ăn hầu như chỉ là đặc sản của Lý Sơn, là các món mà ngoài đảo có thể nuôi, trồng được, còn các món cầu kỳ phải mua nguyên liệu vận chuyển ở đất liền thì cũng có nhưng hầu như là rất đắt. Đối với các cơ sở lưu trú là nhà dân thì hải sản là món ăn thường ngày của họ, vì người dân Lý Sơn lao động ngư nghiệp nên mỗi ngày đều có hải sản tươi sống được đánh bắt ngoài khơi về, còn rất tươi nên người dân Lý Sơn ngoài vận chuyển vào đất liền để bán thì người dân tại Lý Sơn cũng tiêu thụ một lượng lớn các hải sản khi được đánh bắt về.

c) Hệ thống dịch vụ bổ sung

Hiện tại Đảo chưa có các cửa hàng chuyên nghiệp phục vụ nhu cầu của người dân và du khách, tại đảo chỉ có một siêu thị mini được xây dựng tại xã An Hải vào năm 2012 nhưng chưa đi vào hoạt động. Nên người dân chủ yếu là tự cung tự cấp hoặc mua hàng được vận chuyển từ đất liền ra đảo. Nhu cầu mua sắm của du khách là rất cao, nhưng tại đảo Lý Sơn ngoài các gian hàng bán các loại hải sản khô, bán các đồ lưu niệm được làm từ các vỏ ngao, sò, ốc, hến, ngọc trai... và các cơ sở bán đặc sản tại Lý Sơn ra thì Lý Sơn chưa có các cửa hàng phục vụ nhu cầu mua sắm như quần áo thời trang, các sản phẩm mỹ nghệ cao cấp...

d) Các công trình phục vụ hoạt động thông tin văn hóa phục vụ du lịch

Phòng Văn hóa thông tin được thành lập vài năm gần đây, nó đảm nhiệm vai trò tuyên truyền quảng bá các loại hình du lịch mới tại Lý Sơn, các thông tin về du khách đến với Lý Sơn, thống kê số lượng khách đến, doanh thu của mỗi năm.

e) Cơ sở phục vụ các dịch vụ bổ sung khác

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Lý Sơn vẫn còn là một huyện đảo nên hoạt động du lịch thuộc dạng tiềm năng là nhiều, chưa có sự đầu tư vào các dịch vụ nhiều nên các dịch vụ bổ sung như Spa, khu vui chơi giải trí là rất khó để có thể cung cấp được. Hơn nữa đối với loại hình du lịch homestay du khách mong muốn tìm hiểu về nét đẹp văn hóa trong gia đình họ sinh sống và cộng đồng dân cư điểm du lịch, chứ không quan trọng các dịch vụ bổ sung như thế nào. Mà hầu hết các điểm du lịch homestay thường cách xa khu dân cư nên các dịch vụ bổ sung là không thể đáp ứng đầy đủ nhu cầu của du khách như các điểm du lịch gần khu dân cư được. Mà đối tượng của loại hình du lịch homestay là những người có khả năng chi trả không quá cao, họ đi chủ yếu là để biết đến một phong tục tập quán khác, chứ không phải một dịch vụ tốt hơn nơi ở thường xuyên của họ.

Nhìn chung, cơ sở hạ tầng của huyện đảo tương đối hoàn chỉnh. Về giao thông có thể phần nào đáp ứng được nhu cầu của du khách, thông tin liên lạc tại đây cũng trở nên dễ dàng hơn trước nhờ các chính sách đầu tư của nhà nước. Vấn đề điện nước còn gặp nhiều khó khăn, tuy nhiên nhà nước đã có các chính sách kéo dây cáp ngầm để đáp ứng nhu cầu sử dụng mạng lưới điện quốc gia của đảo, các sở y tế đã gần hoàn thiện có thể điều trị các ca chấn thương nhẹ. Cơ sở vật chất kỹ thuật đa ngày càng được mở rộng, nhiều các nhà nghỉ, khách sạn đã được xây dựng, bên cạnh đó đối với loại hình du lịch homestay, có rất nhiều hộ dân đã đăng kí làm cơ sở lưu trú phục vụ du lịch. Các dịch vụ khác gần như hoàn thiện để sẵn sàng phát triển một loại hình du lịch mới.

2.2.3. Điều kiện nguồn nhân lực

Hiện nay, huyện đảo có 08 cán bộ công chức của phòng văn hóa thông tin, 01 biên chế về cử nhân kinh tế du lịch, công chức phụ trách du lịch và 07 hướng dẫn viên du lịch tại huyện (chưa kể các Hướng dẫn viên của các công ty du lịch), Được sự giúp đỡ của Sở Văn Hóa Thể Thao và Du Lịch trong tháng 5 năm 2009 đã tập huấn về chuyên môn nghiệp vụ du lịch cho lãnh đạo và cán bộ phụ trách. Cho đến năm 2010 nguồn nhân lực có khoảng 500 người, trong đó lao động trực tiếp là 80 người, lao động gián tiếp khoảng 420 người.

Hiện nay với nguồn nhân lực còn thiếu, yếu thì Lý Sơn khó có thể đáp ứng nhu cầu về tìm hiểu cho du khách đối với các loại hình du lịch tham quan, nghiên cứu. Tuy nhiên với loại hình du lịch homestay lực lượng tham gia chủ yếu là cộng đồng địa phương nên trước khi hoạt động du lịch homestay phát

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

triển tại đây, phòng văn hóa thông tin huyện có chính sách phát triển nguồn nhân lực từ cộng đồng địa phương.

2.2.4. Điều kiện hỗ trợ của các chủ thể tham gia

2.2.4.1. Cộng đồng địa phương

Hiện tại, tại Lý Sơn thì loại hình du lịch homestay chỉ mới chớm nở và chưa có thành tựu nổi bật, với các điều kiện tài nguyên du lịch thì Lý Sơn đã được một công ty du lịch tại Đà Nẵng nghiên cứu và khai thác khách du lịch đến với Lý Sơn. Loại hình này vừa được áp dụng vào dịp đại lễ khao lề thế lính Hoàng Sa và tuần văn hóa biển đảo Quảng Ngãi, tour du lịch đã được thực hiện rất thành công tại đây vào dịp lễ vừa qua. Công ty du lịch Lý Sơn và Sở Văn hóa thể thao Du lịch tỉnh cũng đã có công văn quyết định khai thác loại hình du lịch này vào ngày 21/04/2013. Và dĩ nhiên nó được thực nghiệm tại Lý Sơn. Địa điểm áp dụng loại hình du lịch homestay là các ngôi nhà cổ, từ giá trị du lịch của những căn nhà cổ Lý Sơn đã kéo các đơn vị kinh doanh du lịch tìm đến thương thuyết với chủ nhà làm du lịch homestay. Tuy nhiên, nếu làm không khéo, loại hình du lịch này sẽ phá vỡ không gian, giá trị của hệ thống nhà cổ trên đảo. Do vậy, nên chăng, huyện đảo Lý Sơn cần hướng đến việc bảo tồn, duy tu nhà cổ một cách khoa học, đồng thời, vận động chủ nhà mở rộng cửa cho khách đến thưởng lãm, tham quan để thông qua đó, giới thiệu những hình ảnh, hiện vật, tài liệu liên quan đến việc khẳng định chủ quyền của nước ta đối với các quần đảo Trường Sa, Hoàng Sa. Bởi, mỗi ngôi nhà cổ ở Lý Sơn được ví như một “bảo tàng sống”, cất giữ nhiều chứng cứ, tư liệu khẳng định chủ quyền quần đảo Hoàng Sa của VN, được các tộc họ trên đảo gìn giữ qua hàng trăm năm. Điển hình như “tờ lệnh” ban hành ngày 15 tháng 4 năm Minh Mạng thứ 15, tức là năm Giáp Ngọ - 1834 để điều động đội binh thuyền của các tộc họ trên đảo Lý Sơn đi Hoàng Sa thi hành nhiệm vụ cũng được tìm thấy trong ngôi nhà cổ của ông Đặng Lên, ở xã An Hải. Hệ thống nhà cổ ở Lý Sơn thể hiện nét độc đáo của một làng nông chài, xứng đáng được bảo tồn, tôn tạo để phục vụ tìm hiểu, nghiên cứu về một dạng văn hóa vật chất truyền thống của người Việt, liên quan đến chủ quyền của tổ quốc đối với quần đảo Hoàng Sa.

Hầu hết cộng đồng địa phương tại Lý Sơn là lao động nông nghiệp và ngư nghiệp nên việc làm du lịch đối với cộng đồng địa phương nơi đây còn là một khái niệm lạ, nhưng đối với loại hình du lịch homestay thì chủ nhà là quan trọng

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

nhất vì thế chính quyền địa phương và các công ty du lịch muốn khai thác loại hình du lịch này phải làm thế nào để người dân nhận thức sâu sắc về dịch vụ mà đang cung cấp, lợi ích mà nó mang lại cho bản thân và giá trị đối với xã hội. Để thuyết phục người dân làm du lịch homestay không phải dễ vì ai cũng muốn riêng tư. Vì chưa nhận thức được lợi ích mà loại hình này có thể mang lại nên họ cảm thấy gia đình có thêm người lạ cảm giác họ không được thoải mái, và ăn, ở đi lại sinh hoạt cùng có thể làm xáo trộn cuộc sống của như tâm lý họ. Tuy nhiên ngoài việc vận động thì các hộ ra gia đình đăng kí và được chọn cũng phải qua chọn lọc. Bởi sản phẩm homestay có sự tác động rất mạnh mẽ đến hình ảnh tổng thể của điểm đến nên người làm du lịch homestay không chỉ hiểu biết về du lịch, biết làm kinh tế mà cần phải có phẩm chất tốt, tầm nhìn xa và nghĩ đến lợi ích của cộng đồng.

Theo thống kê của năm 2011 thì chính quyền địa phương đã vận động nhân dân làm du lịch theo mô hình du lịch homestay và đã có 03 hộ gia đình đăng ký làm dịch vụ lưu trú. Và đến nay có rất nhiều hộ dân đã có đủ điều kiện và đã đăng ký để làm cơ sở lưu trú cho khách du lịch homestay. Ngoài ra còn có 24 ngôi nhà cổ phục vụ nhu cầu tham quan tìm hiểu văn hóa trong đó có 10 ngôi nhà cổ phục vụ nhu cầu cư trú của khách du lịch.

Bên cạnh số lượng lao động thì chất lượng là vấn đề quan trọng bởi ngành du lịch còn được coi là ngành kinh doanh ấn tượng nên chất lượng của hoạt động du lịch sẽ được phản ánh qua mức độ hài lòng của khách. Điều này càng nhấn mạnh được vai trò không thể thiếu của chất lượng lao động tại đảo đối với hoạt động du lịch du lịch homestay còn rất thấp. Hầu hết trong số họ là người dân quen với cuộc sống lao động ngư nghiệp, chưa có chuyên môn nghiệp vụ, lần đầu tiên tham gia đón và phục vụ khách du lịch nên trong quá trình phục vụ khách còn bộc lộ nhiều hạn chế. Nhưng do đặc điểm loại hình du lịch homestay là khách cũng dễ chấp nhận tình trạng phục vụ không chuyên nghiệp của các hộ tham gia đón khách.

Đối với các ngôi nhà cổ và cơ sở lưu trú của loại hình du lịch homestay thì chủ nhà là những hướng dẫn viên sống động giới thiệu đến du khách những nét đặc sắc trong ngôi nhà của mình, giúp du khách hiểu hơn về những giá trị văn hóa mà họ đang tìm hiểu. Đây cũng chính là nhu cầu cơ bản của khách du lịch đến với du lịch homestay.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Mặc dù đã được đào tạo về chuyên môn nghiệp vụ nhưng do đặc điểm là dân sống sinh hoạt đời thường đã quen nên chưa có tác phong công nghiệp trong việc phục vụ khách. Thời gian đào tạo lại ngắn và ít nên nếu lâu lâu không có khách là dân “lại quên” kiến thức. Điều đó dẫn đến kết quả phục vụ không đúng quy trình hoặc không tuân theo đúng quy tắc đã được ban quản lý đưa ra. Hầu hết các hộ gia đình chỉ được cử một hành viên đi học nên chất lượng lao động trong ngành còn thấp, phục vụ khách chủ yếu xuất phát từ trách nhiệm và tình cảm với khách chứ chưa theo các quy tắc phục vụ đã được ban quản lý đề ra.

Nhân lực phục vụ lại chủ yếu là những người tuổi đã cao nên chất lượng phục vụ vẫn chưa được quan tâm và cũng chính vì điều đó mà du khách cũng dễ chấp nhận, thông cảm hơn cho gia đình, nhưng lâu dần sẽ tạo nên tâm lý không thoải mái với khách. Đây cũng chính là một hạn chế đối với hoạt động du lịch cộng đồng nơi đây. Đồng thời, cũng do trình độ của cư dân nơi đây vẫn chưa cao nên chưa thể hiện được sự chân thành và thái độ phục vụ tốt đối với khách.

Hầu hết tại các gia đình đã từng đón khách này, bất đồng ngôn ngữ cũng lại là một cản trở không nhỏ tới chất lượng phục vụ khách. Đối với khách mà các hộ phục vụ hầu hết là khách nước ngoài muốn thăm quan, tìm hiểu về sinh hoạt đời sống của cư dân bản địa trên đảo và tìm về với nét hoang sơ chốn núi rừng. Do vậy, ngăn cách lớn nhất để chủ nhà và khách có thể hiểu nhau chính là ngôn ngữ. Vì lẽ trên để tạo nên mối quan hệ tốt giữa khách và chủ nhà thì chất lượng hướng dẫn viên lại là yếu tố quyết định tạo nên những thành công của một gia đình. Và với các hộ gia đình này thì việc quan hệ tốt với hướng dẫn đôi khi lại là vấn đề cần quan tâm nhiều hơn là tạo mối quan hệ với khách. Nhà nào phục vụ khách tốt, tạo được mối quan hệ tốt, nhà ấy mới có cơ hội được phục vụ khách lần sau. Cũng chính vậy mà có nhà đón được khách nhiều và ngược lại nhà cả năm không đón được khách nào. Đây cũng là hạn chế được các cơ quan quản lý quan tâm hơn nữa trong việc đào tạo nâng cao chất lượng nguồn nhân lực góp phần tăng thu nhập và nâng cao chất lượng cuộc sống cho người dân.

Cộng đồng địa phương đã được học tập và đón các đợt khách du lịch homestay trong các dịp lễ vừa qua nên ít nhiều cũng biết được cách làm du lịch homestay. Dự kiến trong tương lai, khi hoạt động du lịch homestay được phát triển tại Lý Sơn cộng đồng địa phương tham gia các lớp bồi dưỡng kiến thức du

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

lịch, nâng cao nghiệp vụ sẽ đáp ứng như cầu ngày một cao của du khách, và chuyên nghiệp hơn trong cung cách phục vụ.

2.2.4.2. Khách du lịch

Đối với một địa điểm du lịch thì khách du lịch là thành phần quan trọng tạo nên sự phát triển và sự hấp dẫn của điểm du lịch, có nhiều khách du lịch đến với điểm du lịch thì chứng tỏ là nguyên du lịch tại điểm du lịch hấp dẫn và thu hút được khách du lịch, có như thế thì hoạt động du lịch mới thật sự phát triển được.

Du lịch homestay là loại hình du lịch khám phá và trải nghiệm cuộc sống, tìm hiểu văn hóa của các dân cư bản địa. Vì thế, du lịch homestay tại Việt Nam thu hút rất nhiều khách du lịch nước ngoài và giới trẻ trong nước – những người thích khám phá và trải nghiệm.

Hầu hết khách du lịch của Lý Sơn là khách của các vùng trong cả nước, ít khi đón khách nước ngoài. Tuy nhiên với đợt thực nghiệm loại hình du lịch homestay này tại đảo đã đón 45 khách tại Công Ty du lịch Đà Nẵng đến tham quan tìm hiểu. Và trong dịp đại lễ vừa qua: Lễ khao lề thế lính Hoàng Sa và tuần văn hóa biển đảo Quảng Ngãi vào 24/04/2013 – 29/04/2013 đảo đã đón 32 khách du lịch đi theo loại hình du lịch homestay để tham gia vào dịp đại lễ tại Lý Sơn, và các ngôi nhà cổ là nơi được chọn là cơ sở lưu trú cho các tour du lịch áp dụng loại hình du lịch homestay đầu tiên tại Lý Sơn. Và qua thăm dò ý kiến thì công ty được biết hầu hết khách du lịch đều cảm thấy Lý Sơn hoàn toàn có thể phát triển loại hình du lịch này, nếu người dân quen dần với việc đón khách du lịch thì nơi đây sẽ là nơi lý tưởng cho các dịp nghỉ dưỡng.

Lượng khách du lịch đến với Lý Sơn là không hề nhỏ, vì thế để phát triển một loại hình du lịch mới ở đây là một việc không mấy khó khăn. Tuy nhiên các cơ quan, ban ngành, các cấp và công ty du lịch cần có các biện pháp để thu hút đối tượng khách du lịch homestay đến Lý Sơn.

2.2.4.3. Công ty du lịch

Các công ty du lịch là một trong những thành phần quan trọng để làm nên sự thành công của loại hình du lịch này. Các công ty dựa vào các lợi thế về tài nguyên thiên nhiên của điểm du lịch mà làm nên các tour du lịch để quảng bá và thu hút khách du lịch đến với điểm du lịch. Đối với du lịch homestay, công ty du lịch là cầu nối giữa khách du lịch, người dân địa phương và chính quyền địa

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

phương. Công ty du lịch là trung gian tạo nên sự thành công của loại hình du lịch này.

- Các tour du lịch tại huyện đảo Lý Sơn:

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

❖ Tour Lý Sơn đảo ngọc (2 ngày 1 đêm) của Công ty cổ phần du lịch Quảng Ngãi

<i>Ngày</i>	<i>Thời gian - địa điểm tham quan</i>
<i>Ngày 1</i>	<p style="text-align: center;">TP. QUẢNG NGÃI – CẢNG SA KỲ - ĐẢO LÝ SƠN.</p> <p>06h00: Xe và HDV của công ty CP du lịch Quảng Ngãi đón khách tại điểm hẹn, dùng điểm tâm tại khách sạn Hùng Vương, khởi hành đi cảng Sa Kỳ.</p> <p>07h00: đến Cảng Sa Kỳ đón chuyến tàu khởi hành đi đảo Lý Sơn.</p> <p>09h20: Đến Lý Sơn nhận phòng tại khách sạn Lý Sơn.</p> <p>09h40: Tham quan Âm Linh Tự.</p> <p>10h15: Tham quan chùa Đục - ngọn núi lửa Giêng Tiên.</p> <p>11h30: Dùng cơm trưa tại khách sạn. Nghỉ ngơi.</p> <p>14h00: Tham quan ngọn Hải Đăng.</p> <p>15h30: Tham quan Cửa Hang - Đình làng An Hải di tích lịch sử cấp quốc gia. Tìm hiểu qui trình trồng tỏi, tỏi tại vườn của các nông dân địa phương - Mua đặc sản địa phương.</p> <p>18h00: Ngắm hoàng hôn trên biển.</p> <p>18h30: Dùng cơm tối với các món đặc sản địa phương – Tự do tìm hiểu, khám phá đảo về đêm.</p>
<i>Ngày 2</i>	<p style="text-align: center;">LÝ SƠN - CẢNG SA KỲ - TP. QUẢNG NGÃI.</p> <p>05h00: Ngắm bình minh trên đảo và cảnh các tàu thuyền tấp nập về đảo sau chuyến đánh bắt ngoài khơi tại cầu tàu cảng cá. Ăn sáng.</p> <p>07h00: Xe đưa khách ra cảng Lý Sơn, đón thuyền tàu khởi hành đi cảng Sa Kỳ.</p> <p>08h30: Đến cảng Sa Kỳ, xe đón đoàn về lại TP. Quảng Ngãi. Đoàn ghé tham quan khu chứng tích Sơn Mỹ (thăm sát Mỹ Lai) - chứng tích tội ác chiến tranh của Mỹ tại Việt Nam. Viếng đền thờ Trương Định (tìm hiểu thân thế và sự nghiệp vị anh hùng dân tộc của Việt Nam trong thời kháng chiến chống Pháp). Chinh phục núi Thiên Ân Niêm Hà, viếng chùa Thiên Ân, mộ chiến sĩ cách mạng Huỳnh Thúc Kháng – ngắm sông Trà Khúc và TP. Quảng Ngãi từ trên cao.</p>

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

	11h30: Về đến Quảng Ngãi. Chia tay đoàn.
--	---

❖ Tour du lịch khám phá đảo lý sơn - Quảng Ngãi của Công ty PYS travel (Pioneer Youth Solutions)

<i>Ngày</i>	<i>Thời gian - địa điểm tham quan</i>
<i>Ngày 1</i>	<i>HÀ NỘI - QUẢNG NGÃI (ăn tối)</i> 14h30: Quý khách tập trung, HDV PYS Travel đón khách tại bến xe nước ngầm khởi hành đi Quảng Ngãi. Ăn tối tại nhà hàng trên đường đi
<i>Ngày 2</i>	<i>QUẢNG NGÃI - ĐỨC PHỔ - SA HUỖNH (ăn sáng, trưa, tối)</i> 07h00: Đến thành phố Quảng Ngãi nhận phòng nhà khách Hùng Vương. 08h00: Quý khách ăn sáng. 08h30: Thăm quan nhà lưu niệm cố thủ tướng Phạm Văn Đồng. 0930: Đến huyện Đức Phổ để thăm khu di tích khảo cổ Sa Huỳnh, nơi còn lưu giữ những gì còn sót lại của nền văn hóa Sa Huỳnh, là một trong ba cái nôi cổ xưa về văn minh trên lãnh thổ Việt Nam. 11h00: Ăn trưa và nghỉ ngơi tại nhà hàng và tự do dạo chơi tại khu du lịch Sa Huỳnh với bãi biển cát vàng óng đặc biệt. 14h00: Đi thăm quần thể di tích Anh hùng Liệt sĩ - Bác sĩ Đặng Thùy Trâm. 16h00: Về lại TP. Quảng Ngãi, dùng bữa tối tại quán cơm hến, đặc sản Quảng Ngãi.
<i>Ngày 3</i>	<i>QUẢNG NGÃI - SA KỲ - ĐẢO LÝ SƠN (ăn sáng, trưa, tối)</i> Sáng: Quý khách thức dậy sớm, ăn sáng trên xe và ra cảng Sa Kỳ. 06h00 có mặt tại cảng Sa Kỳ. 07h00: Quý khách lên tàu cao tốc để ra đảo Lý Sơn – quê hương của Hải Đội Hoàng Sa. 08h30: Nhận phòng, nghỉ ngơi. 10h30: Quý khách ăn trưa với các món hải sản, sau đó quý

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

	<p>khách nghỉ ngơi để chuẩn bị hành trình thăm quan buổi chiều.</p> <p>13h30: Thăm quan nà trưng bày lưu niệm đội Hoàng Sa Kiên Quân Bắc Hải, Tượng đài Hoàng Sa, đình làng An Hải (di tích quốc gia), Hồ Đập Nước (miệng núi lửa thứ nhất), tham quan Chùa Hang (di tích quốc gia)</p> <p>16h00: Tham quan chùa Đục, Bàn cờ tiên, Giếng vua, Vịnh Mù Cu.</p> <p>18h00: Ngắm ngọn hải đăng, ngắm hoàng hôn.</p> <p>19h00: Trở về khách sạn, ăn tối.</p> <p>20h00: Café tối, ngắm biển về đêm, đón những ngọn gió biển.</p> <p>22h00: Về lại khách sạn nghỉ ngơi, trước giờ mất điện theo quy định.</p>
<p>Ngày 4</p>	<p style="text-align: center;">LÝ SƠN- ĐẢO BÉ AN BÌNH (ăn sáng, trưa, tối)</p> <p>Sáng: Quý khách dậy sớm, ngắm bình minh trên biển, ngắm những đoàn thuyền đánh cá tập nập về bờ.</p> <p>06h30: Quý khách ăn sáng.</p> <p>07h30: Lên tàu thăm quan Cù Lao Bãi Bờ.</p> <p>08h00: Đặt chân đến đảo Bé, nghỉ ngơi tự do.</p> <p>09h00: Thăm quan nhà máy lọc nước mặn thành nước ngọt đầu tiên tại Miền Trung.</p> <p>10h45: Ăn trưa, nghỉ ngơi tại nhà hàng.</p> <p>13h30: Thăm quan ruộng hành tỏi, ngắm bãi cát trắng mịn, biển xanh tuyệt đẹp với những khối đá muôn vạn hình thú kỳ bí.</p> <p>15h00: Lên tàu về lại đảo Lớn (Lý Sơn). Quý khách về khách sạn, tự do dạo chơi mua sắm đặc sản và quà lưu niệm tại vùng quê Lý Sơn.</p> <p>18h00: Ăn tối sau đó đoàn đi cafe, giao lưu chia tay.</p>
<p>Ngày 5</p>	<p style="text-align: center;">LÝ SƠN - QUẢNG NGÃI - CHỨNG TÍCH SƠN MỸ (ăn sáng, trưa, tối)</p> <p>06h00: Quý khách thức dậy sớm, ăn sáng.</p> <p>07h30: Lên tàu về đất liền. kết thúc hành trình khám phá Lý Sơn. 08h00 tàu chạy.</p> <p>09h10: Quý khách về đến cảng Sa Kỳ.</p> <p>10h00: Quý khách tham quan khu chứng tích Sơn Mỹ, du khách</p>

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

	<p>có thể trực tiếp nhìn thấy nhưngx bức ảnh ghi lại tộc ác chiến tranh, của quân đội Hoa Kỳ đối với những người dân vô tội tại Mỹ Sơn (Sơn Mỹ), để nhìn thấy sự tàn khốc ác liệt của chiến tranh.</p> <p>12h00: Quý khách ăn trưa tại nhà hàng, nghỉ ngơi.</p> <p>13h00: Lên xe khởi hành về Hà Nội. ăn tối tại nhà hàng trên đường.</p>
Sáng ngày 6	HÀ NỘI
	6h30 - 7h00: Xe về Hà Nội. chào tạm biệt quý khách và hẹn gặp lại.

❖ Tour TP. HCM - Lý Sơn - Quảng Ngãi (4 ngày, 4 đêm) tại website Du lịch nam Trung bộ

Ngày	Thời gian - địa điểm tham quan
	TP. HCM - QUẢNG NGÃI (ăn tối)
Ngày 1	<p>13h00: Tập trung tại điểm hẹn.</p> <p>14h00: Xe và HDV đưa khách khởi hành đi Quảng Ngãi.</p> <p>19h00: Quý khách dùng cơm tối (tiêu chuẩn xe CLC). Nghỉ đêm trên xe.</p>
	QUẢNG NGÃI - LÝ SƠN
Ngày 2	<p>06h00: (dự kiến) Xe đến Tp.Quảng Ngãi. Xe trung chuyển đưa quý khách đến Cảng Sa Kỳ (Cách Tp.Quảng Ngãi 20km). Quý khách dùng điểm tâm.</p> <p>08h00: Làm thủ tục lên Tàu. Khởi hành đi ra Đảo Lý Sơn.</p> <p>09h00: Tàu đến Lý Sơn. Về Nhà nghỉ nhận phòng. Nghỉ ngơi tự do.</p> <p>11h00: Quý khách dùng cơm trưa.</p> <p>14h30: Tham quan thắng cảnh Chùa Hang - Hang Câu. Tham quan Vũng neo đậu tàu thuyền. Tiếp tục, tham quan Hải Đăng Lý Sơn - Tắm biển.</p> <p>19h00: Quý khách dùng cơm tối. Nghỉ ngơi tự do</p>
	KHÁM PHÁ LÝ SƠN (ăn sáng, trưa, tối)
Ngày 3	<p>06h30: Quý khách dùng điểm tâm. Tham quan chợ Cá ngay Cầu Tàu.</p>

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

	<p>07h30: Viếng chùa Đục. Tham quan các khu trồng hành và tỏi nổi tiếng của Đảo.</p> <p>11h00: Về Khách sạn dùng cơm trưa. Nghỉ ngơi.</p> <p>14h00: Viếng tượng đài Hải Đội Hoàng Sa kiêm quản Trường Sa. Viếng thăm các đình làng trên Đảo.</p> <p>17h30: Về khách sạn nghỉ ngơi.</p> <p>19h00: Quý khách thưởng thức hải sản. Khám phá Lý Sơn về đêm.</p>
Ngày 4	<p style="text-align: center;">LÝ SƠN - QUẢNG NGÃI - TP. HỒ CHÍ MINH</p> <p>06h30: Quý khách dùng điểm tâm. Trả Phòng.</p> <p>07h30: Di chuyển ra bến Tàu - Làm thủ tục lên Tàu khởi hành về đất liền.</p> <p>09h00: Về đến Cảng Sa Kỳ - Di chuyển đến bãi biển Mỹ Khê. Tắm biển Mỹ Khê</p> <p>11h00: Quý khách dùng cơm trưa.</p> <p>12h00: Xe đón đưa về Tp.Quảng Ngãi.</p> <p>14h00: Khởi hành về Tp.HCM bằng xe chất lượng cao</p> <p>07h00: Về đến Tp.HCM . Kết thúc chuyến đi.</p>

❖ Tour Lý Sơn - Bảo tàng cổ vật Thiên Đàng - Sơn Mỹ của Công ty du lịch Lửa Việt

Ngày	Thời gian - địa điểm tham quan
Ngày 1	<p style="text-align: center;">TP. HỒ CHÍ MINH - QUẢNG NGÃI</p> <p>07h00 : Đón khách tại sân bay - Đáp chuyến bay đi Chu Lai (dự kiến chuyến 08h25).</p> <p>10h00 : Đến sân bay Chu Lai - Vào resort Chu Lai - Ăn trưa, nhận phòng, nghỉ ngơi.</p> <p>15h00 : Tham quan bảo tàng cổ vật Thiên Đàng (bảo tàng tư nhân lớn nhất Đông nam Á) với hơn 10.000 hiện vật cổ qua các thời kỳ : Văn hóa Óc Eo, văn hóa Sa Huỳnh, Đông Sơn,.. Các triều đại phong kiến Việt Nam : Đinh, Lý, Trần, Lê, Tây Sơn,.. Tự do tắm biển tại resort.</p> <p>18h00 : Ăn chiều - Tự do dạo biển đêm - Nghỉ đêm.</p>

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Ngày 2	<p>CHU LAI - ĐẢO LÝ SƠN</p> <p>06h00 : Khởi hành ra cảng Sa Kỳ - Ăn sáng - Lên tàu cao tốc ra đảo Lý Sơn (chuyến tàu 07h30).</p> <p>08h30: Đến đảo Lý Sơn - Viếng chùa Đục, tượng đài hải đội Hoàng Sa kiêm quảng Trường Sa, bảo tàng Hoàng Sa, mộ gió,..</p> <p>11h30 : Ăn trưa - Nhận phòng, nghỉ ngơi.</p> <p>15h00 : Viếng chùa Hang, đình làng An Hải - Di tích lịch sử cấp Quốc Gia. Tham quan một số nhà cổ, miệng núi lửa và di chỉ của nền văn hóa Sa Huỳnh. Tìm hiểu qui trình trồng hành, tỏi tại vườn của các nông dân địa phương - Mua đặc sản địa phương.</p> <p>18h00 : Ăn tối với các món đặc sản tại địa phương - Tự do tìm hiểu, khám phá đảo về đêm. Nghỉ đêm.</p>
Ngày 3	<p>MỘT THOÁNG QUẢNG NGÃI</p> <p>05h00 : Ngắm bình minh trên đảo và cảnh các tàu thuyền tập nập về đảo sau chuyến đánh bắt ngoài khơi tại cầu tàu cảng cá. Ăn sáng - Lên tàu về lại đất liền (chuyến tàu 07h30).</p> <p>08h30 : Tham quan khu chứng tích Sơn Mỹ (thăm sát Mỹ Lai) - Chứng tích tội ác chiến tranh của Mỹ tại Việt Nam. Viếng đền thờ Trương Định (tìm hiểu thân thế và sự nghiệp vị anh hùng dân tộc của Việt Nam trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp). Chinh phục núi Thiên Ân Niêm Hà, viếng chùa Thiên Ân, mộ chí sĩ cách mạng Huỳnh Thúc Kháng - Ngắm sông Trà Khúc và Tp quảng Ngãi từ trên cao.</p> <p>11h30 : Vào trung tâm thành phố - Ăn trưa với đặc sản Quảng Ngãi.</p> <p>14h00 : Tham quan nhà máy lọc dầu Dung Quất, đê chắn sóng,.. Về lại resort - Ăn chiều - Nghỉ đêm.</p>
Ngày 4	<p>QUẢNG NGÃI - TP. HỒ CHÍ MINH</p> <p>07h00 : Ăn sáng - Tắm biển, nghỉ ngơi, thưởng thức hải sản (phí tự túc)</p> <p>10h30 : Trả phòng resort - Ra sân bay Chu Lai - Đáp chuyến bay về TP.Hồ Chí Minh (chuyến 11h45).</p> <p>13h00 : Về đến điểm đón - Chia tay - Kết thúc chương trình tham quan.</p>

2.2.4.1. Chính quyền địa phương

Trước hết, xác định mô hình du lịch homestay là các cộng đồng địa phương làm du lịch bằng điều kiện sẵn có của mình phù hợp với thị hiếu của khách du lịch. Do vậy, mô hình du lịch homestay tại đảo Lý Sơn phù hợp với tổ chức hoạt động của cộng đồng dân cư với mục đích mang lại lợi ích kinh tế trực tiếp cho người hoạt động, đầu tư cho du lịch. Sau đó đóng góp lợi ích cộng đồng cho xã hội. Xã hội có trách nhiệm tạo điều kiện về môi trường pháp lý, tạo điều kiện cho người tham gia, hỗ trợ các biện pháp đào tạo, hỗ trợ một phần ban đầu, hỗ trợ công tác tuyên truyền quảng bá.

Chính quyền địa phương đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển loại hình du lịch homestay. Chính quyền địa phương là người tổ chức và quản lý điều hành trực tiếp, xây dựng quy chế hoạt động, xây dựng giá dịch vụ của loại hình du lịch homestay ở đảo Lý Sơn. Tham gia vận động, có các chính sách hỗ trợ và khuyến khích cộng đồng địa phương tham gia vào hoạt động du lịch homestay.

2.3. Đánh giá điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - Quảng Ngãi

2.3.1. Thuận lợi

Trước hết, phải khẳng định đảo Lý Sơn có đầy đủ các điều kiện thuận lợi để phát triển loại hình du lịch homestay.

- Lý Sơn có điều kiện có khí hậu mát mẻ thuận lợi để phát triển loại hình du lịch homestay và du lịch nghỉ dưỡng.
- Nơi đây có sự tích tụ của nhiều di tích lịch sử văn hóa và một hệ thống di sản văn hóa phi vật thể độc đáo. Ngoài ra Lý Sơn còn có các điểm du lịch tự nhiên vẫn còn rất hoang sơ, nhưng nét đẹp của nó thì không thua kém gì các điểm du lịch tự nhiên khác nằm trong phạm vi tỉnh.
- Có các ngôi nhà cổ cùng các câu chuyện lịch sử còn vang vọng cho đến ngày nay. Người dân Lý Sơn rất mến khách, khi du khách mở lòng tiếp xúc thì tôi chắc du khách sẽ thấy yêu hơn mảnh đất, con người nơi này.
- Lý Sơn đang dần hoàn thiện cơ sở hạ tầng, sơ sở vật chất kỹ thuật. Nhất là về hệ thống giao thông đường thủy đã được cải thiện đáng kể phục vụ nhu cầu của du khách.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

- Công tác tuyên truyền đã được xúc tiến. Hướng dẫn cho các đơn vị kinh doanh dịch vụ du lịch thực hiện đúng các quy định của luật du lịch. Đài phát thanh huyện cũng đã mở chuyên mục giới thiệu chuyên đề du lịch, phối hợp với cơ quan báo chí giới thiệu tiềm năng du lịch Lý Sơn, tham mưu cho UBND đề nghị các cơ quan có thẩm quyền tái bản sách “ Lý Sơn đảo du lịch lý tưởng và “Văn hóa truyền thống Lý Sơn”.

- Đã vận động và có sự tham gia của cộng đồng địa phương vào hoạt động du lịch homestay, dự kiến trong thời gian tới, du lịch homestay sẽ là loại hình du lịch chủ đạo của du lịch đảo Lý Sơn.

- Nhà nước đã có các chính sách, kế hoạch đầu tư vào ngành du lịch huyện một cách cụ thể, dự kiến đến năm 2015 Lý Sơn sẽ là điểm du lịch hấp dẫn và thu hút số đông du khách khi đến du lịch tại dãy đất miền Trung.

Nhận thấy được những điều kiện thuận lợi trên PGS. Chu Văn Tần đã nói: “ Nếu như Hội An có phố cổ như một bảo tàng sống về diện mạo thị cảng cổ, thì ở Lý Sơn hệ thống nhà cổ truyền thống rất độc đáo của một làng nông chài, xứng đáng được bảo tồn và tôn tạo phục vụ cho việc tìm hiểu một dạng văn hóa vật chất truyền thống của người Việt và giới thiệu rộng rãi cho khách tham quan du lịch trong và ngoài nước.” Qua khảo sát có thể nhận định nhà cổ trên đảo rất phù hợp và thuận lợi để phát triển loại hình du lịch homestay, ngoài việc cung cấp chỗ ăn, ngủ chu đáo, du khách sẽ sinh hoạt chung với cộng đồng địa phương như thành viên trong gia đình thông qua những hoạt động tập thể để trải nghiệm các giá trị sống và văn hóa của “ vương quốc tỏi”.

2.3.2. Khó khăn

Bên cạnh những thuận lợi thì du lịch Lý Sơn còn có các khó khăn như: ngành du lịch Lý Sơn phát triển còn chậm, chưa tương xứng với tiềm năng vốn có, hạ tầng du lịch còn ở mức sơ khai, chưa hình thành được các khu, điểm du lịch, sản phẩm du lịch và dịch vụ du lịch còn nghèo, số lượng cơ sở lưu trú còn ít, công tác xúc tiến quảng bá còn hạn chế, chất lượng lao động trong lĩnh vực du lịch thấp, hầu hết chưa qua đào tạo chuyên môn, nghiệp vụ, công tác bảo vệ môi trường chưa được quan tâm đúng mức.

- Tuy đã được hoàn thiện về mạng lưới giao thông giúp người dân và du khách đi lại thuận tiện nhưng bên cạnh đó có thể nói giao thông cũng là một trong những bất lợi lớn nhất cho quá trình phát triển kinh tế - xã hội và du lịch

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

của huyện. Cơ sở hạ tầng chưa được nhà nước đầu tư một cách triệt để, theo như hiện tại thì số lượng các tàu cao tốc ra đảo vẫn còn là những con số rất nhỏ 3,4 chiếc với sức chứa là 150 – 170 người/ 1 chiếc. Hơn nữa trạm kiểm soát vé cũng như ban quản lý cảng Lý Sơn chưa được thành lập nên vấn đề quay trở lại đất liền của du khách thường gặp nhiều khó khăn.

- Do đặc thù là hoạt động kinh doanh du lịch mới được chú trọng trong cơ cấu phát triển kinh tế của Huyện, du lịch bước đầu phát triển nhưng chủ yếu mang tính tự phát. Mặt khác, du lịch là một lĩnh vực hấp dẫn nên có nhiều ngành nhiều cấp tham gia vào hoạt động du lịch trên địa bàn Huyện. Phòng Văn hóa Thông tin được thành lập, dù không ngừng được hoàn thiện nhưng đến nay bộ máy tổ chức còn thiếu, chưa phát huy được đầy đủ các chức năng nhiệm vụ được giao, sự phối hợp trong hoạt động với các cơ quan hữu quan còn chưa đầy đủ.

- Thực tế hiện nay cho thấy, loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn còn mang tính chất địa phương, manh mún, nhỏ lẻ và tự phát.

- Ý thức của người dân và bảo vệ môi trường chưa cao. Trước hết phải kể đến việc cộng đồng địa phương tại đảo sinh sống bằng nghề biển, nên hàng ngày có rất nhiều người dân đi vớt rong mơ về phơi khô và bán lại, việc khai thác triệt để nguồn tài nguyên này là làm cho tài nguyên biển đảo Lý Sơn gần như cạn kiệt và mất đi lớp thảm thực vật mà trước đây Lý Sơn được coi là nơi có các hệ sinh thái và đa dạng sinh học biển cao. Các nguồn gen của các sinh vật biển quý hiếm cũng bị người dân dùng các loại thuốc nổ khai thác cạn kiệt. Ý thức bảo vệ môi trường của người dân chưa được cao, vì sống gần biển nên tất cả các chất thải sinh hoạt hay các rác thải từ hoạt động sinh hoạt hằng ngày đều được xả ra. Năm 2006 tỉnh Quảng Ngãi đã đầu tư xây dựng bãi xử lý rác thải sinh hoạt cho huyện đảo Lý Sơn nhưng tháng 9/2009, cơn bão số 9 tràn về san bằng bãi xử lý này. Do vậy 3 năm nay người dân Lý Sơn trên đảo hàng ngày đành mang rác thải ra đổ thẳng xuống biển.

- Loại hình du lịch homestay mới chỉ được triển khai tại Lý Sơn trong thời gian gần đây, nhưng các cơ sở chính quyền và công ty du lịch chưa có biện pháp để nâng cao hiểu biết về làm du lịch cho người dân địa phương.

- Công tác marketing chưa được triển khai toàn diện, hoạt động quảng bá không cao nên các nhà đầu tư không thấy được những lợi thế sẵn có của Lý Sơn nên họ dè dặt như rất hoang mang và không muốn đầu tư. Chính vì không có

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

chiến lược phát triển và quảng bá rộng khắp, nên Lý Sơn đã bỏ qua rất nhiều cơ hội có thể phát triển, Lý Sơn hiện như một nàng công chúa ngủ quên mới được đánh thức, nhưng vẫn còn “ngái ngủ”, nên hoạt động xúc tiến quảng bá, marketing đối với Lý Sơn thời gian này là rất cần thiết.

- Các cơ sở lưu trú tại Lý Sơn chưa có nhiều và vẫn chưa đáp ứng được nhu cầu của du khách. Vừa qua thời gian diễn ra lễ khao lề thế lính Hoàng Sa tại Lý Sơn nhu cầu của du khách tham gia loại hình du lịch homestay là rất cao, một phần là du khách muốn tìm hiểu về nguồn gốc lễ hội thông qua cộng đồng địa phương, phần khác là vì các cơ sở lưu trú như khách sạn nhà nghỉ tại Lý Sơn không đủ để đáp ứng nhu cầu của du khách trong dịp đại lễ.

- Nguồn nhân lực tại Lý Sơn vẫn còn rất ít, chưa đáp ứng được nhu cầu của du khách.

Tiểu kết chương 2

Chương 2 khóa luận đã đi vào trình bày khái quát về đảo Lý Sơn, các điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay: điều kiện tài nguyên như tài nguyên du lịch tự nhiên và tài nguyên du lịch nhân văn, điều kiện về cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật của huyện đảo Lý Sơn, điều kiện về sự hỗ trợ của các chủ thể tham gia vào loại hình du lịch homestay. Qua đó đánh giá những thuận lợi và khó khăn trong điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay.

CHƯƠNG 3

ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP NHẪM KHAI THÁC HIỆU QUẢ CÁC ĐIỀU KIỆN PHÁT TRIỂN LOẠI HÌNH DU LỊCH HOMESTAY TẠI HUYỆN ĐẢO LÝ SƠN - TỈNH QUẢNG NGÃI

3.1. Định hướng phát triển du lịch và du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn

3.1.1. Định hướng phát triển du lịch của tỉnh Quảng Ngãi

Cùng với sự nghiệp đổi mới của đất nước hơn 20 năm qua, ngành du lịch đã có nhiều tiến bộ và đạt được những thành tựu đáng ghi nhận. Những chỉ tiêu về khách, thu nhập, tỷ trọng GDP và việc làm đã khẳng định vai trò của ngành du lịch trong nền kinh tế quốc dân. Không thể phủ nhận, ngành du lịch đã góp phần quan trọng vào tăng trưởng kinh tế, xóa đói, giảm nghèo, đảm bảo an sinh xã hội, bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa, bảo vệ môi trường và giữ vững an ninh, quốc phòng của đất nước nói chung và của Tỉnh Quảng Ngãi nói riêng.

3.1.1.1. Các tính toán dự báo cho một số chỉ tiêu phát triển du lịch Quảng Ngãi năm 2000 - 2020

Bảng 3.1. Dự báo khách du lịch đến Quảng Ngãi thời kỳ 2000 - 2020

Loại khách	Hạng mục	2000	2005	2010	2020
Quốc tế	Tổng số lượt khách (<i>nghìn</i>)	5	18	45	150
	Ngày lưu trú trung bình (<i>ngày</i>)	1,6	2,0	2,5	3,0
	Tổng số ngày khách (<i>nghìn</i>)	8,0	36	112,5	450
Nội địa	Tổng số lượt khách (<i>nghìn</i>)	86	200	320	730
	Ngày lưu trú trung bình (<i>ngày</i>)	1,2	1,4	1,7	2,0
	Tổng số ngày khách (<i>nghìn</i>)	103	280	544	1.460

(Nguồn: Viện Nghiên cứu phát triển du lịch)

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Bảng 3.2. Dự báo nhu cầu khách sạn Quảng Ngãi đến năm 2020

(Đơn vị tính: Phòng)

Nhu cầu cho từng đối tượng khách du lịch	2000	2005	2010	2020
Nhu cầu cho khách quốc tế	30	90	260	950
Nhu cầu cho khách nội địa	210	460	710	1.550
Tổng cộng	240	550	970	2.500

(Nguồn: Viện Nghiên cứu phát triển du lịch)

Bảng 3.3. Dự báo nhu cầu lao động trong du lịch tỉnh Quảng Ngãi đến 2020

(Đơn vị: Nghìn người)

Loại lao động	2000	2005	2010	2020
Lao động trực tiếp trong du lịch	0,48	1,10	1,94	11,00
Lao động gián tiếp ngoài xã hội	1,06	2,42	4,27	11,00
Tổng cộng	1,54	3,52	6,21	16,00

(Nguồn: Viện Nghiên cứu phát triển du lịch)

Bảng 3.4. Dự báo doanh thu từ du lịch Quảng Ngãi đến năm 2020

(Đơn vị: Triệu USD)

Loại doanh thu	2000	2005	2010	2020
Doanh thu từ khách du lịch	0,320	1,800	7,88	45,0
Doanh thu từ khách du lịch	1,442	4,200	10,88	36,5
Tổng cộng	1,762	6,000	18,76	81,5

(Nguồn: Viện Nghiên cứu phát triển du lịch)

**Bảng 3.5. Dự báo cơ cấu chỉ tiêu khách du lịch đến Quảng Ngãi
thời kỳ 2000 - 2020**

Loại dịch vụ	2000		2005		2010		2020	
	Tỉ lệ (%)	Giá trị (triệu USD)	Tỉ lệ (%)	Giá trị (triệu USD)	Tỉ lệ (%)	Giá trị (triệu USD)	Tỉ lệ (%)	Giá trị (triệu USD)
Lưu trú và ăn uống	65	1,145	55	3,300	45	8,442	38	30,970

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Vận chuyển du lịch	10	0,176	12	0,720	14	2,626	14	11,410
Hàng hóa lưu niệm	15	0,265	18	1,080	22	4,127	25	20,375
Dịch vụ khác	10	0,176	15	0,900	19	3,565	23	18,745
Tổng cộng	100	1,762	100	6,000	100	18,760	100	81,500

(Nguồn: Viện Nghiên cứu phát triển du lịch)

3.1.1.2. Định hướng phát triển thị trường

Sản phẩm du lịch của Quảng Ngãi gồm có:

- Tắm biển: Sa Huỳnh, Mỹ Khê...
- Tham quan các di tích văn hóa (Sa Huỳnh, Chăm Pa), di tích lịch sử, cách mạng.
- Du lịch lễ hội, tín ngưỡng...
- Tham quan đảo Lý Sơn
- Các hoạt động ngoài trời (thể thao, dã ngoại...)

❖ **Định hướng phát triển du lịch theo lãnh thổ**

➤ **Định hướng phát triển không gian du lịch**

Các trục không gian thuận lợi, và ưu tiên phát triển du lịch dựa theo quốc lộ 1A, quốc lộ 24A, 24B. Tuy nhiên hướng phát triển tập trung chủ yếu từ thị xã Quảng Ngãi theo quốc lộ 24B về phía Đông Bắc, từ Sa Huỳnh qua Đức Phổ theo quốc lộ 24A sang phía Tây Nam là những khu vực có mật độ di tích lịch sử cách mạng tương tập trung, nhiều điểm cảnh quan hấp dẫn và bãi biển đẹp.

✓ **Điểm du lịch**

Điểm du lịch có ý nghĩa quốc gia, vùng của Quảng Ngãi bao gồm: Khu nghỉ mát tắm biển Mỹ Khê, khu nghỉ mát tắm biển Sa Huỳnh, điểm tham quan thành cổ Châu Sa, điểm tham quan, vịnh cảnh núi Thiên Ấn và chùa Thiên Ấn, nhà tưởng niệm Bác Phạm Văn Đồng, điểm tham quan di tích Lịch sử - Cách mạng Ba Tơ, khu chứng tích Sơn Mỹ.

Điểm du lịch có ý nghĩa địa phương, khu vực: Khu chùa Ông và di tích lễ hội Nghinh Ông, khu di tích chiến thắng Vạn Tường, điểm tham quan Chùa

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Hang, khu vui chơi giải trí Thác Trắng. Ngoài những điểm du lịch trên, Quảng Ngãi còn có những điểm tham quan có khả năng thu hút khách như: Đập thủy điện Thạch Nham, nhà lưu niệm Nguyễn Nghiêm, chiến thắng Bình Giã, di tích núi Phú Thọ và Cổ Lũy Cô Thôn, di tích địa đạo Đàm Toái - Bình Châu, di tích khởi nghĩa Trà Bồng, đền thờ, mộ Bùi Tá Hán, di tích huyện đường Đức Phổ, di tích mộ Trần Cẩm, chùa Trang Sơn, Thanh Sơn, cảnh quan và hệ sinh thái vùng cát ven biển Đức Minh...

✓ *Cụm du lịch:*

- **Cụm du lịch trung tâm thị xã Quảng Ngãi và phụ cận**

Bao gồm lãnh thổ thị xã Quảng Ngãi, một phần huyện Trà Bồng, Tư Nghĩa, Châu Ô, Tịnh Khê và huyện đảo Lý Sơn. Tài nguyên du lịch của cụm nổi trội là: Khu bãi tắm Mỹ Khê, chứng tích Sơn Mỹ, Chùa Thiên Ân, thành cổ Châu Sa, Chùa Hang và điểm cảnh quan Thạch Nham v.v... Chính vì vậy sản phẩm du lịch của cụm Trung tâm rất phong phú gồm: Nghỉ mát tắm biển, vui chơi giải trí, tham quan phong cảnh, các di tích văn hóa, lịch sử, di tích cách mạng, lễ hội., hội nghị hội thảo...

Các hướng khai thác chủ yếu: du lịch nghỉ mát tắm biển, du lịch vui chơi giải trí cuối tuần, du lịch hội nghị, hội thảo, du lịch tham quan, nghiên cứu...

- **Cụm du lịch phía Nam (Đức Phổ, Sa Huỳnh và phụ cận)**

Giới hạn không gian lãnh thổ của cụm tập trung ở phần phía Nam huyện Đức Phổ và chạy dọc theo quốc lộ 1A. Điểm du lịch nổi bật của cụm là bãi tắm Sa Huỳnh và di chỉ văn hóa Sa Huỳnh với loại hình du lịch nghỉ mát tắm biển kết hợp văn hóa - lịch sử.

Các hướng khai thác chủ yếu: du lịch quá cảnh (transit), du lịch nghỉ mát tắm biển, du lịch tham quan nghiên cứu...

- **Cụm du lịch Đông Bắc (Vạn Tường và phụ cận)**

Là cụm du lịch biển và du lịch Văn hóa - Lịch sử - Cách Mạng. Ý nghĩa của cụm du lịch này là đáp ứng nhu cầu phát triển của khu công nghiệp Dung Quất và thành phố Vạn Tường.

Hướng khai thác chủ yếu: nghỉ mát tắm biển, tham quan, vui chơi giải trí...

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Các điểm du lịch chủ yếu của cụm gồm: Khu công nghiệp Dung Quất, bãi tắm Vạn Tường, di tích chiến thắng Vạn Tường, chứng tích Bình Hòa, địa đạo Đàm Toái - Bình Châu. Trung tâm du lịch của cụm là thành phố Vạn Tường.

- Cụm du lịch phía Tây Nam (Ba Tơ và phụ cận):

Không gian du lịch của cụm gồm phần lãnh thổ của huyện Ba Tơ, huyện Minh Long, trung tâm du lịch cụm là thị trấn Ba Tơ.

Các điểm du lịch của cụm là: Khu di tích du kích Ba Tơ, Bảo tàng Cách Mạng Ba Tơ (của huyện Ba Tơ) và khu cảnh quan thác trắng (của huyện Minh Long).

Các hướng khai thác chủ yếu: Du lịch văn hóa (tham quan di tích, làng nghề...), du lịch sinh thái (tham quan, thể thao, cắm trại...)

- ✓ *Tuyến du lịch:*

- Các tuyến du lịch nội tỉnh:

+ Tuyến du lịch đường bộ

Tuyến du lịch thị xã Quảng Ngãi - Mỹ Khê - Vạn Tường

Tuyến du lịch thị xã Quảng Ngãi - Mộ Đức - Ba Tơ - Minh Long - Nghĩa Hành.

Tuyến du lịch thị xã Quảng Ngãi - Đức Phổ - Sa Huỳnh

+ Tuyến du lịch đường thủy:

Chủ yếu khai thác các tiềm năng du lịch ở đảo Lý Sơn. Có thể sử dụng hai điểm xuất phát từ đất liền là Mỹ Khê và Sa Huỳnh tạo thành các tuyến du lịch chính sau:

Tuyến thị xã Quảng Ngãi - Mỹ Khê - Lý Sơn

Tuyến Sa Huỳnh - Lý Sơn

Tuyến Thành phố Vạn Tường - Lý Sơn

Tuyến Quảng Ngãi - Thạch Nham; Quảng Ngãi - Cửa Đại dọc sông Trà Khúc

+ Tuyến du lịch liên tỉnh:

Phát triển du lịch ngoại tỉnh, liên khu vực của Quảng Ngãi cùng dựa trên tuyến du lịch xuyên Việt bao gồm:

Tuyến thị xã Quảng Ngãi - Tam Kỳ - Đà Nẵng.

Tuyến thị xã Quảng Ngãi - Quy Nhơn - Nha Trang.

Tuyến Nha Trang - Quy Nhơn - Sa Huỳnh - Đà Nẵng: Là tuyến du lịch quá cảnh.

Tuyến thị xã Quảng Ngãi - Ba Tơ - Kon Tum.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Các tuyến du lịch liên tỉnh có chức năng đưa đón khách Quảng Ngãi đi du lịch các tỉnh khác trong khu vực và thu hút khách ngoại tỉnh đến với các điểm tham quan trong tỉnh.

3.1.1.3. Định hướng đầu tư phát triển du lịch

- Phát triển hệ thống các cơ sở lưu trú và công trình dịch vụ du lịch
- Phát triển hệ thống các công trình vui chơi giải trí
- Tôn tạo các di tích văn hóa - lịch sử phục vụ du lịch
- Nâng cao trình độ quản lý và nghiệp vụ du lịch cho cán bộ và lao động

trong ngành du lịch.

3.1.2. Định hướng phát triển du lịch homestay của huyện đảo Lý Sơn

3.1.2.1. Định hướng phát triển du lịch huyện đảo Lý Sơn đến năm 2015

Các dự án công trình tập trung đầu tư đến năm 2015

- Về khách du lịch dự báo đến năm 2015 đạt khoảng 38.228 lượt khách trong đó khách quốc tế đạt khoảng 765 lượt khách, chiếm 2% tổng lượt khách. doanh thu ước khoảng 22.936800.000đ.

- Nhu cầu về nguồn nhân lực khoảng 1.000 người trong đó lao động trực tiếp 200 người, lao động gián tiếp 800 người.

- Xây thêm công trình phụ tại các điểm du lịch Chùa Hang, Đình Làng An Hải.

- Xây dựng tuyến đường giao thông đến các điểm tham quan du lịch để khách du lịch có thể thuận lợi hơn trong việc di chuyển đến điểm du lịch.

- Đầu tư xây dựng cơ sở lưu trú cho loại hình du lịch homestay, để có thể đáp ứng nhu cầu của du khách trong thời gian sắp tới. Thu hút vốn đầu tư từ các Tỉnh lân cận và các doanh nghiệp du lịch.

- Đầu tư thêm cho phương tiện vận chuyển. Lý Sơn sẽ đầu tư thêm 02 xe khách để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của du khách. Và sẽ đóng thêm 01 tàu cao tốc với sức chứa 100 khách để có thể vận chuyển khách du lịch đến với đảo.

- Đầu tư phục chế các hiện vật hiện có tại các điểm tham quan như: Bộ xương cá ông ở Lăng Tân.

- Tiếp tục củng cố bộ máy phát triển nguồn nhân lực cho du lịch, ngoài các nguồn nhân lực hiện đã có tại Lý Sơn thì huyện triển khai đào tạo các nguồn nhân lực còn non trẻ, để tham gia phục vụ du lịch. Có chính sách

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

khuyến khích các nguồn nhân lực học các chuyên ngành du lịch quay về huyện làm việc.

- Mở các khóa học đào tạo nghiệp vụ về loại hình du lịch homestay cho cộng đồng địa phương, để họ ngày một chuyên nghiệp hơn trong nghiệp đón và phục vụ khách.

- Xây dựng và mở rộng các dịch vụ hỗ trợ cho du lịch. Xây dựng các cửa hàng chuyên phục vụ cho cộng đồng địa phương và khách du lịch, các cửa hàng quà lưu niệm, các dịch vụ bổ sung, các khu vui chơi giải trí tại huyện...

Sự chọn lựa các dịch vụ du lịch để định hướng phát triển, có vai trò rất quan trọng trong việc xác định các điểm du lịch và khai thác các tài nguyên du lịch sao cho phù hợp với đặc điểm tài nguyên, xu hướng và mục tiêu phát triển bền vững loại hình du lịch homestay. Với loại hình du lịch homestay thì huyện đảo Lý Sơn có những điều kiện cần và đủ để hình thành và phát triển loại hình du lịch này.

3.1.2.2. Định hướng phát triển loại hình du lịch homestay

Nhận thấy được vai trò của du lịch đối với nền kinh tế của huyện nên các Ban ngành đã tham gia vào lập kế hoạch, định hướng cho du lịch huyện đảo Lý Sơn có thể phát triển bền vững hơn trong loại hình du lịch homestay.

a) Phòng Văn hoá và thông tin

Tham mưu cho UBND huyện điều chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển du lịch homestay tại đảo Lý Sơn. Quản lý và tổ chức thực hiện tốt quy hoạch đã được duyệt, chủ trì phối hợp cùng các phòng ban có liên quan khảo sát lập quy hoạch một số khu du lịch trọng điểm, cơ sở lưu trú trọng tâm.

Hướng dẫn cho các đơn vị kinh doanh dịch vụ du lịch, cộng đồng địa phương tham gia vào hoạt động du lịch homestay thực hiện đúng các quy định của luật du lịch.

Hoàn thành việc phân loại di sản văn hoá theo luật di sản, lập hồ sơ đề nghị công nhận cho các di tích lịch sử - văn hoá, danh lam thắng cảnh khi có đủ điều kiện để tăng thêm sức hấp dẫn cho điểm du lịch.

Dự kiến đầu tư tôn tạo, nâng cấp các di tích. Có các kế hoạch đầu tư và tôn tạo nâng cấp các di tích lịch sử. Các điểm du lịch nổi tiếng và đẹp thì nên thu phí để có thể dùng vào việc tôn tạo di tích.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Phối hợp với phòng nội vụ tuyển chọn, đào tạo thuyết minh viên, hướng dẫn viên để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của du khách. Đào tạo cộng đồng địa phương để họ có thể trở thành một hướng dẫn viên nhiệt tình trong việc đón và phục vụ khách trong thời gian khách du lịch lưu trú tại nhà họ.

Chủ trì phối hợp với các xã duy trì và phát triển các lễ hội, tạo điều kiện để các tổ chức tôn giáo nâng cấp, tôn tạo một số cơ sở tôn giáo theo qui định của Đảng và Nhà nước gắn với khai thác du lịch cảnh quan - văn hoá tâm linh, cội nguồn. Đáp ứng nhu cầu tìm hiểu và lịch sử văn hóa của loại hình du lịch homestay.

b) Phòng Tài chính – Kế hoạch

Tham mưu cho UBND huyện bố trí kinh phí đầu tư cơ sở hạ tầng du lịch, cho công tác tuyên truyền, quảng bá, công tác đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực. Hàng năm bố trí kinh phí để thực hiện kế hoạch này và đảm bảo hoạt động của ban chỉ đạo du lịch.

c) Phòng nội vụ Lao động, Thương binh và Xã hội

Chủ trì triển khai thực hiện phương án xoá tệ nạn xã hội trên địa bàn huyện.

Phối hợp với Phòng Văn hoá và Thông tin và các ngành cấp trên trong công tác đào tạo nguồn lao động phục vụ du lịch, nghiên cứu xây dựng mô hình tổ chức gắn với cải cách hành chính phù hợp, tăng cường năng lực quản lý nhà nước về du lịch.

d) Phòng Tài nguyên - Môi trường

Phối hợp với các xã thực hiện quản lý và sử đất đúng mục đích, có kế hoạch và biện pháp bảo vệ môi trường.

Thường xuyên giám sát tác động môi trường tại các khu điểm du lịch, các di tích, danh lam thắng cảnh và cơ sở lưu trú, hướng dẫn kiểm tra các đơn vị kinh doanh du lịch thực hiện đúng qui chế bảo vệ môi trường trong lĩnh vực du lịch theo các qui định của luật bảo vệ môi trường.

e) Ban quản lý cảng và hợp tác xã vận tải

Kế hoạch dự án phát triển giao thông đường thủy theo các tuyến: Mở rộng các tuyến giao thông đường thủy để có thể đa dạng hóa trong các tour du lịch Tỉnh Quảng Ngãi, như các tuyến Lý Sơn - Dung Quất, Lý Sơn - Sa Huỳnh. Và

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

tăng cường biện pháp đảm bảo an toàn cho khách du lịch khi tham gia giao thông đường thủy.

f) Ban quản lý dự án đầu tư và xây dựng

Phối hợp với các phòng ban có liên quan hướng dẫn các chủ đầu tư thực hiện các dự án đầu tư du lịch theo đúng quy hoạch và quy định.

g) Công an huyện

Thực hiện các biện pháp đảm bảo an ninh trật tự và đảm bảo an toàn cho du khách.

Thực hiện đơn giản hoá các thủ tục kiểm tra, quản lý, tạo điều kiện thuận lợi cho du lịch phát triển.

Hướng dẫn kiểm tra các đơn vị kinh doanh du lịch bảo đảm an toàn phòng cháy, chữa cháy. Phối hợp với đội kiểm tra liên ngành 814 của huyện thanh tra, kiểm tra các cơ sở lưu trú và các dịch vụ kinh doanh du lịch.

h) UBND các xã

Phối hợp với các ngành thực hiện tốt công tác đền bù, giải toả, hỗ trợ tái định cư, tạo thuận lợi cho các doanh nghiệp đầu tư thực hiện các dự án phát triển du lịch homestay theo chủ trương chính sách của nhà nước. Phối hợp chặt chẽ, đồng bộ trong quản lý nhà nước về đất đai, bảo vệ môi trường, cảnh quan, văn hoá an ninh trật tự tại các cơ sở kinh doanh du lịch theo qui định của nhà nước, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình đầu tư xây dựng và hoạt động của các doanh nghiệp kinh doanh du lịch trên địa bàn huyện.

Từ khi có chương trình chỉ đạo về phát triển du lịch homestay chi bộ văn hoá và thông tin đã không ngừng học tập nâng cao trình độ chuyên môn, có nhận thức đúng đắn của việc phát triển du lịch. Mặt khác còn tuyên truyền, vận động nhân dân làm du lịch, bảo vệ cảnh quan môi trường.

Đồng chí bí thư đã chỉ đạo chi bộ Văn hoá và thông tin thực hiện theo sự phân công trong chương trình: Tham mưu giúp ban trong việc chỉ đạo, và điều hành các hoạt động nhằm thực hiện các giải pháp và phát triển du lịch, phối hợp với các ngành địa phương xây dựng các sản phẩm du lịch sẵn có, phối hợp các sở, ngành chức năng, các phòng ban, UBND 03 xã lập hồ sơ bảo tồn tôn tạo các di tích, danh lam thắng cảnh, gắn với đầu tư cơ sở hạ tầng vào các điểm tham quan du lịch, các di tích lịch sử - văn hoá trong huyện. Tìm hiểu xây dựng hoàn chỉnh nguồn gốc, xuất xứ về lễ hội, hoành phi câu đối ở các điểm du lịch.

3.2. Giải pháp nhằm khai thác hiệu quả các điều kiện phát triển du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn

3.2.1. Giải pháp về cơ chế chính sách, tổ chức quản lý

Huyện cần có chính sách ưu đãi đối với việc vay vốn cho các hộ gia đình có nhu cầu tham gia vào hoạt động du lịch homestay và muốn vay vốn để xây dựng cơ sở vật chất cho hoạt động du lịch homestay.

Các chính sách hỗ trợ người dân về cơ sở vật chất phục vụ và có chính sách phát triển đồng đều giữa các hộ gia đình trong huyện để tất cả người dân đều có cơ hội tham gia vào hoạt động du lịch homestay

Thực tế hiện nay cho thấy, loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn còn mang tính chất địa phương, manh mún, nhỏ lẻ và tự phát. Để hoạt động du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn thực sự phát triển thì điều nhất thiết phải làm hiện nay là hoàn thiện về ban quản lý, đẩy mạnh hoạt động ban quản lý, thực hiện chế độ báo cáo thường xuyên.

Có công tác kiểm tra và hoàn thiện về điều kiện cơ sở vật chất của các hộ gia đình làm dịch vụ đón khách và phục vụ khách, trước khi loại hình du lịch này đi vào hoạt động.

Ngoài ra nên tổ chức giúp đỡ các hộ thiếu trang thiết bị, hỗ trợ và dạy cho các chủ hộ để có thể chuyển sang cung cấp các dịch vụ khác như: làm hàng thủ công mỹ nghệ, cung cấp nguồn thực phẩm...

Phối hợp với các ban ngành, đoàn thể tuyên truyền vận động các hộ gia đình kinh doanh dịch vụ du lịch tham gia thực hiện ký cam kết giữ gìn an ninh trật tự và thực hiện nếp sống văn minh, văn hóa.

Cần tổ chức các cuộc giao ban giữa lực lượng an ninh trật tự với UBND huyện, trạm công an và Ban quản lý để có biện pháp giải quyết kịp thời đối với các tình huống có thể xảy ra, đồng thời cũng rút ra những kinh nghiệm trong công tác quản lý, chỉ đạo và đặt ra những phương hướng, nhiệm vụ cho công tác xây dựng và phát triển mô hình du lịch homestay tại huyện.

Xúc tiến các chương trình đào tạo và bồi dưỡng nhân viên, cán bộ quản lý của các cơ sở du lịch, khách sạn trên phạm vi toàn huyện, phù hợp với nội dung, chương trình và kế hoạch đào tạo trong phạm vi cả nước.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Cử cán bộ đi đào tạo nghiệp vụ về quản lý và kinh để nâng cao trình độ quản lý và đưa du lịch huyện từng bước hội nhập vào hoạt động du lịch của toàn Tỉnh và các Tỉnh trong khu vực.

Du lịch homestay cũng là một loại hình du lịch bảo vệ môi trường. Việc làm vô cùng cần thiết đối với các hãng lữ hành là nâng cao ý thức của các thành phần khách du lịch mà công ty đang khai thác. Ngày nay, du lịch không đơn thuần chỉ là tham quan, khám phá những cảnh đẹp của nơi du khách đến mà du khách còn có thể hòa mình vào thiên nhiên, bảo vệ thiên nhiên như chính người dân bản địa nơi đây. Trước khi áp dụng loại hình du lịch này các cơ quan quản lý nhà nước và công ty lữ hành cần có những chính sách nhằm giáo dục ý thức của người dân trước khi đi vào khai thác điểm du lịch ấy.

3.2.2. Giải pháp về quy hoạch, đầu tư

Trên cơ sở những định hướng về tổ chức không gian phát triển du lịch cần phải có kế hoạch xây dựng quy hoạch chi tiết và xây dựng các dự án khả thi ở những cụm, điểm du lịch trọng điểm, làm căn cứ xem xét các dự án ưu tiên đầu tư để có kế hoạch huy động vốn thực hiện cho từng giai đoạn.

Sau khi dự án quy hoạch tổng thể được Ủy ban Nhân dân Tỉnh phê duyệt, trong giai đoạn trước mắt khi chưa có điều kiện lập dự án khả thi và đầu tư tại các khu điểm du lịch đã xác định thì cần có biện pháp để ngăn chặn việc xây dựng trái phép, lấn chiếm làm ảnh hưởng đến quỹ đất, làm xuống cấp tài nguyên và môi trường du lịch, đặc biệt ở các khu vực trọng điểm ưu tiên đầu tư phát triển du lịch.

Việc đầu tư và quy hoạch khu điểm du lịch cũng là một trong những yếu tố làm nên sự phát triển của du lịch homestay. Hầu như đối với loại hình du lịch homestay thì việc xây dựng các công trình kiến trúc là vấn đề quyết định sự tồn tại của loại hình du lịch. Vì thế, nếu kịp thời bảo tồn và tôn tạo phát triển những nét kiến trúc riêng biệt mang tính truyền thống thì sẽ tạo ra sức hấp dẫn với du khách. Các cơ quan chuyên môn của huyện cần tạo điều kiện giúp đỡ địa phương xây dựng quy hoạch không gian và đưa ra mẫu kiến trúc truyền thống phù hợp.

3.2.3. Giải pháp về cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật và dịch vụ du lịch

Để mô hình du lịch homestay tiến hành thuận lợi trong chiến lược phát triển kinh tế xã hội của địa phương, cần thiết phải đưa hoạt động du lịch thành

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

một trong những nội dung chính, đồng thời cần thiết phải xác định vị trí của hoạt động du lịch đối với việc giải quyết các vấn đề về kinh tế, xóa đói giảm nghèo và phát triển bền vững của địa phương, trên cơ sở đó mà xây dựng cơ sở hạ tầng giao thông, điện nước, vệ sinh môi trường, đảm bảo môi trường du lịch tốt phục vụ du khách.

UBND huyện cần ưu tiên đầu tư cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật – kỹ thuật du lịch cho nhân dân địa phương, tạo điều kiện thuận lợi cho nhu cầu đi lại của người dân và du khách, đồng thời cũng nâng cao trình độ và năng lực làm việc của đội ngũ cán bộ và nhân dân. Một vấn đề cũng cần phải triển khai ngay đó là cho xây dựng đồng bộ các công trình vệ sinh công cộng đạt tiêu chuẩn chất lượng tại các điểm du lịch và các hộ gia đình trong dự án. Huyện cũng cần tổ chức các đợt thanh tra, kiểm tra vào quá trình phục vụ khách.

Huyện cần có chính sách trong việc vay vốn ưu đãi cho các hộ gia đình tại huyện có nhu cầu xây dựng các cơ sở vật chất kỹ thuật cho mô hình du lịch homestay. Do hạn chế về vốn nên việc đầu tư của một số hộ gia đình còn nhỏ lẻ, thiếu đồng bộ không đáp ứng được nhu cầu của du khách làm mất cảnh quan môi trường.

Ngoài việc đầu tư và xây dựng các công trình phúc lợi xã hội, công trình văn hóa, huyện đảo Lý Sơn cần nâng cao chất lượng các cơ sở y tế sao cho đủ năng lực làm tốt việc chăm sóc sức khỏe cho nhân dân địa phương và du khách.

Tập trung giải quyết và đầu tư cải tạo nâng cấp hệ thống cung cấp nước sạch và hệ thống xử lý chất thải ở huyện đảo, đặc biệt quan tâm đến các khu, điểm du lịch.

Ưu tiên nâng cấp các tuyến đường, hệ thống cung cấp điện, hệ thống cung cấp nước, các cơ sở dịch vụ bưu chính viễn thông đến các điểm du lịch du lịch đã được quy hoạch phát triển du lịch.

Kết hợp với Trung ương triển khai nhanh việc đầu tư nâng cấp các tuyến đường quốc lộ, tỉnh lộ trên địa bàn Tỉnh để tạo ra không gian lưu thông và hành lang liên kết giữa thị xã và các huyện lân cận. Điều này cho phép tăng sự đa dạng hóa các sản phẩm du lịch của huyện đảo Lý Sơn và khai thác tốt các thị trường lớn trong khu vực lân cận.

3.2.5. Giải pháp về quảng bá, xúc tiến

Trong hoạt động du lịch, công tác quảng bá và xúc tiến có mục tiêu là

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

cung cấp những thông tin về tiềm năng du lịch giúp khách du lịch có những tin chính xác, kịp thời để có sự lựa chọn và thực hiện chuyến đi của mình được thuận tiện và có hiệu quả nhất, không chỉ khơi dậy niềm tự hào về truyền thống lịch sử và giá trị văn hóa dân tộc mà còn giáo dục ý thức bảo vệ môi trường, nâng cao nhận thức trách nhiệm của các cấp, các ngành, của cộng đồng dân cư và của khách tham quan đối với sự nghiệp phát triển du lịch.

Để đạt được hiệu quả cao trong quảng bá du lịch đòi hỏi cần có một chiến lược marketing chuyên nghiệp mà trước mắt, tỉnh và huyện cần xác định rõ những nội dung cần quảng bá đến khách và những lợi thế cũng như tiềm năng của huyện để có kết hoạch marketing phù hợp nhất. Cùng với đó là phải xác định các nguồn khách du lịch tiềm năng của loại hình du lịch homestay huyện đảo Lý Sơn. Việc xác định được các thị trường khách tiềm năng là cơ sở để đưa ra các chương trình du lịch cụ thể và hấp dẫn, chào bán ra thị trường.

Về giải pháp nhằm quảng bá các điều kiện về tài nguyên thiên nhiên và con người cũng như đời sống dân cư vùng đảo Lý Sơn, cần thực hiện bằng nhiều biện pháp, nhiều hướng khác nhau. Trước hết là quảng bá qua các phương tiện truyền thống thông qua phương tiện in ấn như tập gấp, tờ rơi, các loại đĩa CD, VCD, báo in... giới thiệu các điều kiện thuận lợi để phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn. Để những hình ảnh và loại hình du lịch homestay đến với du khách thì cần nâng cao công tác quảng bá qua các phương tiện thông tin đại chúng: radio, truyền hình, báo mạng điện tử... giới thiệu về loại hình du lịch homestay tại huyện. Để hoạt động du lịch tại đảo phát triển thì huyện cần phối hợp với tỉnh có các biện pháp nghiên cứu liên kết với các công ty quảng cáo, các báo cáo du lịch, tạp chí du lịch... Hiện nay, Lý Sơn đã làm các loại đĩa CD, VCD về du lịch Lý Sơn, và du lịch homestay để chiếu cho khách xem mỗi khi khách ngồi trên tàu cao tốc, với thời gian 1 tiếng khách du lịch hầu như được hiểu rõ hơn về các tiềm năng vốn có của Lý Sơn.

Quảng bá du lịch qua internet đang là biện pháp hiện đại và hiệu quả nhất. Hiện tại nội dung thông tin về du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn chỉ có trên một số trang website của thành phố và huyện như: <http://www.lyson.org> hoặc <http://quangngaitourist.com.vn> còn khá nghèo nàn, không được cập nhật liên tục và liên kết website còn ít. Vì vậy, trong thời gian tới cần được cập nhật liên tục hơn, có giao diện đẹp và hấp dẫn hơn. Bên cạnh đó huyện cũng cần bổ sung

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

các thông tin cần thiết, những nội dung mới để khách du lịch có thể dễ dàng tìm hiểu được thông tin du lịch của huyện hơn. Huyện cũng cần tổ chức các hội nghị, hội thảo, hội chợ du lịch để có điều kiện tuyên truyền, tiếp thị những sản phẩm du lịch đặc trưng của đảo Lý Sơn

3.2.6. Giải pháp về nhân lực

Con người là yếu tố quan trọng trong hoạt động du lịch. Nhìn chung du lịch đã thu hút sự quan tâm đối với cộng đồng địa phương, đặc biệt là xã An Vĩnh. Du lịch đã trở thành nguồn sống của họ. Tuy nhiên, sự tham gia của họ mới chỉ là tự phát là nhiều cho nên người dân thực hiện tốt các quy định trong khu du lịch, có lòng nhiệt tình hơn trong công việc, có thể áp dụng những hình thức sau:

- Giải pháp về giáo dục, đào tạo phát triển nguồn nhân lực

Thường xuyên tổ chức các lớp học nâng cao trình độ tay nghề của đội ngũ cán bộ nhân viên, hướng dẫn viên. Tổ chức các chuyến tham quan học tập, giao lưu. Tổ chức các lớp học giáo dục cho cộng đồng địa phương.

Mở các lớp bồi dưỡng, giáo dục về du lịch homestay cho: người dân (phương thức làm du lịch, thái độ với khách du lịch, nghiệp vụ tiếp đón khách du lịch,...), khách du lịch (môi trường, tôn trọng văn hóa bản địa của cộng đồng địa phương...), và cho tất cả những cá nhân, tập thể làm du lịch.

- Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực.

Hoạt động đào tạo nguồn nhân lực cho phát triển du lịch trước mắt cũng như lâu dài là nhiệm vụ có tính chiến lược. trọng tâm của công tác này là tập trung đào tạo bồi dưỡng nghiệp vụ nâng cao cho đội ngũ cán bộ nhân viên du lịch.

Phòng Văn hóa thông tin huyện Lý Sơn cần liên kết với các trường đại học, cao đẳng trong Tỉnh có đào tạo chuyên ngành du lịch để thường xuyên mở các lớp đào tạo hướng dẫn viên, cộng đồng địa phương để nâng cao nghiệp vụ đón và phục vụ khách. Đối với lực lượng hướng dẫn viên chuyên nghiệp khuyến khích nhân viên trong ngành tập trung đào tạo tại các trường, các cơ sở đào tạo chính quy đảm bảo chất lượng.

- Phát triển nhân lực với sự tham gia của cộng đồng địa phương

Cộng đồng địa phương đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc phát triển du lịch của địa phương. Nếu không có sự tham gia và hỗ trợ của cộng đồng

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

địa phương thì hoạt động du lịch khó có thể diễn ra được, nhất là đối với hoạt động du lịch homestay thì sự tham gia của cộng đồng địa phương là yếu tố quyết định đến sự hình thành và tạo nên thành công cho loại hình du lịch này. Do vậy, việc khai thác các giá trị văn hóa không chỉ hướng tới lợi ích của các doanh nghiệp lữ hành mà còn phải tính đến lợi ích của cộng đồng địa phương tại điểm du lịch. Điều đó có nghĩa là phải huy động cộng đồng địa phương tham gia vào hoạt động du lịch và bảo tồn các giá trị văn hóa của địa phương. Vì vậy, lôi kéo sự tham gia của cộng đồng địa phương vào hoạt động du lịch là một việc làm hết sức cần thiết.

Ban quản lý nên có chính sách thu phí các dịch vụ và các điểm tham quan du lịch tại đảo để Ban quản lý có thêm nguồn thu vào ngân sách của địa phương và dùng trong việc tôn tạo các điểm du lịch góp phần chỉ đạo công tác giữ gìn trật tự an ninh chính trị, an toàn xã hội và công tác giữ gìn cảnh quan môi trường, giữ gìn nguồn tài nguyên của địa phương. Từ đó, khuyến khích hơn nữa sự tham gia của cộng đồng địa phương vào hoạt động du lịch và nhận thức được những lợi ích có thể đạt được khi họ tham gia vào loại hình du lịch homestay.

Huyện Lý Sơn, ban quản lý dự án cũng cần xây dựng các chương trình du lịch có tính giáo dục về các giá trị đặc trưng của đảo về các giá trị văn hóa của địa phương để ngày càng nâng cao tri thức và lòng tôn trọng của cộng đồng địa phương đối với các di sản của họ, khuyến khích các hộ gia đình tham gia vào bảo vệ các di tích ở địa phương mình cũng như nét văn hóa truyền thống vốn có của dân tộc mình.

Và điều quan trọng là để có thể lôi kéo được cộng đồng địa phương vào phát triển hoạt động du lịch thì vấn đề được quan tâm đó là các cấp quản lý khi xây dựng các đề án phát triển nên tham khảo ý kiến của nhân dân, cho họ quyền làm chủ, để có được sự đồng thuận của họ. Vì nhân dân hơn ai hết là người trực tiếp đón và phục vụ khách nên đối với du lịch homestay thì sự tham gia đóng góp ý kiến của cộng đồng địa phương là rất cần thiết để phát triển bền vững bộ mặt cho đời sống nhân dân cũng như địa phương. Khi có sự tham gia của cộng đồng địa phương vào hoạt động du lịch thì sẽ hạn chế được phần nào những tác động tiêu cực mà hoạt động du lịch mang lại cho đời sống văn hóa – xã hội của cộng đồng địa phương, đồng thời thúc đẩy cho hoạt động du lịch ngày càng đạt được hiệu quả cao.

3.2.7. Một số giải pháp khác

3.2.7.1. Về vốn đầu tư phát triển

Tạo những cơ chế chính sách phù hợp với đặc điểm của địa phương nhằm khuyến khích, thu hút vốn đầu tư. Cần xem đầu tư trong nước là cơ bản, chú trọng thích đáng thu hút vốn đầu tư FDI.

Vốn đầu tư từ Ngân sách: Chỉ sử dụng để phát triển cơ sở hạ tầng trong các khu, điểm du lịch; nâng cấp các di tích lịch sử văn hóa, cách mạng. Tôn tạo và bảo vệ cảnh quan, tài nguyên môi trường du lịch. Nguồn vốn này bao gồm:

- Vốn đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng.
- Vốn tôn tạo, nâng cấp di tích (qua Phòng Văn hóa Thông tin).
- Vốn trích đóng góp ngân sách địa phương từ hoạt động du lịch (tái đầu tư).

Vốn các thành phần kinh tế: Sử dụng chủ yếu để xây dựng các sản phẩm du lịch, đầu tư xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch.

Vốn FDI: Chủ yếu để xây dựng các khu du lịch có quy mô lớn, đặc biệt ở các trọng điểm du lịch.

Để thu hút được vốn đầu tư cần nhanh chóng tổ chức thực hiện xây dựng các dự án khả thi, giới thiệu rộng rãi trong và ngoài nước, đồng thời xác lập kế hoạch cụ thể trình Chính phủ xem xét đầu tư từ Ngân sách để phát triển cơ sở hạ tầng và tôn tạo nâng cấp các di tích, cảnh quan môi trường... Việc sử dụng vốn đầu tư cần chú ý:

- Sử dụng có hiệu quả nguồn vốn thu hút từ bên ngoài:
 - + Đầu tư vào các lĩnh vực đem lại hiệu quả ngay với chu kỳ thu hồi vốn nhanh.
 - + Đầu tư vào các lĩnh vực mà xét về lâu dài sẽ tạo đà cho du lịch huyện đảo Lý Sơn phát triển, đem lại nguồn thu cho Ngân sách Nhà nước (thuế, lệ phí...) và lợi nhuận cho người lao động.
- Vốn của Nhà nước cần được sử dụng có hiệu quả, tránh đầu tư dàn trải, tạo ra môi trường kinh tế thuận lợi cho sự phát triển kinh tế - xã hội nói chung và du lịch nói riêng trên toàn địa bàn.
- Cần coi trọng phần vốn thu hồi qua sản xuất (khấu hao tài sản cố định) mà nhiều năm qua Nhà nước đã bỏ ra, chưa thu hồi về.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

+ Chú trọng đến ngành kinh doanh cơ sở lưu trú, ăn uống hoạt động kinh doanh này đạt hiệu quả cao.

Ưu tiên vốn đầu tư để xây dựng các khu vui chơi giải trí, các khu du lịch trọng điểm, nâng cấp các điểm tham quan du lịch. Để đáp ứng các nhu cầu ngày càng cao của du khách.

3.2.7.2. Giải pháp về đào tạo và nâng cao nhận thức của người dân

Con người là nhân tố quyết định của mọi sự phát triển. Vì vậy, cần phải có những giải pháp để sử dụng có hiệu quả và phát triển nguồn nhân lực cho du lịch. Việc đào tạo và nâng cao nhận thức được xem là yếu tố then chốt để cải thiện chất lượng dịch vụ, nâng cao hiệu quả quản lý và hoạt động kinh doanh của loại hình du lịch homestay. Đối với từng đối tượng cần phải xây dựng những chương trình đào tạo phù hợp thông qua việc điều tra, đánh giá nhu cầu đào tạo của địa phương.

Đối với cán bộ xã và các cán bộ trong phòng văn hóa và thông tin: Cán bộ xã và phòng văn hóa thông tin là những người quản lý du lịch homestay là những người trực tiếp nhất tham gia vào công tác quản lý hoạt động du lịch homestay và sự phát triển của loại hình du lịch này tại địa phương. Do đó cần triển khai kế hoạch bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên môn cho cán bộ phụ trách. Tập trung vào các hình thức đào tạo ngắn hạn và tham gia nghiên cứu loại hình du lịch homestay trong cả nước cũng như nước ngoài, phối hợp chặt chẽ với các viện nghiên cứu và các tổ chức tổ chức các khóa học đào tạo với các nội dung có tính thực tế và chuyên môn cao. Ngoài ra phòng văn hóa thông tin cần phải phối hợp với các trường đại học, cao đẳng trong tỉnh đào tạo về du lịch để phối hợp với họ mở các lớp bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ cho cán bộ công nhân viên hoạt động du lịch. Ngân sách đào tạo lấy từ ngân sách của huyện và từ quỹ du lịch. Bên cạnh đó cũng cần tổ chức các buổi gặp mặt, trao đổi kinh nghiệm trong công tác quản lý giữa các xã với cán bộ quản lý huyện và thành phố.

Đối với cộng đồng địa phương tham gia vào hoạt động du lịch homestay: Qua khảo sát cho thấy trình độ dân trí của người dân tại các xã tổ chức loại hình du lịch homestay tuy đã có nhiều thay đổi so với trước kia nhưng nếu so với mặt bằng chung ở cùng điểm du lịch khác của Việt Nam thì ở đây vẫn đang còn thấp. Trình độ chuyên môn nghiệp vụ chưa cao nên chất lượng dịch vụ có thể sẽ không đáp ứng được nhu cầu của du khách. Chính vì vậy, thành phố và huyện

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

cần tập trung mở các lớp đào tạo nghề cho các hộ trực tiếp tham gia vào hoạt động loại hình du lịch homestay và trực tiếp tham gia phục vụ khách. Hình thức chủ yếu là đào tạo các khóa học ngắn hạn, phối hợp chặt chẽ với các trường đại học, cao đẳng và các trung tâm dạy nghề để tổ chức các khóa học cho những người tham gia trực tiếp vào việc tiếp đón và phục vụ khách.

Ngoài ra cũng cần tập trung chủ yếu tập trung vào hoạt động nâng cao nhận thức về các vấn đề có liên quan đến hoạt động du lịch như hiểu biết về giá trị của tài nguyên và môi trường, hiểu biết xã hội, những kiến thức pháp luật có liên quan, mục đích của du lịch homestay, du lịch bền vững... hỗ trợ nâng cao nghiệp vụ đặc biệt là nghiệp vụ buồng, bếp và hướng dẫn viên du lịch, không chỉ có tác dụng khuyến khích sự tham gia của cộng đồng địa phương vào hoạt động du lịch và đem lại lợi ích kinh tế mà còn đáp ứng nhu cầu của khách muốn được tiếp xúc nhiều hơn với người dân và đời sống bản xứ, nâng cao chất lượng của các tour du lịch homestay. Trong chiến lược đào tạo cần từng bước đào tạo đội ngũ hướng dẫn viên là người dân bản địa tinh thông về nghiệp vụ du lịch, am hiểu về văn hóa dân tộc, giỏi về ngoại ngữ để phục vụ ngày càng tốt hơn nhu cầu của khách du lịch. Bên cạnh việc tổ chức các khóa đào tạo kỹ năng nghiệp vụ cho người dân, huyện cũng nên khuyến khích các hộ chuyên phục vụ khách, tổ chức các buổi gặp mặt trao đổi kinh nghiệm giữa các hộ ở các xã khác nhau có áp dụng loại hình du lịch homestay. Đây chính là hình thức đào tạo nhanh nhất và có hiệu quả nhất đối với đội ngũ phục vụ du lịch homestay tại huyện đảo.

3.2.7.3. Khai thác kết hợp với bảo vệ môi trường và tài nguyên

Du lịch là một ngành phát triển dựa vào tài nguyên là chính, trong đó bao gồm tài nguyên du lịch tự nhiên và tài nguyên du lịch nhân văn, do vậy để phát triển loại hình du lịch homestay thì vấn đề quan trọng được đặt ra là phải có biện pháp để vừa khai thác được nguồn tài nguyên phục vụ cho phát triển du lịch, vừa bảo vệ môi trường sinh thái và duy trì được bản sắc văn hóa vốn có của địa phương. Điều 13 của công ước về bảo vệ di sản văn hóa và tự nhiên thế giới đã khẳng định “ sự xuống cấp hoặc sự biến đổi một tài sản văn hóa và tự nhiên là một sự nghèo nàn di sản của tất cả các dân tộc trên thế giới”. Chính vì vậy, việc bảo tồn các giá trị này là vô cùng quan trọng không chỉ cho hoạt động du lịch mà còn cho cuộc sống của toàn thể nhân loại.

Trong các mô hình du lịch homestay trên thế giới cũng như tại Việt Nam

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

thì việc bảo vệ tài nguyên du lịch và môi trường luôn là một trong những các tiêu chí hàng đầu. Để phát triển hơn nữa hiệu quả của mô hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn cần có những biện pháp cụ thể cho vấn đề tài nguyên và môi trường như sau:

Trước mắt tỉnh và huyện cần có những biện pháp nhằm nâng cao nhận thức của cộng đồng địa phương về tài nguyên du lịch và môi trường thông qua chương trình giáo dục. Phối hợp với các ngành giáo dục đưa giáo dục môi trường vào các chương trình giáo dục phổ thông đồng thời với việc thường xuyên tổ chức các buổi họp cộng đồng. Nội dung giáo dục phải phù hợp với phong tục tập quán và lối sống văn hóa của người dân địa phương, sử dụng phương pháp đơn giản hóa ngôn ngữ và chuyển thể dạng ngôn ngữ mà người bình thường, dân trí thấp cũng có thể hiểu được cụ thể là:

- Nâng cao nhận thức của các đối tượng về các giá trị tài nguyên thiên nhiên, các hệ sinh thái tự nhiên, kho dự trữ thiên nhiên quý hiếm, bảo tồn những cảnh quan độc đáo, các loài đặc hữu của địa phương.

- Giáo dục một số kỹ năng bảo vệ môi trường như: phòng chống cháy rừng, bảo vệ các loài thú quý hiếm, những công việc cần làm khi có tình huống xấu xảy ra.

- Giáo dục về đạo đức môi trường và cách ứng xử thân thiện với môi trường cho cả người dân và khách du lịch.

Về phương pháp thực hiện, tùy theo trình độ hiểu biết của mỗi đối tượng khác nhau để có cách giáo dục cho phù hợp nhất. ví dụ, đối với học sinh có thể lồng ghép chương trình học với các hoạt động ngoại khóa về môi trường và các điểm du lịch, đối với cộng đồng địa phương thì phải chọn các phương pháp giáo dục truyền thống, hướng vào cộng đồng hay với khách du lịch, chúng ta có thể vừa giới thiệu cho khách vừa diễn giải về môi trường bằng ngôn ngữ của khách.

Ngoài ra, một biện pháp cần thực hiện ngay đó là xây dựng các thùng rác và nội quy bảo vệ môi trường và tôn trọng nền văn hóa bản địa trên các tuyến du lịch thuộc xã với nguyên tắc thân thiện với môi trường, cần có những giải pháp kỹ thuật có ý nghĩa quan trọng trong việc giảm thiểu nguồn rác thải và xử lý ô nhiễm môi trường.

- Quán triệt sâu sắc chỉ thị số 07 của thủ tướng chính phủ về việc tăng cường giữ trật tự, trị an và vệ sinh môi trường tại các điểm tham quan du lịch,

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

đồng thời bổ sung vào các chương trình du lịch homestay các hoạt động cụ thể như tạo điều kiện cho khách du lịch cùng nhân dân tham gia trồng cây lưu niệm, tham quan các khu vực có hệ động thực vật quý, hiếm, thu gom rác và vệ sinh làng, sửa sang trường học và các công trình công cộng khác, để làm được điều đó cần xây dựng một chương trình du lịch độc đáo, hướng đến du lịch xanh và con người thân thiện.

- Bảo vệ và giữ gìn, đồng thời phát huy những giá trị văn hóa truyền thống của địa phương: giá trị văn hóa của địa phương là một nguồn tài nguyên du lịch nhân văn quan trọng góp phần tạo nên bản sắc văn hóa riêng của một điểm du lịch. Chính vì vậy, huyện cần có biện pháp cụ thể hơn trong việc giữ gìn và phát huy vốn văn hóa truyền thống của đảo:

+ Xây dựng và tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về các món ăn truyền thống và mang đậm bản sắc địa phương. Qua đó cũng có dịp giới thiệu đến khách du lịch, đồng thời đây cũng là sự kiện thu hút sự chú ý của du khách và người dân địa phương.

+ Nghiên cứu, khôi phục lại nét văn hóa truyền thống của cư dân trên đảo: lễ hội, các điệu múa, bài hát, thơ văn về đảo. xây dựng các đội văn nghệ dân gian thu hút sự tham gia của tất cả các hộ gia đình trong các xã, thường xuyên tổ chức giao lưu học hỏi kinh nghiệm. đây là đội văn nghệ nòng cốt cho phong trào văn hóa, văn nghệ của xã và sẽ là đội văn nghệ tham gia biểu diễn phục vụ khách.

+ Tìm hiểu về các truyền thống của địa phương, đồng thời có biện pháp khôi phục lại các nghề này vừa bảo tồn, tôn tạo lại những ngành nghề truyền thống của địa phương vừa tạo cơ hội phát triển kinh tế cho người dân.

Đồng thời cần tăng cường công tác tuyên truyền sâu rộng trong các tầng lớp dân cư về trách nhiệm bảo tồn các di sản cũng như để người dân thấy được tầm quan trọng của công tác bảo tồn các giá trị truyền thống của dân tộc mình, cũng như họ sẽ biết cách để giữ gìn truyền thống ấy.

3.3. Một số kiến nghị

3.3.1. Đối với Bộ VH-TT & DL

- Đưa du lịch Quảng Ngãi vào vùng trọng điểm du lịch miền trung. Du lịch biển đảo, du lịch tìm về các di sản văn hóa...

- Hỗ trợ kinh phí đào tạo bồi dưỡng cán bộ du lịch của Tỉnh Quảng Ngãi.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

- Tăng thêm vốn đầu tư trong chương trình hành động quốc gia về du lịch cho du lịch huyện đảo Lý Sơn đặc biệt là đầu tư bảo vệ các di sản văn hóa, bảo vệ tài nguyên môi trường trên đảo.
- Hỗ trợ Lý Sơn tổ chức các hội nghị xúc tiến các thị trường khách, đặc biệt là khách quốc tế.

3.3.2. Đối với UBND tỉnh

- Hàng năm dành nguồn kinh phí nhất định để đầu tư cho công tác tuyên truyền quảng bá du lịch, xúc tiến đầu tư cho du lịch đảo Lý Sơn.
- Cần tập trung đẩy mạnh đầu tư xây dựng các cụm du lịch trọng điểm để khai thác hiệu quả về mặt du lịch biển đảo, du lịch homestay, du lịch nghỉ dưỡng và các loại hình thể thao trên biển nhằm nâng cao hình ảnh Lý Sơn – khu du lịch biển chất lượng trong nước.
- Cần cung cấp nhiều hơn nữa những thông tin giới thiệu tiềm năng du lịch homestay tại Lý Sơn để thu hút khách du lịch và các nhà đầu tư, nâng cao nhận thức của các ngành, các cấp và cộng đồng địa phương về du lịch. Đưa du lịch trở thành sự nghiệp toàn dân.
- Cấp kinh phí hỗ trợ đào tạo nguồn nhân lực.

3.3.3. Đối với UBND huyện

Kiến nghị Huyện uỷ, Ban Thường Vụ Huyện Uỷ, HĐND huyện, UBND huyện.

- Có kế hoạch định hướng ưu tiên cho phát triển ngành du lịch, có cơ chế thông thoáng, ưu đãi hơn nữa đối với các nhà đầu tư trong lĩnh vực này.
- Có cơ chế đối với người trông coi các di tích và đội ngũ hướng dẫn viên, thuyết minh viên. Huyện nên lập các ban quản lý di tích để đảm bảo cho việc hoạt động du lịch hoàn thiện hơn. Hơn nữa, việc thành lập ban quản lý là hết sức cần thiết vì khách du lịch ra đảo Lý Sơn hiện nay thường đi theo kiểu tự do nên dù họ có đi được nhiều nơi nhưng họ không chắc sẽ hiểu được hết giá trị của điểm tham quan, du lịch. Đội ngũ hướng dẫn viên và thuyết minh viên là một điều hết sức cần thiết đối với điểm du lịch, hầu hết các điểm du lịch đều đẹp và có ý nghĩa riêng của mình, nhưng qua lời thuyết minh của hướng dẫn viên và thuyết minh viên thì du khách sẽ hiểu cặn kẽ về điểm du lịch. Như hiện tại tại nhà trưng bày Hải Đội Hoàng Sa Kiên Quản Bắc Hải, huyện cũng đã bố trí một

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

hướng dẫn viên để giúp du khách có thể hiểu thêm về lịch sử hào hùng của Lý Sơn nơi được gọi là “hùng binh mở cõi”.

- Xây dựng các biển chỉ dẫn đến các khu mộ gió.
- Xây dựng tờ gấp và tờ rơi sơ đồ chỉ dẫn đường đến các điểm tham quan du lịch.
- Phối hợp với phòng nội vụ tuyển chọn, đào tạo đội ngũ thuyết minh viên, hướng dẫn viên để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của du khách.
- Chủ trì phối hợp với các xã duy trì và phát triển các lễ hội, tạo điều kiện để các tổ chức tôn giáo nâng cấp, tôn tạo một số cơ sở tôn giáo theo qui định của Đảng và nhà nước gắn với khai thác du lịch cảnh quan - văn hoá tâm linh, cội nguồn.
- Chỉ đạo cho UBND 03 xã Xây dựng bảng biểu trích ngang lịch sử các di tích và theo dõi việc xây dựng các công trình gần các điểm di tích làm ảnh hưởng đến cảnh quan, môi trường.
- Hằng năm bố trí kinh phí cho công tác tuyên truyền quảng bá, cho đầu tư cơ sở hạ tầng du lịch, cho trùng tu tôn tạo và đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ lao động du lịch theo khả năng ngân sách huyện. Đồng thời kêu gọi các cấp, các ngành, đoàn thể nhân dân trong huyện tham gia làm du lịch, tạo sự chuyển biến cả về nhận thức và hành động trong tất cả các cấp, các ngành, các tổ chức cá nhân trong huyện, tạo sức mạnh đồng bộ và thực hiện có hiệu quả về phát triển du lịch. Giữ gìn bản sắc văn hoá địa phương như: Lễ hội, văn hoá giao tiếp, văn hoá ẩm thực...

3.3.4. Đối với các doanh nghiệp kinh doanh du lịch

Đầu tư xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật của doanh nghiệp, nâng cao chất lượng dịch vụ, tuyên truyền quảng cáo hình ảnh du lịch homestay trên mọi phương tiện: đài, báo, tập gấp, mạng internet...

Tạo ra nhiều tour du lịch homestay kết hợp với các loại hình du lịch khác, tạo sự khác biệt và tăng tính hấp dẫn của tour du lịch, thu hút khách du lịch đến với Lý Sơn.

Các doanh nghiệp cần tạo điều kiện về thời gian và hỗ trợ kinh phí cho cán bộ nhân viên của các đơn vị học tập nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ về du lịch.

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Cùng với huyện Lý Sơn có các chính sách hỗ trợ các hộ gia đình tham gia vào hoạt động du lịch homestay, tham gia vận động cộng đồng địa phương tham gia vào hoạt động du lịch homestay.

Tiểu kết chương 3

Chương 3 nêu ra các định hướng để phát triển du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn. Bên cạnh đó khóa luận cũng đưa ra các giải pháp để đưa du lịch Lý Sơn nói chung và du lịch homestay nói riêng phát triển. Các giải pháp để thực hiện rất đa dạng bao gồm: giải pháp về cơ chế chính sách, quy hoạch đầu tư, cơ sở hạ tầng cơ sở vật chất kỹ thuật, nâng cao trình độ cán bộ, hướng dẫn viên, cộng đồng địa phương... tất các các định hướng và giải pháp trên cần được thực hiện đồng bộ và có sự phối hợp chặt chẽ của các bên tham gia du lịch.

KẾT LUẬN

Du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn đang dần hình thành và phát triển không chỉ là một giải pháp để phát triển kinh tế, mà du lịch homestay huyện đảo Lý Sơn đã ngày càng được nhiều khách du lịch biết đến, và thu hút sự tham gia của cộng đồng địa phương. Phát triển du lịch homestay nói riêng và du lịch nói chung đã trở thành nguồn thu nhập chính của người dân Lý Sơn. Đề tài khóa luận “Tìm hiểu các điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn – Tỉnh Quảng Ngãi” đã khái quát chung về loại hình du lịch homestay, trên cơ sở đó khảo sát đánh giá về các điều kiện phát triển loại hình du lịch này tại huyện đảo Lý Sơn.

Tuy nhiên để du lịch du homestay tại Lý Sơn phát triển hơn và trở thành một thương hiệu mới cho huyện đảo Lý Sơn nói riêng và tỉnh Quảng Ngãi nói chung, các cấp lãnh đạo, các nhà đầu tư cần có những kế hoạch, chính sách phát triển ngắn hạn cũng như dài hạn trong việc đầu tư, nâng cấp cơ sở vật chất, có sở hạ tầng và dịch vụ du lịch phục vụ cho du lịch homestay. Bên cạnh đó, cũng cần có những kế hoạch nâng cao trình độ chuyên môn của cộng đồng địa phương vì đây là thành phần trực tiếp phục vụ cho nhu cầu của khách du lịch homestay. Lý Sơn cũng nên có các chính sách trong quá trình quảng bá, xúc tiến hình ảnh trên các phương tiện thông tin đại chúng để du lịch homestay ngày càng thu hút khách du lịch đến với đảo Lý Sơn. Tất cả những việc làm đó đều nhằm mục đích khai thác một cách hiệu quả hơn các điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn.

Trong quá trình thực hiện đề tài: “tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn – Quảng Ngãi” tác giả nhận thấy đây là một đề tài thú vị có rất có ý nghĩa đối với hoạt động du lịch của Lý Sơn. Mặc dù tác giả đã đầu tư rất nhiều thời gian và công sức song do năng lực bản thân còn nhiều hạn chế nên nội dung của khóa luận không thể tránh khỏi những thiếu sót. Tác giả rất mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp của quý thầy cô và các bạn, những người quan tâm đến lĩnh vực này.

Em xin chân thành cảm ơn!

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Phạm Thị Minh, *Phát triển loại hình du lịch homestay xã Việt Hải - Cát Bà*, Khóa luận tốt nghiệp ngành Văn hóa du lịch, trường Đại học dân lập Hải Phòng, năm 2010.
2. Võ Thị Thúy, *Báo cáo du lịch dịch vụ huyện đảo Lý Sơn năm 2008 – 2012*, Phòng Văn hóa Thông tin huyện đảo Lý Sơn.
3. Sở Văn Hóa thể thao và du lịch tỉnh Quảng Ngãi, *Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch tỉnh Quảng Ngãi 2000 - 2020*.
4. Nguyễn Văn Việt, *Xây dựng mô hình homestay tỉnh hậu Giang*, Khóa luận tốt nghiệp trường Đại học Cần Thơ, 2010.
5. UBND huyện Lý Sơn, *Đề án nghiên cứu văn hóa vật thể và phi vật thể tại huyện đảo Lý Sơn*.

PHỤ LỤC

Các điểm du lịch homestay hấp dẫn trên thế giới

Dãy Himalaya

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Nam Phi

Thái Lan

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Grenada

Guatemala

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Miền nam Ấn Độ

Các điểm du lịch homestay hấp dẫn tại Việt nam

SaPa

Bản Lác – Mai Châu

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Quảng Ninh

Quảng Bình

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Phố Cổ Hội An

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Đồng bằng sông Cửu Long

Phân biệt loại hình du lịch homestay với các loại hình du lịch khác

Loại hình du lịch	Tiêu chí
Du lịch homestay	<p>Tài nguyên: chủ yếu dựa vào tài nguyên du lịch văn hóa</p> <p>Mục tiêu: nhấn mạnh khai thác và bảo tồn các giá trị văn hóa</p> <p>Đối tượng tham quan: nhà dân và một phần tài nguyên du lịch tự nhiên và nhân văn của điểm đến</p> <p>Lưu trú: ở nhà dân</p> <p>Hướng dẫn viên: chủ nhà có vai trò như một hướng dẫn viên không chuyên</p> <p>Lợi ích: chủ nhà và một phần lợi ích cộng đồng</p>
Du lịch cộng đồng	<p>Tài nguyên: Dựa vào tài nguyên du lịch tự nhiên và tài nguyên du lịch văn hóa</p> <p>Mục tiêu: Khai thác và bảo tồn các giá trị tự nhiên và văn hóa bản địa</p> <p>Đối tượng tham quan: Tài nguyên du lịch tự nhiên và nhân văn của điểm đến</p> <p>Lưu trú: Ở nhà dân hoặc không</p> <p>Hướng dẫn viên: Vai trò của hướng dẫn viên là rất quan trọng</p> <p>Lợi ích: Lợi ích toàn bộ cộng đồng</p>
Du lịch sinh thái	<p>Tài nguyên: chủ yếu dựa vào tài nguyên du lịch tự nhiên</p> <p>Mục tiêu: hướng đến phát triển du lịch xanh, du lịch thân thiện với thiên nhiên</p> <p>Lưu trú: các cơ sở lưu trú tại các khu du lịch sinh thái của các cơ sở phục vụ lưu trú</p> <p>Hướng dẫn viên: có thể có hoặc không</p> <p>Lợi ích: lợi ích cho các công tu du lịch, các khu bảo tồn, và một phần của cộng đồng địa phương</p>

Một số khách sạn, nhà nghỉ, nhà hàng tại huyện đảo Lý Sơn

1. Khách sạn Lý Sơn

Điện Thoại: 055.3.867.888

2. Nhà nghỉ Bình Yên

Địa chỉ: thôn Tây, xã An Vĩnh.

Điện thoại: 01683096351 hoặc 055.3867570.

3. Nhà nghỉ Bến Bờ

Cách cầu cảng khoảng 02 km.

Điện thoại: 055.3867.522

4. Nhà nghỉ Mỹ Linh

Khá gần cầu cảng, cách Bình Yên khoảng 100m.

Điện thoại: 055 3867 262

5. Nhà nghỉ Thủy Thạch

Điện thoại: 0553 3867321

6. Nhà hàng, nhà nghỉ Viễn Đông

Địa chỉ: Thôn Đông xã An Hải, huyện đảo Lý Sơn, tỉnh Quảng Ngãi

Điện Thoại: 0977.405.507 - 0166.7537.351

7. Nhà hàng, nhà nghỉ Hoa Biển

Địa chỉ: Đội 16 Thôn Đông, An Hải, Lý Sơn, Quảng Ngãi

Điện Thoại: 055 386 7522 - 0983 867 522

Một số địa điểm tham quan du lịch tại huyện đảo Lý Sơn

Chùa Hang

Chùa Đục

Hang Câu

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Cổng Tò Vò

Ngọn hải đăng

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Biển Lý Sơn

Tượng đài đội Hoàng Sa kiêm quân Bắc Hải và Nhà Trưng bày hải đội Hoàng Sa kiêm quân Bắc Hải

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Âm Linh tự

Đình làng An Hải

Các ngôi nhà cổ 200 tuổi tại huyện đảo Lý Sơn – nơi đón khách du lịch homestay

Truyện kể dân gian Lý Sơn

❖ **Các vị tiên hiền ở đảo Lý Sơn**

Đảo Lý Sơn ngày xưa có tên là cù lao ré. Sở dĩ gọi là cù lao ré vì nơi đây có rất nhiều cây ré xanh tươi, rậm rạp, che phủ cả 5 ngọn núi là: Hòn Tai, Hòn Giếng Tiên, Hòn Vung, Hòn Sỏi, Hòn Thới Lới.

Vào khoảng những năm 1610 đến 1620, 15 ngư dân thuộc hai xã An Vĩnh (nay thuộc xã Tịnh Kỳ - Sơn Tịnh) và An Hải (ngày nay thuộc Bình Câu – Bình Sơn) dùng thuyền ra thăm dò Cù Lao ré, 15 ông thấy nơi đây cây cối tốt tươi, đất đai màu mỡ nên mới cắm đất, đốn cây và dần dần đưa vợ con ra lập nghiệp, 8 ông tiên hiền ra đi từ An Hải đã chiếm phần đất đai phía Nam và lập nên An Hải phường sau đổi là Hải Yến xã, 7 ông ra đi từ An Vĩnh chiếm phần đất phía bắc và lập nên An Vĩnh phường, sau đổi Vĩnh Long xã. Ranh giới của hai làng là một cái

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

dộc tranh giữa dả. chính vì cái dốc tranh này mà trong dân gian còn lưu truyền câu ca: “Vĩnh Long, Hải Yến không xa, cách một cái dốc sinh ra hai làng”. Câu ca trên phản ánh sự tranh chấp ranh giới giữa hai làng suốt nhiều năm cho đến khi thành lập huyện đảo.

Theo truyền thuyết, lúc 15 vị tiên hiền đến Cù Lao Ré dựng cửa dựng nhà, khai khẩn nương rẫy thì ở đây vẫn còn nhiều người Chăm sinh sống. một lần, hai bên có sự tranh chấp đất cát gay gắt và cuối cùng cả hai đi đến cuộc đọ trí. Họ thỏa thuận là trong 3 ngày bên nào chắt được sỏi thành đá nói ranh giới tranh chấp thì phần đất đó thuộc về bên thắng cuộc. trong 3 ngày người Chăm bắt tạt huy động trẻ già trai gái khiêng, gánh đá suốt ngày suốt đêm. Họ tin tưởng rằng họ sẽ thắng cuộc vì số người đông hơn, lại khỏe hơn. Nhưng đến nửa đêm thứ 3 thì họ bỗng thấy bờ đá của ngư dân người Việt đã cao hơn họ. họ đành chấp nhận nhường phần đất đang tranh chấp. hóa ra là 15 ông tiên hiền trong suốt 3 ngày, vì sức yếu người ít đã dùng chước bẫy cách chặt tre nửa đạn lại thành các khối tam giác, ngũ giác, lục giác rồi lấy cây rế đốt hoặc dả ra phủ lên các hình thù bằng tre đó. Trong đêm mịt mờ các hình thù bằng tre lá trah như đá thật. sau lần tranh chấp này người Chăm tự nguyện rời Lý Sơn mà vào tận Phan Rang, Phan Rí.

❖ Đánh giặc Tàu Ô

Vào những năm bốn mươi của thế kỷ 19, giặc Tàu Ô thường tràn từ ngoài biển vào Cù Lao Ré và các làng xã phía Đông huyện Bình Sơn đốt phá nhà cửa, xóm làng, cướp bóc lương thực, vàng bạc và các của cải quý hiếm khác. Ngoài ra chúng còn ngang ngược giết hại nhiều người, bắt hiếp đàn bà, con gái. Giặc Tàu Ô là thứ cướp biển nguy hiểm mà đương thời triều đình Huế luôn luôn phải đối phó nhưng cũng khó dẹp được.

Khi giặc Tàu Ô tràn vào đất liền và hai xã An Vĩnh, An Hải thuộc Cù Lao Ré, nhân dân ở đây đã kiên quyết chống trả. Tương truyền rằng, vì thiếu giáo mác nân nhân dân bắt kẻ là con trai hay con gái, đàn ông hay đàn bà, đã lấy cọng lá dừa nhúng vào nước ớt ngâm lâu hoặc nhúng vào nước vôi, hoặc có khi là nước mũ xương rồng rồi núp sẵn ở hai bên đường có nhiều cây cối rậm rạp. lúc bọn Tàu Ô ngang qua cả làng bất ngờ gõ trống mỗ inh ỏi, xong xông ra đập tới tấp vào đầu giặc, làm cho quân giặc mù mắt mù mũi. Có khi còn hái mù u, bới thời đó rất nhiều cây mù u – mà rải ra đường, để khi bọn giặc Tàu Ô bỏ chạy mà trượt chân ngã.

Trong số những người lãnh đạo dân chúng chống giặc nổi lên có ông Nguyễn Văn Tuất, người làng An Hải, huyện Bình Sơn (nay là xã Lý Hải, huyện

Tìm hiểu điều kiện phát triển loại hình du lịch homestay tại huyện đảo Lý Sơn - tỉnh Quảng Ngãi

Lý Sơn). Người ta kể rằng, ông Tuất là người mặt mũi khôi ngô, tuấn tú, vóc dáng khỏe mạnh, có học hành lại có tài đi sông biển nên được nhân dân hai làng An Hải và An Vĩnh hết sức quý trọng. Năm 1982 ông Tuất đã lãnh đạo nhân dân ở đây nhiều lần đuổi được giặc Tàu Ô ra khỏi đảo. nhưng sau đó, để trả thù ông Tuất và bà con Cù Lao Ré, bọn giặc tàu Ô đông đảo có đến vài trăm người với đầy đủ gươm giáo, bắt ngờ tràn vào đảo trong một đêm tối. dù đã lập kế hoạch chống trả quyết liệt nhưng quân của ông Tuất lúc này chỉ tập trung được 40 người, nên bị thất bại. Trong lúc giao chiến với hàng trăm tên giặc ngoài bãi biển, ông Tuất vì vấp hang còng mà quy chân xuống. được thế bọn giặc xông tới bắt công, rồi giết ông ở bãi xóm ngoài (thuộc Thôn Tây, làng An Hải). Mộ chí của ông hiện còn ở đó.

Vì có công, ông được vua truy tặng sắc phong (một tước hiệu gì đó) nhưng ông Nguyễn Nên là một kẻ giàu có, có thế lực ở địa phương đã giành lấy sắc phong của ông Nguyễn Văn Tuất và tự nhận mọi công trạng đánh Tàu Ô trước đó là của mình. Bà con ở Cù Lao Ré biết vậy nhưng cũng không dám nói vì sợ ông Nên trả thù. Chẳng bao lâu sau, bà vợ ông Nên bỗng dưng trở thành điên loạn. trong một lần nổi cơn điên, bà Nên đã châm lửa đốt nhà. Thế là toàn bộ của cải của ông Nên bị cháy trụi. ngọn lửa tai ác làm cháy luôn cả sắc phong của nhà vua mà ông Nên đã chiếm đoạt.

Người dân ở Lý Sơn mãi mãi coi ông Nguyễn Văn Tuất là người anh hùng của đất đảo.